

Musikalitet i Musikskoleledelse

- en fænomenologisk værdiundersøgelse
af Maria Blum Bertelsen

*"Musik giver universet en sjæl,
den giver sindet vinger,
fantasien flugt,
alvoren charme,
og den giver munterhed og liv til alt"*
Platon (427 - 348 f.Kr.)

Master i Procesledelse og Organisatorisk Forandring

PROF, Efterår 2022, 4. semester afsluttende Masteropgave

Studiesekretær: Maj-Britt Skovhus, msko@ikl.aau.dk

Vejleder: Finn Thorbjørn Hansen, finnth@ikp.aau.dk

Medbedømmer: Anders Brixen Bojesen

Opgaveinformationer:

Titel: Musikalitet i Musikskoleledelse, en fænomenologisk værdiundersøgelse.

Skrevet af Maria Blum Bertelsen, studienummer: 19892863

Opgaven indeholder ikke fortroligt materiale og derfor foreligger der ingen tro og loveerklæring.

Antal tegn:

Indholdsfortegnelse

1. Abstract	side 4
2. Introduktion	side 5
2.1. Problemfelt	side 5
2.2. Problemformulering	side 8
2.3. Struktur og argumentationsgang	side 8
2.4. Videnskabsteori og metodevalg	side 9
3. Teori	side 13
3.1. Musik	side 13
3.2. Eksistentiel resonans	side 16
4. Kontekst	side 18
4.1. Fænomenologisk skrivning	side 19
4.2. Forskellige positioner i musikskolen	side 20
• Musikudøveren	
• Musikpædagogen	
• Musikskolelederen	
5. Kultur og musik på recept	side 21
6. Den sokratiske samtalekunst og dens dyder	side 23
6.1. Hvorfor sokratisk dialog?	side 23
6.2. Hvad er sokratisk samtalekunst?	side 23
6.3. Hvad er sokratiske dyder?	side 25
6.4. Hvordan anvender man sokratisk samtalekunst i ledelse?	side 26
7. Den empiriske undersøgelse	side 27
7.1. Design af undersøgelsen	side 27
7.2. Beskrivelse af de seks trin i modellen	side 28
7.3. Analyse afsnit	side 28
• Epoché	side 29
• Reduktion	side 30
• Indtryk	side 30
• Tydning	side 31
• Tolkning	side 31
• Fortolkning	side 31
7.4. Undersøgelsesproces	side 32
7.5. Analyse af MED-møderne	side 34
• Eksempel 1	side 35

- *Eksempel 2* side 36
- *Eksempel 3* side 39
- *Eksempel 4* side 41
- *Eksempel 5* side 43

7.6. Applikation

side 45

8. Diskussion side 46

9. Konklusion side 50

10. Litteraturliste side 51

11. Bilag side 53

- Bilag 1, Fænomenologisk skrivning side 53
- Bilag 2, Spørgsmål og køreplan til personalemøde side 57
- Bilag 3, Foto af ting til øvelse ved personalemøde side 59
- Bilag 4a, Oversigt over mødeprocessen side 60
- Bilag 4b, Dialogmøde d. 25/10/22 side 61
- Bilag 5, Råd til sokratisk dialog side 63
- Bilag 6, Samtale 2 i MED side 63
- Bilag 7, Store skyer side 66
- Bilag 8, 9 og 10 Transskribering MED 1-3 side 66

1. Abstract

This paper contains a phenomenological study on how to introduce musicality in music school leadership by means of Socratic dialogue between the employees and me as the school principal in an equal and 'wonder-seeking' process.

I wanted to research whether the values and the passion that inspire the music teachers of the school, when they play or educate music, could be transferred to the school's organizational work and among other things the development of new music and meeting activities. Nowadays, we experience a contemporary society in hasting and gusty acceleration and competition. Our children and youngsters experience increasing lack of self-esteem and dissatisfaction, and stress is gradually becoming a folk disease in many workplaces.

We need to slow down or do things in different way than usually.

During the Master study of Process Management and Organizations Developing at the University of Aalborg, I have been introduced to new management paradigms which use concepts and expressions from the world of music in the management of organizations, aimed at human relations and interaction, such as resonance. I had a presumption that the embodied experiences of said concepts would be well-known for music teachers and would resonate with experiences from musical work life.

In the study, I have also become acquainted with existential practice phenomenology, which intends to bring you to a sensually tuned astonishment and into a beginning existential and philosophical wonder. It is a kind of aesthetic practice that can be compared to an artistic process, such as music.

Inspired by Socratic dialogue, I designed a research process to change the way we interact with each other at the music school. In the Socratic dialogues, we talked about the values that are the immanent cornerstones in all musical activity, whether we practice and perform as musicians or work as pedagogues in the music school. We found these immanent values to be pronounced in three notions:

1. We create in an empty room, and suddenly there is something – something outside oneself
2. Music is a way of being alive
3. We unfold the Music together with the children

It is my hope that this investigation will start a process leading to more musicality in the way we work together and manage the music school. By introducing, following and training rules for Socratic dialogue step by step in our meetings, I hope we will achieve a higher level of responsiveness and responsibility, genuine curiosity for each other's views, interest in sharing knowledges and genuine wonder about our incredible lives with and in the music.

2. Introduktion

2.1. Problemfelt

Opgaven tager udgangspunkt i den musikskole, hvor jeg er leder. I mit arbejde leder jeg dedikerede musiclærere, som brænder for at spille deres instrument og undervise deres elever. Jeg møder stor kærlighed til musikken, stor faglighed og stolthed over faget både som udøvende og skabende musikere samt en udbredt ansvarsfølelse for elevernes udvikling. Der er metodefrihed og en stor grad af selvstændighed til stede i undervisningsgerningen og håndteringen af eleverne.

Den anden del af arbejdet ved at være ansat som musikskolelærer drejer sig om at deltage i musikskolens drift og udvikling. Musikskolen styres bl.a. efter en bekendtgørelse under Lov om Musik. Definerende mål eller krav til kvaliteten i musikskolen er derudover meget tilfældig fra kommune til kommune.

Mange kommunale musikskoler har derfor stor selvstændighed i.f.t. at definere lokale udviklingsmål og indhold i musikskoleundervisning og fag. Jeg oplever dog, at der er spredt interesse blandt musikskolelærerne for at byde ind i dette udviklingsarbejde. Nogle er meget engagerede, mens andre giver udtryk for, at det ligger udenfor, hvad de opfatter som deres kerneopgave.

Fra lederperspektivet ser jeg en opbrydning i såvel musikskolens klassiske kerneopgave som i måden at bedrive ledelse på. Ledelsesudviklingen vender jeg tilbage til andetsteds i opgaven, men jeg vil her skitsere, hvordan mange af musikskolens lærere forstår deres kerneopgave som at undervise instrumentale soloelever i deres specialiserede instrument.

Instrumentalundervisningen er en af musikskolens vigtige opgaver, men i takt med mindre fokus på de klassiske dannelsesfag og dårligere uddannede faglærere i folkeskolen oplever jeg generelt mindre musikalitet i børns skolegang og hverdag, hvorfor færre elever kender til musikkens mangfoldige muligheder og konsekvensen er desværre, at færre derfor melder sig til musikskolerne. Som leder ser jeg derfor et behov for at udvikle nye måder at invitere børnene med ind i musikalske fællesskaber på, dels for at styrke musikskolen men især for at styrke børnenes livsduelighed.

På samme vis ser jeg relevansen i at udbrede musikken til andre fagområder i kommunen, bl.a. som meningsgivende livsværdi mod stigende udbrændthed hos børn og unge men også på arbejdspladser, hvor det viser sig gennem stresssygemeldinger.

Stress og udbændthed er for mig udtryk for den ubalance i vores levevis, som den tyske sociolog og politolog Hartmut Rosa beskriver som et resultat af individuelle og institutionelle bestræbelser på at kunne beherske verden, hvilket fører til øget fremmedgørelse: "I verdensforholdet er man ikke længere i stand til at *lade sig kalde på* og *kan heller ikke nås*" (Rosa, 2020, s. 29). Jeg tror, at musikken, kunsten og filosofien kan hjælpe til at genfortrylle og på ny etablere en forundringsskabende følelse af forbundethed med verden.

I en nær fremtid med rekrutteringsudfordringer af arbejdskraft til velfærden forestiller jeg mig f.eks. musik i ældreplejen, sang, krop og sammenspil til at booste selvværdet hos langtidsledige, fællessang for flygtninge, dans og legestue for isolerede indvandrermodre og deres små børn, kol-kor, instrumentundervisning for forældre, osv. kan være livgivende aktiviteter for borgerne men også for den enkelte medarbejder på det pågældende velfærdsområde.

I det hele taget er der tale om at kalibrere forholdet mellem kunst, eksistens og bæredygtighed. Med begrebet 'væredygtighed' (Dietrichsen, 2021) peger en række forskere på et overset aspekt af bæredygtighedsdiskursen, som handler om den eksistentielle dimension. Hvis vi vitterligt vil forandre os mod en klimavenlig verden, er det også på det eksistentielle niveau—livssynsperspektivet—at vi må arbejde med et grundlæggende ændret 'mindset', hvor mennesket ser sig langt mere forbundet med verden og livet omkring det.

Ud fra denne samfundsstatus og ud fra mit møde med eksistentiel fænomenologi på masterstudiet på Aalborg Universitet er jeg blevet inspireret til at foretage en fænomenologisk undersøgelse for og med musikskolelærerne i en proces omkring udvikling af musikskolens værdigrundlag. Fænomenologien er meget lig kunsten, idet kunstneren er optaget af at arbejde med stemninger og 'stemte begreber', hvilket vil sige at tage udgangspunkt i egen, levet erfaring, der er oplevet på egen krop (Thorsted & Hansen, 2022).

Jeg opfatter musikskolelærerne som kunsthåndværkere, der har deres fokus og energi bundet i at spille og undervise i musik. Derfor vil jeg facilitere en proces med, hvor vi gennem sokratisk inspireret dialog undersøger de grundlæggende værdier i musikken, og det at være udøvende musiker og musikpædagog. Den sokratiske samtaleform og dens dyder beskriver jeg i kapitel 4. i denne opgave, men jeg vil kort her begrunde mit valg af denne dialogform, samt hvorfor jeg finder den relevant i vores musikskolekontekst.

Eksistentiel praksisfænomologi er en sanselig og kropslig tilgang til at møde og forstå verden. I den sokratiske dialog opøves dialogparterne til at lytte til hinanden, tænke sammen, spørge nysgerrigt ind, spejle, undres og sammen reflektere på en ikke-dømmende måde (Hansen, 2000). Jeg vil kalde det for en træning i kollektiv bevidsthed, hvor opsummeringen af samtalen handler om fælles indsigt, og ikke hvad den enkelte har brug for bringe ind i samtalen som individ.

Der er en vis form for musikalitet i denne samtaleform, og det er da også mit ønske, at musiklærerne kan genkalde deres musiske, kropslige og sanselige tilgange og bringe dem med ind i samtalerne, så den passion, der brænder hos musikskolelæreren omkring eget instrument og undervisning af elever, kan oversættes og overføres ind i løsningen af musikskolens øvrige opgaver.

Jeg er bevidst om, at der kan være forskel på, hvordan dette projekt kan opfattes alt efter, hvilket perspektiv man ser det fra. Som leder ønsker jeg at arbejde for en fladere ledelsesstruktur, hvor lærerne med deres forskellige kompetencer inviteres til mere medbestemmelse i.f.t. musikskolens udvikling. Jeg er samtidig leder med en musisk identitet, hvorfor æstetik og musikalitet er kerneværdier i min måde at se verden på, og dermed fremstår eksistentiel praksisfænomologi med sin kropslige og sanselige erfaringstilgang, som det helt rigtige valg i forhold til nærværende undersøgelse.

Som nævnt ser jeg samfundet bevæge sig i en stadigt mere individualiseret retning, hvor vækst, udvikling og livskvalitet ikke er forbundet med kunst og kultur. Det giver mig anledning til at løfte blikket ud mod horisonten for at kunne fremtidssikre musikskolen som kulturinstitution uden dog at gå på kompromis med musikken selv.

Der kan være fare for, at musikken bliver et middel og ikke en værdi i sig selv, når jeg foreslår områder, hvor jeg kan se musikskolen løfte samfundsopgaver, der spreder livsglæde fra vuggestue til plejehjem. Mit fokus og opmærksomhed vil derfor være rettet mod musikkens iboende kraft, således musikken ikke instrumentaliseres. Det fordrer den innovative viden og den berørte væren, 'jeg-du-forholdet' (Hansen & Thorsted, 2022), der giver musikken både sin egen stemme og egen værdi. Det er fra denne væren i musikken, at jeg formulerer mit problemspørgsmål for min fænomologiske undersøgelse.

2.2. Problemformulering

Hvordan faciliterer jeg som musikskoleleder en meningsgivende proces for og med musikskolelærerne, hvor vi gennem sokratisk dialog undersøger værdierne bag musik, musikerskabet og mesterlæren, og hvordan kan disse værdier danne grundlag for musikskolens virksomhed i det omgivende samfund?

2.3. Struktur og argumentationsgang

Med udgangspunkt i bogen *Ledelse i sociale processer: Relationer, resonans og responsivitet* (Hersted, 2021) henter jeg inspiration og forskningsbaseret viden fra ledelsesområdet til at benytte begreber fra musikken, såsom resonans, lydhørhed, improvisation, responsivitet, refleksion, polyfoni og klangbund, til at forestille mig ledelse og musikalitet i en musikskolekontekst. I lighed med andre kunstfag samt inden for eksistentiel fænomenologi beskæftiger musik sig med det sanselige og de indefra oplevede samt levede erfaringer; en såkaldt 'medhedstænkning', som kommunikationsfilosoffen John Shotter betegner den tænkning, der tænker med og inde fra den levede erfaring (Hersted 2021, s. 58).

Ved at tage udgangspunkt i egne sanser og levede erfaringer kan der, som det fremgår på tværs af antologien *Ledelse i sociale processer* (Hersted, 2021), opnås en mere nærværende form for ledelse, der handler om mennesker, som bevæger sig i organisationen, og som lader sig bevæges. Organisationer er flydende og konstant foranderlige, hvilket bl.a. foranlediger Shotter til at benytte den US-amerikanske fænomenolog Henri Bortofts begreb 'upstream-thinking' (Bortoft, 2012, i Hersted 2021), som omhandler det, der endnu ikke er, men som er i en tilblivelsesproces eller i en tilstand af 'becoming' (Bergson, 1946/2002, i Hersted, 2021). På samme måde har kunstneriske bevægelser en nærværende lydhørhed, herunder i musikskabelse eller indstudering, hvor man lytter sig frem til den musik og de toner, der endnu ikke er, men som er på vej til at ankomme, og som må blive til, for at musikken kan opstå.

Professor i anvendt filosofi på Aalborg Universitet Finn Thorbjørn Hansen og legeforsker og faciliteringskonsulent Charlotte Thorsted benytter sig også af Henri Bortofts tænkning, når de anvender de tre forskellige tanke- og værensformer: 'downstream-', 'midstream-' og 'upstream-thinking' til at definere tre forskellige måder at tænke og praktisere fænomenologi på. I bogen *Eksistentiel Praksisfænomenologi* (Hansen & Thorsted, 2022) oversætter Hansen og Thorsted downstream-thinking som 'vidensdimensionen' eller "den tænkning, der allerede er og som altid kommer for sent" (Ibid., s. 187).

Det er den såkaldte størknede viden, der har sat sig i vores kroppe og sprog som mønstre og vaner. Midstream-thinking er 'værensdimensionen'; det kropslige og følelsesmæssige nærvær over for noget, der er på vej, men som endnu ikke er. Upstream-thinking er 'mysteriedimensionen', der opholder sig ved kildens udspring og i inspirationens øjeblik, eks. ved de delikate fornemmelser, som kunstnere gribes af før deres næste værk (Ibid., s.184).

De tre dimensioner, der uddybes yderligere i afsnittet om videnskabsteori, knytter sig an til en fænomenologiske praksis, hvor især værens- og mysteriedimensionerne kan sammenlignes med kunsten. I tilfælde af musikerens væren vil musikeren udtrykke musikken som en kropslig og sanselig erfaring, mens mysteriedimensionen indeholder de skabende og forunderlige øjeblikke i musikken, hvor musikeren besjæles og inspireres i et improvisatorisk øjeblik eller rammes af en eksistentiel kraft, der ligger uden for viljen men måske især opnås, når vi forholder os åbne og modtagelige for det endnu ukendte.

2.4. Videnskabsteori og metodevalg

Musik er et æstetisk og praktisk kunst- og håndværksfag, hvor krop og følelser er sanseligt til stede i forhold til at skabe, udøve, udtrykke og til at mærke og opleve musikkens væsen. I forhold til min opgave giver det derfor mening at vælge eksistentielt-orienteret praksisfænomenologi, når jeg vil undersøge, om og hvordan musikkens grundlæggende værdier kan overføres til et værdi-grundlag for musikskolens virksomhed.

Fænomenologi kan kort defineres som læren om det, der viser sig for mennesket. Dens formål er at beskrive verden modsat de klassiske videnskaber, der forsøger at bestemme eller forklare verden (Austring & Sørensen 2006, s.32).

Fænomenologiens positioner finder vi hos grundlæggerne af den moderne fænomenologi, Edmund Husserl (1859-1938), Martin Heidegger (1889-1976) og Maurice Merleau-Ponty (1908-1961), hvor det især er de to sidste, som knytter sig an til en eksistentielt-orienteret fænomenologi.

Heidegger definerer det æstetiske ved kunsten som dens evne til at afdække og skabe mulighed for erkendelsen af det eksistentielle. Kunsten er *sand* - ikke når den er dekorativ eller en god efterligning af livet, men når den i glimt afdækker tilværelsens grundvilkår og den væren, der ligger i alt det værende (Austring, B. D., Sørensen, M. 2006, s. 29).

Merleau-Ponty sætter kroppen i centrum for al erfaring, hvorved han udvider Heideggers sprogligt baserede intentioner og pointerer, at dispositioner handler om vores fysiske måde at bevæge os rundt i verden på, og at mennesket grundlæggende er en kropslig væren-i-verden (Egholm, 2014, s. 109). Kunsten og fænomenologien er på den måde ens i effekt eller formål for Merleau-Ponty, idet de begge bibringer en eksistentiel kvalitet i at betragte verden med undren (Austriing, B. D., Sørensen, M. 2006, s. 32-35), samt at forholde sig undrende til sin forundring.

I Thorsted og Hansens seneste bog *At tænke med Hjertet* (2022) er ideen, som tidligere beskrevet, at man må arbejde med de tre dimensioner af viden, væren og mysterium, hvis man vil i resonans og dialog med fænomenet selv (Hansen & Thorsted, 2022, s. 10). Som jeg forstår dimensionerne i.f.t. fænomenologisk praksis, korresponderer positionerne til henholdsvis den epistemologiske (Husserl), den eksistentielle (Heidegger) og den etiske fænomenologi (Levinas/ Marion). Definitionen af de tre positioner er kort udlagt, at den første betegner det, man er kognitivt bevidst om, samt det som er faktisk perciperet eller lært. I den anden position er man eksistentielt, kropsligt og følelsesmæssigt til stede overfor det, der er på vej til at blive. Endeligt er man i den tredje position i et forundret nærvær, der blot kan anes som en bevægelse, men som også kan sammenlignes med de fornemmelser, kunstnere oplever som inspiration, *før* de skaber et værk (Ibid. s. 184-185).

Refleksion er centralt i enhver praksis af eksistentiel fænomenologi. Ifølge den canadiske praksisfænomenolog Max van Manen (i Thorsted & Hansen, 2022) (2014) må man ikke blot skelne mellem affektiv oplevelse og kognitiv erfaring men også undersøge de oplevelser eller erfaringer, der synes at bibringe mening til vores liv. Vi kan således skelne mellem oplevelser og erfaringer, der bidrager til viden, eller hvad Heidegger kalder at tænke psykologisk på et 'ontisk niveau', forstået som den faktuelle genstand, der ligger foran os, og så de eksistentielle oplevelser (grundstemninger) og eksistentielle erfaringer, der erhverves via en særlig undrende tænkksomhed, som eks. Hansen & Thorsted (2022) knytter an til i 'værensdimensionen'.

Modsat dyr forholder mennesket sig reflektivt til de oplevelser og erfaringer, der tilegnes gennem livet. En central pointe i eks. Søren Kierkegaards eksistensfilosofi peger på, at mennesket først er menneske, når det har forholdt sig eksistentielt til sit eget liv.

Ophører mennesket med at finde mening i sine daglige gøremål eller i sit liv, vil en følelse af tomhed og håbløshed opstå, også kaldet en tilstand af 'ikke-eksistens' (Hansen og Thorsted, 2022, s.30).

Det at tilegne sig mening gennem livet kan ske enten på en sanseligt stemt og oplevelsesorienteret måde eller på en eksistentielt reflekteret og erfaringsskabt måde (Ibid.). Der er altså tale om øvelse i at opfatte og mærke ind i de små og flygtige hverdagshændelser, som man er tilbøjelig til at tage for givet og dermed overse. Det at blive opmærksom på en hverdagshændelse er at tillægge den en værdi i sig selv, hvilket jeg genkender i oplevelsen af poesi og musik: Et fænomen kan ikke defineres kort og koncist med ord, men det rummer sit eget udtryk i sig selv; det har sin egen værdi belyst ud fra et eksistentielt perspektiv (Hansen og Thorsted, 2022, s.27) og skal ikke stå til regnskab for en tænkning, der ligger uden for dets sansning og erfaring.

Det er ikke nogen hemmelighed, at jeg er passioneret om musiks potentialer –for van Manen (2014) er det da også passion, der byder fænomenologen at undersøge de bagvedliggende hemmeligheder bag de levende meninger i den menneskelige verden, der knytter an til evnen at forundres og at undre sig filosofisk.

I nærværende opgave, hvor jeg ønsker at bringe musikalitet ind i musikskoleledelse, er det med udgangspunkt i musikskolelærernes egne oplevelser og erfaringer med musikken, deres musikerskab og pædagogiske virke, at jeg sammen med lærerne vil undersøge, hvilke værdier, der er til stede i musikken, som nærer og driver dem. Det bliver derfor en øvelse i at lytte efter klangbunden for at finde ind til de dybere hemmeligheder i vores fag.

Den tyske filosof og hermeneutiker Hans-Georg Gadamer (1900-2002) nævner de oplevelser og kundskaber, vi alle bringer med os i bagagen, som naturlige forforståelser, der hjælper os til at tolke og forstå det, vi ser og skal undersøge nærmere. Forforståelser kan dog medføre, at vi træffer for tidlige og forhastede slutninger, hvorfor det altid er nødvendigt at indtage en kritisk holdning til egne teorier (Gadamer, 1994/1960). Jeg vil derfor være opmærksom på, at målet med min fænomenologiske undersøgelse ikke er at konkludere slutninger, men at samtalerne med musikskolelærerne skal være øvelser i at åbne, undres og reflektere fænomenologisk over (nye) perspektiver og forholdemåder.

Merleau-Ponty (1962) hævder, at fænomenologi først rigtig kan forstås, når vi praktiserer fænomenologi. Max van Manen (2014) oversætter det til, at fænomenologi er et studie i livet og i måderne, hvorpå vi oplever og erfarer øjeblikket, snarere end hvordan vi konceptualiserer, kategoriserer eller teoretiserer livet. Fænomenologi hjælper os til at komme til en dybere meningsforståelse af det levede liv:

"So phenomenology does not offer us the possibility of effective theory with which we can now explain and/or control the world but rather it offers us the possibility of plausible insight which brings us in more direct contact with the world".

(van Manen, 1984, s. 38)

I løbet af denne opgave vil jeg sammenligne det at være i sine erfaringer og oplevelser med det at være i musikken. At musicere er at være sanseligt og kropsligt til stede i øjeblikket, hvor musikken flyder, som den udtrykkes gennem instrumentet ført af musikeren. Musikeren inspireres af "thoughtfulness", hvilket kan oversættes til eftertænkksomhed og dvælende forundring, omsorg, lytten og stemthed, og som van Manen fremhæver som det mest afgørende begreb i fænomenologien (van Manen, 1984, s. 38).

Fænomenologien undersøger i såvel musik, kunst og poesi noget almengyldigt og mærkbart, der forbinder os til noget dybere end vores umiddelbare begrebsverden, noget eksistentielt genkendeligt, der vækker genklang i væremsdimensionen, eller som Merleau-Ponty udtrykker det: *"a language that sings the world"* (van Manen, 1984, s. 39).

For van Manen er den fænomenologiske opgave at fremhæve dette sprog, der synger verden, ved at genkalde en konkret oplevelse på en sådan måde, at vi kan konstruere dens mulige oversættelse ind i den universelle og almengyldige erfaring. Det fænomenologiske spørgsmål er først muligt at stille, når den rette interesse eller essensen for emnet er forstået og belyst (Ibid., s. 44).

For at bearbejde min problemformulering er det derfor vigtigt at rette samtalegruppen af musikskolelærere og deres fænomenologiske opmærksomhed mod egne levede erfaringer som udøvende musikere og musikpædagoger, så vi sammen kan forundres, undre os og endelig stille de(t) fænomenologiske spørgsmål, der kan lede til en mulig besvarelse af den stillede opgave.

Som jeg skitserer i mit teoriafsnit, er sokratiske dialog et oplagt værktøj til at operationalisere og praktisere eksistentiel fænomenologi. Som eks. Finn Thorbjørn Hansen (2017) beskriver det, tilføjer en dialogisk handlingsmæssig

dimension til fænomenologisk og sokratisk aktionsforskning (Hansen, 2017), idet dialogen har til formål "at fremme et særligt 'filosofisk-dialogisk nærvær' hos praktikerne over for det underfulde og eksistentielt og etisk meningsgivende i deres liv og professionspraksis" (Hansen, 2017, s. 93). Det er altså også gennem samtalen, som gennem kunsten og filosofien, at vi kan blive legende, sanselige og æstetiske tilstede, og vi dermed ifølge Gadamer (2004 [1960]) kan komme ud i 'det åbne' (Ibid., s. 97).

Denne ontologiske form, hvor den eksistentielle og værensmæssige dimension erfares gennem samtalen, kunsten og den filosofiske undring, er ifølge min livs- og arbejds erfaring i at beskæftige mig med musik, hvad enten det er som udøvende, som pædagog, som nyder af musikken eller som musikskoleleder. Denne opgave har til formål at undersøge med mine musikskolekollegaer, om musikalitetens æstetiske og legende forhold "kan åbne os for et sanseligt og stemt nærvær over for vores egen og andres 'væren-i verden'" (Thorsted & Hansen, 2022, s.288) for på den måde at forundres og reflektere over musikalitet i musikskoleledelse.

3. Teori

3.1. Musik

Musik er på mange måder et studie i menneskelig erkendelse. Mennesket erkender både 'begrebsligt-verbalt' eller kategoriserende, oftest i de (natur)-videnskabelige fag, og 'ikke-begrebsligt-verbalt' eller symboliserende som i kunsthagene. Den symboliserende erkendelse er karakteristisk i studiet af musik, som dog også kan gøres til genstand for videnskabelige erkendelser, og dermed væves de æstetiske fags pædagogik sammen (Nielsen, 1998, s. 127). At forstå musik handler ifølge Frede V. Nielsen (1998) dels om at opleve musik som udtrykkende stemninger samt at påvirkes følelsesmæssigt af den. Musik hævdes at være følelsernes sprog, når vi i løbet af livet har brug for at "*se livet lige i øjnene*" (Nielsen, 1998, s. 131), uanset hvordan det kan tage sig ud. I situationer, hvor sproget slipper op, kan musikken og andre kunstneriske udtryk hjælpe til at kapere og overkomme voldsomme livssituationer (Nielsen, 1998).

Den US-amerikanske filosof og æstetiker Susanne K. Langer (1895-1985) udviklede en syntese, hvor hun på den ene side anerkender musikken som indeholdende og formidlende emotioner, og på den anden side aflæser musikkens strukturer og former for menneskets perception:

"Hvis den afdækker følelsernes grundprincipper, rytmen, mønstret i deres opståen, hensynken og fletten sig ind i hinanden, så er den en kraft i vor bevidsthedsliv, vor iagttagelse og vor erkendelse, og ikke kun i vor oplevelse af sindsbevægelser"

(Langer 1969: 228)

Musik opleves over tid, og den musikalske perception er en aktiv proces, hvor alle dele og funktioner af musikken (temaet, fraseringen, rytmikken, perioden, formen, længden, osv.) glider ud og ind af opleverens fokus og tilsammen udgør et musikalsk forløb, som publikum identificerer som den musikalske oplevelse. Vi erfarer et meningsunivers på et spektrum af oplevelsesmuligheder (Nielsen, 1998, s. 135). Det er denne skelnen mellem erfaring og oplevelse, der henleder min interesse på sammenligningerne mellem musik og fænomenologi.

Musikkens æstetiske funktion er ifølge Frede V. Nielsen (1998) et forhold mellem æstetiske objekter, herunder musikværket og tilhøreren, den erkendende person. Heri ligger, at det æstetiske udover det smukke og dekorative også kan rumme religiøse, rituelle og etiske perspektiver. Hermed kommer det æstetiske til at indeholde nogle grundvilkår for menneskers eksistens, og opfattelsen rækker dermed udover æstetik som et udtryk for den gode smag eller som en eksklusiv nydelse af musikken, idet den kan karakteriseres som en erkendeshandling, der i højere grad tilsigter forståelsen af verden og af os selv (Nielsen, 1998, s. 142-144).

Min tidligere lærer, den nu afdøde musiker og teoretiske fysiker Peter Bastian, som i sin bog *Ind i Musikken* (Bastian, 2004) skriver om de musikalske grundelementer som interessante fænomener hver for sig, når vi ser dem an enkeltvis i et tilegnelsesperspektiv, f.eks. i forbindelse med en arbejdsproces. Her beskriver Peter Bastian eksempelvis fænomenet 'klang':

"Det er egentlig et resonansfænomen, for er der noget musikeren af indlysende grunde er resonant for, er det når instrumentets klang er identisk med den indre klangforestilling. Lyder det som det skal er klangen overalt inden i mig og uden for mig, og bevidstheden følger med klangen og fylder hele salen. Til gengæld er det overordentlig plagsomt når det ikke lyder, som det skal, som en konstant indre disharmoni".

(Bastian, 2004, s. 72-73)

'Klang' er for mig et eksempel på musikerens oplevelse af at være i resonans med både sit instrument og med sine tilhørere. Der er tale om en beskrivelse af musikerens helhedsopfattelse såvel på det indre som på det ydre plan af at gengive musikken på sit instrument, en oplevelse af at være klangligt inde i og resonant med musikken og med sin væren-i-verden.

Klang har dermed både en musisk struktur, som kan beskrives kognitivt, og en eksistentiel dimension, der må opleves og erfares for at forstås i sig selv.

Et andet sted i bogen gengiver Peter Bastian en oplevelse af musikalsk friktion mellem bulgarske folkemusikere, hvor det enkelte musikalske element først får sin betydning ud fra den helhed, det optræder i. I eksemplet beskrives musik og musikerkabet som våben, hvor den ene musiker mod slutningen af en vise spilles ud af scenen af den anden, som dermed sætter sin klang igennem:

"Jeg taler ikke et ord bulgarsk, men musikken forstår jeg, for en sten er en sten, substans er substans, interval er interval. I sproget ligger forståeligheden i os selv, i musikken ligger den i kosmos".

(Bastian P. 2004, s. 178)

Klang og friktion beskriver musikkens og musikerens æstetiske oplevelser og brug af musikken som et sprog såvel som fænomenologisk erkendelses- og udtryksform. At '*musikken ligger i kosmos*' tolker jeg som, at musikken altid allerede er til stede mellem os som en stemning og som et følelsernes sprog, i klange og friktioner. Jeg forstår denne æstetiske og universelle udlægning af musikken som en måde at bekræfte Frede V. Nielsens (1998) mere teoretiske fremstilling af musikkens fænomenologiske væsen og æstetiske funktioner. Nielsen fremfører, at den musikalske æstetik er "som et *mangespektret meningsunivers*" med mange lag af meningsdimensioner, der "*griber ind i hinanden [...]* for den musikalske oplevelse udgør de *et hele*. De hører sammen, fordi de "høres" sammen" (Nielsen, 1998, s.160, kursiv i original).

Det står klart, at musiske begreber ofte anvendes i filosofisk forundring over menneskelig perception og erkendelse, hvoraf 'klang' og 'friktion' blot er få metaforer for menneskeligt udtryk. Ligeså er begrebet 'resonans' et udtryk for erkendelse i lighed med æstetikken. Peter Bastian (2004) nævner, at uanset om det er en note, en komposition eller en højttaler, der drøner, så er der ingen musik, før den opfattes af den menneskelige bevidsthed; først når den erfares som resonans, indtræffer begivenheden 'musik':

"Ved at arbejde med musikken, spille den, høre den, undersøge den, æde og drikke den, afstå fra den i musikfaste, tænke over den, lade være med at tænke over den, opleve den exceptionelt ved at gøre noget exceptionelt, bliver vi mere og mere resonante for musikken. Pludselig i glimt begynder vi at opleve så afspændt, at vi kan følge med helt uden inert; oplever identitet mellem modtager og det modtagede, oplever bevidsthedstilstanden musik, som er irreducibel".

(Bastian 2004, s. 64)

3.2. Eksistentiel Resonans

Den tyske sociolog Hartmut Rosa fremfører i bogen *Det ukontrollerbare* (2020), at det moderne samfunds stræben efter kontrol med alting resulterer i en øget acceleration, der gør, at vi gradvist mister resonans med de øjeblikke, hvor det egentlige liv og det ukontrollerbare mødes. 'Resonans' udvikler sig nemlig, når vi engagerer os i noget ukendt og måske ligefrem irriterende, der ligger uden for vores rækkevidde (Rosa, 2020).

Rosa opererer med tre forskellige akser, der tilbyder os en fordybelse af begrebet 'resonans': den 'horisontale dimension', der har med sociale relationer til andre mennesker at gøre; den 'diagonale dimension', der omfatter vores relationer til tingsverdenen, herunder håndværk som fag, og endelig en 'vertikal dimension', der omfatter forholdet til verden, til livet som helhed og til det, vi kan kalde for eksistentiel resonans (Rosa, 2016, s. 226). Som anført i ovenstående citat af Peter Bastian (2004) vibrerer musik, poesi og andre kunstneriske udtryk i kosmos gennem den eksistentielle resonans.

At komme i eksistentiel resonans sker, når musik berører os, og vi bevæges emotionelt, samt når musikken tager over og instrumentet nærmest spiller sig selv, når den musikalske oplevelse tager over og bringer os i en indre tilstand, hvor vi oplever den storhed eller påvirkning, som Rosa betegner resonansens 'første relationsmodus', der er kendetegnet ved punktet for afficering, punktet hvor vi påvirkes (Rosa, 2020, s. 32).

Resonans opstår dog først, når denne kaldelse bliver besvaret af et aktivt og fysisk svar i en kropslig reaktion i form af øget puls, hurtigere vejrtrækning, gåsehud, udveksling af blikke o.lign, eller svar fra et andet instrument. Dette andet punkt—'svaret'—kalder Rosa for punktet 'selvvirksomhed', der dækker over begrebet 'emotion'. Selvvirksomhed indtræffer når vi selv bidrager med et svar, en reaktion, der skaber resonans med den anden.

Når vi resonerer gennem påvirkning af den anden, af et stykke musik, af poesi, af naturen, sker det gennem resonansens tredje relationsmodus, 'transformationen' eller forvandlingen. Resonanserfaringer forvandler os i vores forhold til verden, vi er ikke længere de samme som før mødet. Så længe vi er modtagelige for at svare, er erfaringen levendegørende. Sker det, at vi ikke længere svarer eller lader os forvandle i mødet, er vi kommet i en tilstand, hvor alle resonanslinjer er forstenede, vi er indvendigt døde, vi er resonansresistente (Rosa, 2020, s. 34).

Resonansresistens forekommer, når vi ikke længere lader os kalde på af noget, eller når vi ikke længere forandrer os i mødet med verden. Vi er indefrosne og dermed ikke i stand til at forvandle os. For at oppebære en balance, hvor vi opnår de rette svingninger eller klang, for at blive i stand til at resonere, må forholdet mellem vores bevægethed, selvvirkksomhed og forvandling ifølge Rosa (2020) være afstemt. Med tanke tilbage på Merleau-Pontys kropslige væren-i-verden er resonans som fænomen alle forhold mellem kroppen og verden.

Et fjerde punkt til at komme i resonans er derfor det ukontrollerbare. Vi kan ikke bestemme os for at komme i resonans; det er ikke noget, vi kontrollerer, og resonansen kan derfor hverken sikkert fremtvinges eller garanteret forhindres (Rosa 2020, s. 32-36). Samtale, samarbejde og sammenspil kan åbne op for resonansoplevelser: Når musikken strømmer, sker det oftest ved, at musikerne åbner sig for hinanden og dermed slipper deres egen præstationskontrol. Musik kræver nærvær og intuition; musikeren lytter sig ind i medspillernes klang og responderer på friktion og resonans, der opstår i mødet med andre musikere.

Hvordan bliver vi (mere) bevidste om resonans? Kan den inderlige resonans-erfaring med musikkens væsen opstå i en musikskolekontekst ved at indføre undringsinspireret ledelse, hvor lederen "stræber efter at skabe fysiske og mentale rum for forundring og undren i organisationen som en slags frugtbar jord for, at nye idéer til være- og bæredygtighed kan spire og gro"? (Hansen og Jørgensen, 2021, s. 957). Kan resonans som både musisk og fænomenologisk begreb orientere musikskolelærere fra deres kunsthåndværk til deres ledelse?

I følge Finn Thorbjørn Hansen (2023) forsøger væredygtig ledelse at skabe dialogprocesser, "der er rettet mod de eksistentielle spørgsmål og værensmæssige og forundrings- og undringsskabende erfaringer-i-hverdagen" (Hansen, 2023, s.6), der også er mulighedsrum for resonans.

Musikskolelærerne kender disse mulighedsrum erfaret på egen krop, når det drejer sig om at udøve musik og musikpædagogik. Min antagelse er på baggrund af Rosas teorier om resonans, at disse erfaringer må kunne overføres til andre opgaver og kontekster i musikskolen. Det er derfor min undersøgelse at forsøge at fremkalde en resonanserfaring hos musikskolelærerne, der kan inspirere andre opgaver, herunder dialoger på faggruppe- og personalemøder.

Det gør jeg for at praktisere eksistentiel praksisfænomenologi, der med indtryk fra værens- og dialogfilosofien kan medvirke til at underbygge og udvide Hartmut Rosas begreb om eksistentiel resonans (Hansen, 2023, s.11).

Det er fænomenet, vi samles om, og som vi skal i filosofisk og eksistentiel resonans med. Sker det, vil det være fænomenet, der fører samtalen, og vi kan som musikere og samtalepartnere gribes af forundring og undren for dermed at kunne 'stå i det åbne' (Ibid, s.13). Ifølge en kommende artikel af Finn Thorbjørn Hansen (2023) kan man praktisk beskæftige sig med Rosas beskrevne eksistentielle resonans samt væredygtig ledelse ved:

"en dialog- og ledelsesform, der bringer os ud i en værensmæssig lytten til og sanselig stemt forundring eksistentiel og filosofisk undren over verden i sig selv".

(ibid, s.15)

Det er min hensigt at anvende denne opgave som en undersøgelse af, hvordan denne værensmæssigt lyttende og eksistentielt (for)undrende dialog- og ledelsesform ville kunne udfolde sig i min kontekst, på Fredensborg Musikskole.

4. Kontekst

På alle arbejdspladser er der forskellige roller at udfylde og interesseområder at rette sin opmærksomhed mod. På musikskolen samles alle om (1) musikken, herudover skelner jeg mellem (2) de lærere, som indtager solistens position og (3) de lærere, som indtager positionen som orkestermusiker i sammenspillet. Endelig er der min position som leder, der har til opgave at forholde mig til politikere og beslutningstagere samt til den lovgivning, der rammesætter vores område.

Som del af den fænomenologiske analyse, har jeg udformet tre små skriveskitser (se bilag 1) som eksempel på fænomenologisk skrivning over de tre positioner: solisten, der oftest er uddannet og selv underviser i en mesterlæretradition. Orkester- eller Bandmusikeren, der efterhånden har en mere pædagogisk og entreprenant profil og lederen, som udover ledelseskompetencer ofte har en musikfaglig uddannelses baggrund.

Alle er de forenet om musikken.

4.1. Fænomenologisk skrivning

En anden metode til fænomenologisk analyse er at fremskrive sin egen stemme og undren eller vælge en tekstskrivning som enten en fiktiv fortælling, en anekdote eller et essay (Thorsted & Hansen, 2022). Den canadiske professor i fænomenologi, Max Van Manen, sammenligner fænomenologi med poesi, fænomenologien er et poetisk projekt. Poesien formår at gengive abstraktionen i det talte, den bagvedliggende genlyd af mening. Poesien går tilbage til roden for sprogets begyndelse, fra den stilhed, hvor ordene udgår, "*a language that sings the world*" som Merleau-Ponty udtrykker det (van Manen, 1984, s. 39).

I tre små fiktive fortællinger om hhv. solisten, orkestermusikeren og lederen i musikskolen, beskriver jeg her de tre positioner ud fra min egen musikskolekarriereerfaring:

Solisten er typisk den ældre instrumentallærer, som har været ansat i musikskolen gennem en lang årrække. Solisten er mesterlæreuddannet fra musikkonservatoriet, uddannet til at undervise soloelever, trives med stram struktur og disciplin, er vant til at lede sig selv og sine elever og mindre vant til kollegial sparring og deltagelse i fælles projekter og opgaver.

Orkester- eller Bandmusikeren underviser også soloelever men har derudover sammenspil, hvor flere forskellige instrumentalelever spiller sammen. De sociale fællesskaber nærer og inspirerer orkestermusikeren, som typisk har orkester eller banderfaring med masser af udveksling og sparring med kolleger og medmusikere.

Mange **musikskoleledere** har ofte en musikfaglig uddannelsesbaggrund udover ledelseskompetencer. Lederen er derfor tæt på faget, fordi hun enten selv er udøvende musiker og underviser eller bærer den levede erfaring med sig. Musikskolelederen har derudover opgaven at lede i et kommunalt landskab, hvor budgetter og regler er en stor del af lederens opgaveportefølje. Derfor må lederen være bevidst om at prioritere musikken for at fastholde musikskolen som en kulturinstitution og ikke blot en kommunal institution.

De tre positioner opfatter jeg som forskellige perspektiver, der er inspirerede af fænomenologiens sanselige tydningsproces (Hansen & Thorsted 2022, s. 142). Jeg har forsøgt at fremskrive de underliggende stemninger, der opleves i de forskellige positioner, på baggrund af konkrete og levede erfaringer i et øjebliksbillede, der gerne skal give læseren mulighed for langsomt at ane noget om vores musikskole.

Målet er her at give læseren et første indtryk, som kan *stemme* læseren til en begyndende forundring og undren samt til en fænomenologisk *inderside-indsigt* i de *livsverdener*, som henholdsvis solisten, orkestermusikeren og musikskolelederen tænker, handler og lever ud fra. (Bilag 1 – fænomenologisk skrivning).

4.2. Forskellige positioner i musikskolen - Musikudøveren, Musikpædagogen og Musikskolelederen

Mit undersøgelsesspørgsmål i nærværende opgave udsprang af min undren over, hvad det er for grundlæggende værdier musikskolens lærere er drevet af, når de enten virker gennem musikerskabet som udøvende musikere, eller når de som musikpædagoger underviser deres elever.

Jeg forestiller mig, at alle tre ovenfor nævnte positioner har passionen for musikken til fælles. Musikken er hovedkilden, den ligger bag alle udgangspunkter som klangbund. Om du er udøvende musiker, om du fungerer som musikpædagog, eller om du leder en musikskole, samles de om musikken. Men hvad er musik? Og opfattes den ens i alle positioner? Det er nok svært at måle, for hvad vil det sige at være ramt af musik? Er der forskel på opfattelsen af musikkens bagvedliggende værdier? Og hvad er musikkens værdier?

Musik er et sprog og en kunstart, som bevæger mennesker, hvor de er i deres livssituationer. Min antagelse om forskellige positioner blandt musikskolens lærere bunder i egne erfaringer dels som udøvende musiker, som musikskolelærer og som leder af musikskolen. Det er et ønske om at undersøge, dels fra egne erfaringer dels gennem dialoger med medarbejderne, hvor vidt de forskellige positioner drives af samme passion og energi, eller om det er forskelligt, når musikken spiller indefra og ud hos den enkelte.

Musikskolens lærere anno 2022 er alle uddannet enten på musikkonservatoriet eller kandidater fra universitetet. Musikuddannelserne ændrer sig med tiden, og mesterlæretilgangen som er typisk især på de klassiske konservatorier, trænges mere i baggrunden især på de rytmiske og pædagogiske uddannelser, til fordel for mere pædagogiske, skabende og entreprenante tilgange, som målretter sig til musikskolerne og deres elever.

Min gruppering af musiklærerne i de to positioner er måske en noget bastant opdeling. Den udtrykker en stærknet kultur, der i mange år har fremmet solistens position og stemme, som den privatpraktiserende musikpædagog, hvor lærerne har vundet hævd på at passe sig selv og deres elever, hvilket de gør godt. At musikskolen er en kommunal kulturinstitution, er nødvendigvis ikke alle ansattes opfattelse.

Musikskolernes kernemålgruppe er børn og unge i alderen 0-24 år. Det er et stort spænd såvel i alder som i faglighed. Musikskolerne får flere og flere tværinstitutionelle samskabelsesopgaver og projekter med daginstitutioner og folkeskole, og mange steder løser musikskolerne også skolernes forpligtelse til at give skolebørn kendskab til musik gennem obligatoriske musikundervisning.

Samtidig tilsiger bekendtgørelsen om musikskoler, at eleverne skal bibringes kundskaber og individuelle færdigheder, som tager udgangspunkt i den enkeltes talent. Det betyder, at musikskolen ligeledes skal være i stand til at føre særligt interesserede elever så langt som muligt med deres musikalske færdigheder og dannelse.

For at kunne tilgodese dette spænd kræver det musiklærere, som dels er dygtige holdspillere og all-round musikere dels hardcore specialister og solister. Min ambition er ikke at ensrette musiklærerne til at skulle kunne det samme. Mit ønske er snarere at fremdyrke musikkens dyder til at befrugte arbejdspladsen med musikalitet, poesi, æstetik, nærvær, etc. For musikken skal fortsat være fælles udgangspunkt for alle positioner. Uanset hvilken kontekst der undervises i, er der tale om en kunstpædagogisk praksis, hvor faget selv, musikken, har værdi i sig selv for såvel udøvere, undervisere og udviklere i musik.

5. Kultur og Musik på recept

Kunstfagene herunder musik har altid haft en betydning rundt om i verdens forskellige kulturer. I forbindelse med rituelle ceremonier, fejring af særlige begivenheder, tilbedelse af Guder, osv. har kunst og musik været en dimension, som udtrykte og understregede en livscyklus' vigtige begivenheder.

I vores egen vestlige kultur har kunst og herunder musik stor betydning for mange mennesker. Over tid har måden hvorpå vi tilgår de kunstneriske fag ændret sig. F.eks. er det i vores tid muligt at have al slags musik indenfor rækkevidde ved blot få klik på smartphonen. Musik benyttes i alle mulige sammenhænge som baggrundstapet i butikker, ved festlige sammenkomster og ved større og mindre koncerter af enhver slags.

Men også når det angår sundheds- og helseområdet har udbredelsen af kunstfagene vundet terræn i.f.t. at opnå forbedrede tilstande hos syge, svage og ældre medborgere. Meditations musik for stressramte, korsang for Kol-patienter, musik og sang som kommunikation og lindring for demente, danseaktiviteter for at træne styrke og bevægelighed, solokoncerter for sengeliggende på sygehuse og for psykisk sårbare, osv. (Jensen, 2022).

Der er masser af forskning på området, der peger på, at musikken har positiv indvirkning på det menneskelige sanseapparat, på stressniveauet og mængden af kordisol kroppen producerer, på vejtrækning og hjerterytme og på mængden af endorfiner der frigives når der lyttes, danses og synges til musik.

Der er en særlig lighed mellem kroppens grammatik og musikkens. Den kaldes isomorfi. Det er lettest at demonstrere, hvis man ser, hvad der sker, når man slipper små børn løs i et musiklokale. De bevæger sig synkront med musikken. Barnets første møde med musikken er med kroppen forrest. For barnet er der to ting, og det er lyd og bevægelse, som gradvis smeltes sammen eller blendes, når musikkens rytme møder kroppens, og når alle de andre af musikkens elementer finder deres kropslige medspiller.

(Fredens, 2018 s. 264)

I artiklen: *Music interventions in Health Care*, dokumenteres gennem biomedicinske og psykologiske studier, det stigende omfang af musikkens gavnlige effekter og potentiale indenfor forskellige sundhedsmæssige rammer:

"Music impacts our auditory environment, affective states (mood, pleasure, emotions), behavior (movement, social behavior), cognition (distraction, focus and concentration) and physiology (heartbeat, blood pressure, cortisol, oxytocin, dopamine, opioids), and these effects of Music can be utilized to improve patient care".

(Jespersen K. V., Gebauer L., Vuust P. (2022), kap. 4. s.34)

EF er i flg. læge og hjerneforsker, Kjeld Fredens, en af de vigtigste funktioner at få udviklet i det 21. århundrede idet de mentale funktioner er nødvendige i situationer, hvor rutiner ikke slår til. EF hjælper os til at være rummelige og fleksible og til at kunne overskue og løse problemer. EF består overordnet af tre funktioner: ræsonnement, problemløsning og planlægning og deres tre kernefærdigheder: hæmning, arbejdshukommelse og mental fleksibilitet. Fredens peger på fire områder, der især træner EF: fysisk aktivitet, computerspil (med indbygget progression), kunstneriske aktiviteter (herunder særlig musik og dans) samt søvn (Fredens, 2018, s. 213-217).

Det er nødvendigvis ikke alle børn, som skal være professionelle musikere som erhverv, men i lyset af Kjeld Fredens forskning om netop at udvikle disse eksekutive funktioner ved at undervise og træne børn og unge i at spille og synge musik, er det for mig at se i denne sammenhæng en meget relevant samfundsopgave at løse for musikskolen.

Fordi musikken gennem forskellig forskning viser positive resultater indenfor forebyggelse og sundhed, fordi samfundet i øjeblikket bevæger sig mod en mere strømlinet kulturdagsorden (eller ingen dagsorden), hvor børn og unges reference til musik hentes på Tik Tok og andre sociale medier, og hvor uanede valgmuligheder af musik er tilgængelig med et klik på Smartphonen, ser jeg derfor et potentiale og en mission for musikskolens højtuddannede fagspecialister i at udbrede den levende musik og udvikle musikaktiviteter og fællesskaber til gavn for øget livskvalitet og den offentlige sundhed.

6. Den sokratiske samtalekunst og dens dyder

6.1. Hvorfor sokratisk dialog?

I den sokratiske dialoggruppe interesserer man sig for at finde frem til, hvilke værdier, der dybest set styrer vores tænkning og handlinger, og som vi (u)bevidst lader os styre af. Ifølge Finn Thorbjørn Hansen (2000) er der i den sokratiske dialogproces tale om en stræben efter visdom, hvorfor det er evnen til at filosofere, der kommer i centrum i sokratisk dialog (Hansen, 2000, s. 34). Idealet er den såkaldte 'integrerede personlighed', hvor samtalepartnerens værdier er eksistentielle, idet de udledes såvel i det private som i det offentlige rum. Sokratisk dialog hæfter sig ved livet, som det udfolder sig i hverdagen på tværs af de rum, som kroppen udfolder sig i.

Jeg ønsker i nærværende opgave at etablere og igangsætte et sokratisk dialogrum for musikskolelærere, hvor øvelsen over tid bliver at udvikle og stræbe efter "at gå fra det personlige mod det almenes altid vigende horisont" (Hansen, 2000, s. 35). Det er væsentligt at bemærke, at en sokratisk værdiafklaringsproces ikke er gjort én gang for alle, men at det er et stykke arbejde, der aldrig afsluttes.

Netop fordi sokratisk dialog er cirkulær, ønsker jeg her at introducere de gode råd for deltagelse, og om hvordan visdom tilegnes gennem sokratisk dialog (Hansen, 2000, s. 116), hvilket jeg også har gjort til en fast procedure at gentage på musikskolens personalemøder.

6.2. Hvad er sokratisk samtalekunst?

"Sokrates hævder i sin forsvarstale, at menneskets livsopgave er at udforske sig selv og sine medmennesker" (Pihlgren, 2011, s. 13). Eftersom Sokrates (469 f.Kr. – 399 f.Kr.) giver navn til denne samtaleform, må vi udlede at refleksion gør os i stand til at tage stilling og til altid at foretage valg.

Sokratisk dialog er at lære at tænke med eftertanke i mødet med både sig selv og andre til gavn for alle: "Dialogen er en slags samarbejdende samtale, hvor samarbejdet formodes at være til fordel for alle deltagere." (Ibid., s. 33).

Finn Thorbjørn Hansen (2000) fremhæver især "tre væsentlige karakteristika som er: 1) evnen til at filosofere, 2) en særlig filosofisk spørgeteknik rettet mod indholdet af samtalen og 3) en reel indholdsmæssig indsigt i det undersøgte emne" (Hansen, 2000, s. 34).

Dialogen drejer sig om de værdier, som den enkelte deltager indeholder og bidrager med til samtalen, værdier som den enkelte styres af eksistentielt set, og som bidrager til dannelsen af demokratiske medborgere gennem såkaldte "undersøgende fællesskaber", der gør os bedre til at lytte, reflektere, vurdere, vise oprigtig interesse og spørge nysgerrigt ind til andre dialogpartnere (Hansen 2000, s. 35).

I en sokratisk dialog stræbes der efter, at deltagerne indtager en åben, nysgerrig og respektfuld indstilling i mødet med de andre samtalepartnere. Disse holdninger kan trænes som en leg og bygger på Aristoteles' idé om, at holdninger eller dyder først indøves som vaner. Gennem træning i mindre grupper og trygge omgivelser opnår deltagerne en færdighed og sikkerhed, der gør, at man på sigt bliver klar til at gennemføre samtalerne i mindre regulerede sammenhænge (Pihlgren 2011, s. 80).

Målet er dog ikke at nå frem til én endegyldig sandhed men derimod at belyse et emne fra dialogpartnernes forskellige vinkler. Hvor der er flere mennesker samlet, vil der også være flere nuancerede tilgange og rationaler, og formålet for dialogen bliver derfor den enkeltes selvdannelse (Hansen, 2000, s. 49).

I min forståelse af sokratisk samtale er der en oplagt sammenligning med eks. jazzmusikere, der gennem mange års træning og øvedisciplin har tilegnet sig deres håndværk i en sådan grad, at de i improvisationer og sammenspil kan slippe styringen, og:

"hvor de begynder at kunne fornemme og høre i det konkrete musikalske øjeblik, hvad det er, der kalder, og først i disse åbnende og uforudsigelige øjeblikke overskrider de teknikker, metoder og håndværk, de oprindeligt stod i og nu sætter af fra".

(Hansen, 2018, s. 80).

På denne måde begynder musik og samtale at forenes i deres orientering mod Hartmut Rosas begreb om eksistentiel resonans.

Som tidligere nævnt stræber den eksistentielle praksisfænomenologi efter en filosofisk praxis, som vi f.eks. opnår i legen, eller når vi musicerer, og hvor vi glemmer os selv. ”*Praxis* er når det, vi gør – aktiviteten og handlingen – opleves som dybt menings- og værdifuldt i sig selv” (Thorsted & Hansen, 2022, s. 36). Her er målet at komme i en ’jeg-du-relation’, hvor der i modsætning til en terapeutisk eller psykologisk praksis’ asymmetriske og mere vidende relation til den anden, stræbes mod fordybelse, hvilket også opnås i kunstneriske processer.

Den fænomenologiske samtale har fokus på ’sagens stemme’, på selve fænomenet i samtalen, hvor samtaleens deltager tilskriver fænomenet mening ud fra ontologisk (værensorienteret) og en før-ontologisk (mysteriumsorienteret) måde, hvilket betyder, at vi ikke aktivt ’gør’ noget, men derimod erfarer eller modtager mening fra fænomenet selv på forunderlig vis (Thorsted & Hansen, 2022, s. 328).

I den fænomenologiske samtale er det ikke den enkelte deltagers egen mening, der er af betydning, men at man derimod sammen er optaget af at undres over det viise og almenmenneskelige i de konkrete personlige erfaringer og fortællinger (Thorsted & Hansen, 2022, s. 329).

6.3. Hvad er sokratiske dyder?

Jeg har tidligere indikeret, at jeg aner et overlap mellem musikalsk sammenspil og sokratiske samtalekunst. I Finn Thorbjørn Hansens præsentation af de syv undringsdyder baseret på det særlige ved hhv. den kunstneriske eller lyriske impuls og den filosofiske forundring eller den sokratiske impuls betones det, at mindst én og gerne flere af dyderne er til stede i undringssamtaler, for at gøre det til en levende dialog (Hansen, 2018, s. 89).

De syv sokratiske undringsdyder baserer sig på, hvad fænomenologer har beskrevet som særligt ved kunstnerisk forundring og filosofisk undren. Hansen nævner, at en god undringssamtale er kendetegnet ved at indeholde mindst én eller flere af dyderne, for at det bliver en levende dialog (Hansen, 2018, s. 88-89).

Jeg skitserer her kort dyderne og mine formodninger om deres tilstedeværelse i musikkens praksis:

Den største undringsdyd er *kærlighed*, hvilket i kontekst af musikken kendes som passion, fra hvis kilde musikskolelærerne øser af egen erfaring og integreret faglighed. *Stilhed* og *lytten* er begge forudsætninger som musiker og er samtidig en disciplin, der fokuseres på og optrænes gennem hele livet.

Ydmyghed hænger sammen med at lytte efter det, der ligger udenfor ens egen formåen, kontrol og rækkevidde. For en musiker kan det være de mange stemmer, der blander sig i orkestret, eller de forskellige harmonier, der farver det samlede udtryk, tema og budskab i musikken.

Humor kan hjælpe os til at se det store i det små. Gennem musikken kan det være komponistens skjulte rytmiske eller tonale markeringer, der gennem tiden har rystet tilhørerne med deres utilpassede fremtoninger. *Mod* handler om at turde være den, du er. Som musiker handler *mod* om at være i musikken lige nu og her, hvor den bliver udført, og om at være fuldt til stede og nærværende.

Disciplin som dyd ligger til grund for musikerens mange timers øvning, repetition og studier af alle de store musikere og komponister, der er gået forud i tiden. Den syvende dyd er *venskab*, som blandt musikere bl.a. kan opstå i arbejdsfællesskaber som orkestre, i bands og både midlertidige og langvarige sammenspilssammenhænge. Jeg har dog en antagelse om, at *venskab* ikke altid har de bedste forudsætninger blandt musikere, fordi der ofte er et konkurrenceelement forbundet med at være musiker, eller fordi musikken er så tæt en del af musikerens identitet, behov og praksis, og dermed optager så meget plads, at venskaber ikke nødvendigvis er det mest udtalte behov.

6.4. Hvordan anvender man sokratisk samtalekunst i ledelse?

I takt med en stigende kompleksitet indenfor ledelse, hvor fladere strukturer og ledelse af eksperter er et tema på eks. vores musikskole, kan sokratisk dialog for mig at se være en berigelse i forskellige mødefora. Som leder indtager jeg oftest rollen som mødefacilitator, der udover at hjælpe med at initiere og lede samtaleformen også har indsigt i det indholdsmæssige emne. Efterhånden som dialogparterne opøves i den sokratiske samtaledisciplin, vil facilitators rolle overgå til at deltage på lige vilkår som de øvrige deltagere (Hansen, 2000, s. 37).

Sokrates introducerer tre begreber eller metaforer i samtalen, der hver især skaber forstyrrelse og en ny måde at komme videre i tænkningen på:

- *Elenchus*, den kritiske udforskning af idéer (hestebremser), kan forstås som den "vækkende funktion, som den sokratiske samtale kan have på folk" (Hansen, 2000, s.60)
- *Maieutike*, kunsten at forløse gennem spørgsmål (jordemoderen). Det begreb som Sokrates er mest kendt for, og hvor han: "beskriver sin filosofiske virksomhed som en jordemoderkunst, der kan forløse menneskers sjæle". (Hansen, 2000, s.60)

- *Aporia*, undren som tilstand (den elektriske rokke, der stikker både sig selv og andre). Den elektriske rokke, der lammer andre, lammer også sig selv. Rokken er, som Sokrates beskriver det, selv i vildrede og sætter dermed sig selv i en tilstand af 'tankestorm', der har den egenskab at rydde tidligere vanetænkning af vejen (Hansen, 2000, s. 59)

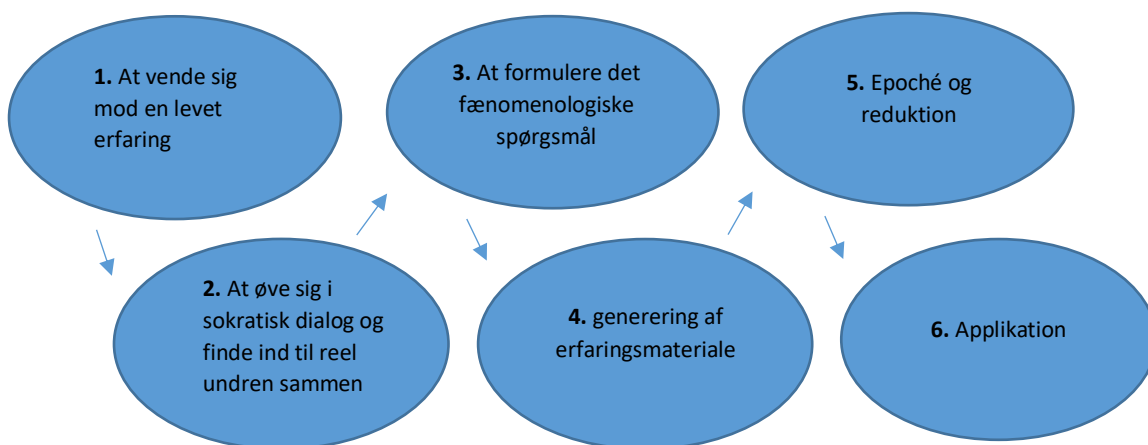
Disse tre begreber og positioner er væsentlige for dialogfacilitator at have i tankerne, for at etablere og selv indgå i en sokratisk dialog. Dialogfacilitatoren tager især rollen som jordemoder på sig ved at stille de(t) første spørgsmål, der gerne skal inspirere mødedeltagerne til dialogen og til at stille andre og opfølgende spørgsmål til hinanden. Herefter er formålet, at facilitatoren indgår på lige fod med de øvrige samtalepartnere om i fællesskab og gennem en undersøgende tilgang at forsøge at forstå hinanden i stedet for at overtrumfe hinanden med egne argumenter, som er udtalt i eks. en diskussion.

Set fra et lederperspektiv finder jeg, at den indbyggede opmærksomhed og oprigtige interesse for hinandens synspunkter i samtalen er gode discipliner at vække lydhørhed og klangbund for på en arbejdsplads.

7. Den empiriske undersøgelse

7.1. Design af undersøgelsesmetoden

Ann Charlotte Thorsted og Finn Thorbjørn Hansen har i deres bog *At tænke med hjertet* (2022) beskrevet, hvordan eksistentiel praksisfænomnologi kan operationaliseres, og hvordan en undersøgelsesmetode for sokratisk dialog kan udfoldes. Jeg har ladet mig inspirere af denne tilgang og har bl.a. benyttet følgende figur (Thorsted & Hansen, 2022, s. 75) til mit undersøgelsesforløb:



7.2. Beskrivelse af de seks trin i modellen

På **første** trin blev personalet præsenteret for en fænomenologisk øvelse, hvor hver især tog afsæt i en konkret oplevelse med musikken enten som udøvende eller som underviser. Der var her tale om konkrete erfaringer fra det levede liv, som hver især knyttede en værdi på.

Andet trin var samtaler i den mindre gruppe, hvor vi i fællesskab udvalgte enkelte værdier eller begreber, der blev de fænomener, vi isammen prøvede at finde ind til.

På **tredje** trin kredsede vi om at blive ved betydningen af de begreber, vi sammen havde fundet frem til. Der var f.eks. en længere samtale om æstetik og betydningen heraf.

På **fjerde** trin transskriberede jeg alle samtaler fra den lille gruppe. I den efterfølgende analyse er det de levede erfaringer i samtalerne, jeg har haft øje for og de indtryk, der: "indeholder særlige betydningsenheder omkring det undersøgte fænomen" (Thorsted & Hansen, 2022, s. 77)

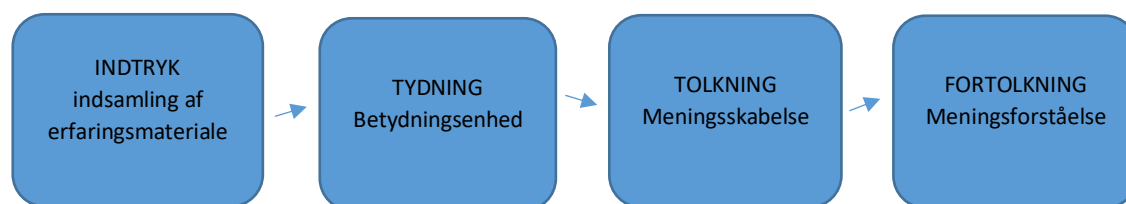
På **femte** trin har jeg foretaget tydning, tolkning og fortolkning i en cirkulær forståelsesproces, hvilket fremgår i nedenstående analyse af samtalerne.

Det **sjette** trin ser jeg på, hvad den fænomenologiske undersøgelse har ledt til: "af større eksistentiel indsigt og etisk udsyn, kort sagt af praktisk visdom" (Thorsted & Hansen, 2022, s. 77).

Undersøgelsen strækker sig over 3 måneders samtaler på musikskolens personalemøder, der samler alle skolens ansatte, og på møder i arbejdspladsens medarbejderudvalg (MED-møder), der består af i alt seks medarbejdere: fire lærere (Henriette, Jens, Sven og Niels), en AC-konsulent (Lisa) samt mig selv.

7.3. Analyseafsnit

Analysen er ligeledes inspireret af *At tænke med hjertet* (Thorsted & Hansen, 2022), hvor vi er nået til det femte punkt i figuren, der ligger til grund for det ovenstående undersøgelsesforløb. Jeg har derfor valgt at følge Thorsted & Hansens analyseproces i den fænomenologiske reduktion beskrevet ud fra modellen *Reduktionsprocessens flow* (Thorsted & Hansen, 2022, s. 135):



Epoché:

Det første trin i analysen benævner forfatterne 'epoché'. der er et græsk begreb, der "betegner en skeptisk reaktion overfor den umiddelbare sanseverden" (Thorsted & Hansen, 2022, s. 127). Epoché beskriver her det moment, hvor vi standser op midt i dagligdagens gøremål og begynder at reflektere over de selvfølgeligheder, vi tager for givet. Ved at foretage en *epoché* kan man lære at se fænomenet rent og tilskrive det en egen indre og anden værdi, end hvad man normalt har for vane at tiltænke og tilskrive det.

Det er vigtigt gennem hele den fænomenologiske undersøgelse at forholde sig til *epochéen* gennem de antagelser, der løbende dukker frem. Thorsted & Hansen udtrykker det metaforisk som "*at holde isvågen i bevægelse*" (Thorsted & Hansen, 2022, s. 128), så vores sproglighed og forståelse ikke fryser til. *Epochéen* skal hjælpe til løbende at forholde os kritiske til vores egne forforståelser og tagen-for-givetheder. Samtidig skal den hjælpe til at give læseren en transparens i.f.t. hvad der er gjort og tænkt undervejs i processen.

Det første trin i epoché-processen drejer sig om at bevidstgøre os om egne fordomme og forforståelser i en sag. Vi vækkes til begyndende undren (*Elenhus*) ved at sætte egne fordomme på pause, og vi får mulighed for at høre andres forståelser af sagen. Den danske filosof Dan Zahavi (2003, s. 20-24) fremkommer med to forskellige indgange til epochéen: den psykologisk-fænomenologiske epoché og den filosofisk-transcendentale epoché (Thorsted & Hansen 2022, s. 131-132).

Forenklet beskrevet retter den første sig mod vores psykologiske måde at opfatte verden på gennem en mere kognitiv, konkret bevidsthed, hvor man er optaget af meninger og forud-antagelser om et fænomen. Den anden er optaget af "bevidstheden selv, og hvad der filosofisk set konstituerer en bevidsthed, og hvorfor og hvordan noget overhovedet viser sig for denne bevidsthed" (Thorsted & Hansen, 2022, s.132).

I nærværende opgave igangsatte jeg en proces omkring udarbejdelse et værdigrundlag for musikskolen ud fra den forudantagelse, at medarbejderne for de flestes vedkommende forbinder deres kerneopgave som musikskolelærer med udelukkende at undervise elever i soloinstrument og sammenspil, mens udviklingsopgaver, mødedeltagelse o.lign. er noget, man kan vælge til og fra.

For at undersøge disse forforståelser, ønskede jeg gennem dialog at finde ind til den passion og energi, der nærer musikskolens medarbejdere, når de selv spiller eller underviser i musik. Jeg var nysgerrig på, om vi gennem disse samtaler kunne røre:

1) den æstetiske impuls (på hvilken måde vi er sanselig – stemte og berørte overfor fænomenet) og **2) den sokratiske impuls** (på hvilken måde får vi sat vores 'vanetænkning' og 'vaneintuitioner' i blød, optøet dem, så vi kan tænke ud imod det åbne og ud fra og i forlængelse af en grundlæggende filosofisk undren?)

(Thorsted & Hansen, 2022, s. 330)

Denne musikkens væsen, som jeg forestiller mig, er kilden til den energi eller passion, der driver musikskolelærerne, når de som udøvende musikere eller undervisere retter sig mod den anden indgang til epochéen: den filosofisk-transcendentale epoché, bevidstheden selv (Thorsted & Hansen, 2022, s. 132). Når musikeren spiller, eller når der opstår flow i musikundervisningen, befinder vi os i værandsdimensionen, hvor faget tager over, musikken spiller, og fokus flyttes fra det kognitive til en aktivering af krop og følelser.

Mysteriumdimensionen er musikken i hele dets væsen. Det er de få øjeblikke, hvor musikeren og ind imellem musikleæreren oplever et moment af åbning mod noget større, hvor musikken flyder fra instrumentet og smelter sammen med de øvrige musikere i en fælles resonans, man ikke selv kan frembringe. Noget samler sig og hæver den musiske oplevelse op, så man som musiker oplever sig selv som medie for en projektion, der berører tilhørerne. Sådanne oplevelser kalder på oprigtig undren.

Reduktion:

I denne del fjernes det, der ikke har noget at gøre med fænomenets essens, det der ikke materialiserer sig fysisk, men som vi aner som enten en væremåde, en stemning eller et holdepunkt (Thorsted & Hansen, 2022, s. 133). Jeg har tilgået reduktionen ved at vælge steder ud i transskriberingen, som min opmærksomhed umiddelbart fanges af ved gennemlæsning, som gør indtryk, som retter fokus mod mine forforståelser og fordomme og som kredser om fænomenet uden at komme med en konkret beskrivelse eller forklaring.

Indtryk:

I denne fase er det vigtigt at søge de "ord og vendinger, som bedst synes at ramme eller være i resonans med det indtryk eller fænomen, man forsøger at komme i en større forståelse af" (Thorsted & Hansen, 2022, s. 134). Noget har gjort indtryk, og jeg aner et fænomen, der igangsætter en forundrings- og undrensproces, hvor behovet for at forstå og forklare vokser. Her er det vigtigt at være tålmodig, lytte efter fænomenet og forstå de(t) indtryk, det sætter i gang af fordomsfyldte begreber og meninger om fænomenet.

Det betyder, at jeg skal forholde mig ærbødig mod at gå for hurtigt frem imod ønsket om at tyde og tolke for tidligt i processen. Dette gøres ved at vælge begreber, der er 'stemte', dvs. ord, der har direkte forbindelse til den levede erfaring af fænomenet (Thorsted & Hansen, 2022, s. 134), og som vi derfor må være omhyggelige og åbne overfor som det materiale, vi møder undervejs, og som vi finder betydningsfuldt. Indtryk sætter gang i forundring, der fører mod tydning.

Tydning:

Når vi møder noget af betydning, kan det føre til mening og tolkning, hvis dette *noget* vel at mærke fortykkes yderligere gennem tematikker, når vi bevæger fra tydning og hen mod fortolkning af fænomenet (Thorsted & Hansen, 2022, s.135). I tydningen af samtaleteksten gælder det her om at samle tematikker, der peger i samme retning, når vi nærmer os tolkningen.

Tolkning:

I tolkningsfasen forholder vi os personligt ud fra egen viden og erfaringer til de mange spørgsmål, der uvægerligt melder sig i refleksionen over det, vi oplever i situationen, samt det dialogparterne fik sagt og udtrykt. En tolkningsrefleksion kan f.eks. kredse sig om et ord, der beskriver et begreb, som vi kender fra forskellige dagligdagshændelser, og som måske har forskellige betydninger afhængigt af, i hvilken kontekst begrebet figurerer (Thorsted & Hansen, 2022, s. 137).

Fortolkning

I fortolkningen "sættes tolkningen i spil i forhold til en større kulturel, historisk, samfundsmæssig og filosofisk sammenhæng, som leder hen til en endelig helheds- og meningsforståelse" (Thorsted & Hansen, 2022, s.138). Her arbejdes der altså ikke med en personlig fortolkning men en faglig og videnskabelig eller filosofisk og teoretisk tolkning af det sanseligt tydede og personligt tolkede. Thorsted & Hansen (2022) påpeger, at hele processen ikke foretages lineært, men at der foregår en cirkulær pendulering, en hermeneutisk cirkularitet, der spænder mellem grebet nærvær og nødvendig distance.

7.4. Undersøgelsesproces



Ved første personalemøde havde jeg valgt en øvelse, hvis formål var, at hver medarbejder skulle stoppe op midt i deres vante dagligdag og sanse og erindre en musikalsk oplevelse knyttet til en levet musiksk erfaring hos dem selv, enten som udøvende eller som underviser i musik. Efterfølgende skulle de vælge et passende og beskrivende værdiord til oplevelsen. (Bilag 2)

Til øvelsen var forskellige ting lagt frem på et bord (Bilag 3), hvilket skulle inspirere deltagerne til at bruge deres intuitive sanselighed og vælge en ting, der talte til den enkelte. De tilfældige ting var samtidig en måde at give lige vilkår til alle for at indgå i øvelsen, uanset om de var musiklærere eller administrativt personale.

Erindringen blev delt i par, hvor samtalepartneren havde mulighed for at stille uddybende og opklarende spørgsmål til fortælleren. Derefter gik man sammen i en gruppe på fire, hvor man parvis kunne støtte og uddybe fortællingen.

I plenum samlede jeg en lang liste af værdiord sammen i vilkårlig rækkefølge på baggrund af deltagerne bagvedliggende værdier, bl.a. mod, samhørighed, indlevelse, ro, fordybelse, bøjelig, struktur, magi (at være i nuet og kunne skabe et magisk rum i rummet), kreativitet, frihed, nysgerrighed, æstetik, kropslighed, sanselighed, følelser, m.m. Disse ord blev grundlag for den næste samtale i en mindre gruppe på seks personer, hvor formålet var at dykke ned gennem ordene til de 'stemte', levede erfaringer og indtryk fra musikundervisningen, livet på skolen og de bagvedliggende indtryk fra dagligdagen.

Forberedelsen til første møde i medarbejderudvalget (Bilag 4) handlede i første omgang om at reducere i materialet. For at komme frem til at kunne dvæle ved og have mulighed for at blive langsomt stående ved fænomenet (Thorsted & Hansen, 2022, s. 76) bad jeg medarbejderne vælge 3-4 værdiord fra den vilkårlige liste, de fandt vigtige i.f.t. egne levede erfaringer. Derudover bad jeg dem forholde sig til tre kategorier: Musikken, Musikerskabet og Mesterlæren, beskrevet i kap. 1, og forholde sig til denne inddeling.

Til møderne i forbindelse med nærværende opgave var jeg inspireret af sokratiske spørgeteknikker og spørgsmål som f.eks. "Hvorfor?" (uddybende), "Hvad?" (konsekvenser, begrebsafklaring), "Hvordan?" (underbyggende, alternativer og kreativitet), samt gode råd til sokratisk dialog som f.eks. at stille spørgsmål, at svare, at lytte, fortsætte med at spørge, opsummere, samt at gøre det personligt. (Hansen, 2000, s. 115-116)

Jeg valgte helt bevidst først at nævne råd om sokratisk dialog (Bilag 5) og de sokratiske dyder (Hansen, 2018, s. 88) for MED-udvalget på et senere møde, idet jeg skønnede, at det på første møde ville skabe mere forvirring og tage fokus fra dialogen om, hvad det er for en passion eller energi, der driver medarbejderne som musikere og musikpædagoger.

I hver samtale opfordrede jeg dialogpartnerne til at tale konkret og personligt ud fra eget perspektiv og ikke ud fra, hvad andre mente. Opfordringen gik på, at de skulle lytte til hinanden, være tålmodige og ikke tage ordet, men i stedet forholde sig nysgerrige overfor hinanden og gerne følge op med opklarende og uddybende spørgsmål til andres indlæg samt tænke med hinanden og samle op i fællesskab. Målet var at få dem til at undre sig, så de selv begyndte at stille undrende spørgsmål til egne og andres antagelser på en forundret, legende og dialektisk måde.

Ved andet møde var planen, at samtalen skulle handle om æstetik og fællesskaber. De to ord fyldte en del i den første samtale, og jeg besluttede, også af hensyn til tidsperspektivet for nærværende opgave, at udvælge dem (Bilag 6). Jeg valgte ligeledes at holde møderne som sokratisk inspirerede dialogrum, hvor fokus var på samtalen og de ovenfor beskrevne råd og regler, så vi øvede os i at finde ind til fænomenet.

Ved det tredje og sidste møde afrundede vi samtalen fra sidst og havde derudover fokus på værdigrundlaget og vores fælles fortælling, forstået som de skuldre eller det fundament på hvilket vi underviser, udvikler, skaber og udøver musik på musikskolen i øjeblikket (Bilag 7).

Denne proces har åbnet for en ny måde at føre dialog på. Grundet en ny organisering af vores MED-udvalg deltog en ny medarbejder, Martin, ved vores sidste samtale. Jeg nævner denne ændring, fordi det på en måde skabte forstyrrelse ind i gruppen og ind i den langsommelighed, grundighed, dvælen ved detaljen og tid til refleksion, som den øvrige gruppe havde øvet sig på de forrige gange og var begyndt at indføre som praksis i dialogerne. Fordi der kom en udefrakommende ind i dialogkredsen, blev det tydeligere at se, at den øvrige gruppe faktisk fulgte de sokratiske dialogråd og også var begyndt at åbne mere op overfor hinanden.

Værdigrundlaget er blevet til tre sætninger:

1. *"Vi skaber i et tomt rum, og pludselig er der noget – noget, der er udenfor én selv".*

Under denne 'sky' kan magien i musikken folde sig ud med al den fantasifuldhed, som faget rummer og inspirerer børn og undervisere med.

2. *"Musik er en måde at være levende på".*

Denne 'sky' adresserer den eksistentielle dimension også kaldet punktet for afficering, hvor man bevæges af musikken og måske gribes af emotion, også kaldet punktet for selvvirksomhed (Rosa, 2020, s. 32). Det eksistentielle perspektiv resonerer i musikken som æstetisk kunsthøj, idet den oplevede erfaring sameksisterer, eller klinger med en eksistentiel oplevelse af noget, der ligger uden for ens forståelsesramme og sproglighed, noget genkendeligt og kropsligt forankret, som kan ramme én med undren.

3. *"På musikskolen folder vi musikken ud sammen med børnene".*

Denne 'sky' rummer de skabende og 'samskabende' muligheder for musikken som æstetisk kunsthøj.

Afslutningsvis præsenterede vi de tre 'skyer' (Bilag 7) for medarbejdergruppen på et personalemøde. På grund af tidspress refereres dette møde dog ikke i nærværende undersøgelse.

7.5. Analyse af MED-møderne

Analyseafsnittet bearbejder møderne i MED-udvalget. Vi gennemførte i alt tre samtaler, hvor intentionen var sokratisk inspireret dialog. Samtalerne blev optaget og siden transskriberet. Jeg har valgt at samle analysen af møderne i samme afsnit.

På alle møder var der stor talelyst hos deltagerne med en generel tendens til forholdsvis lange indlæg fra alle. Alle bidrog til samtalen, hvor der blev lyttet, og de forskellige indlæg inspirerede klart den næste til et nyt indlæg. Jeg oplevede, at jeg i starten var den eneste, der stillede spørgsmålene og samlede op, men noget virkede, for alle gav efterfølgende udtryk for, at denne måde at samtale på var inspirerende, idet der i samtalen var indbygget refleksion f.eks. over egen praksis, og at det netop ikke handler om at løse noget konkret som eks. at finde dato på koncerter, finde lokaler til aktiviteter, osv.

Første analyseeksempel:

"At komme på bølgelængde med de små ufærdige mennesker"

Da to ud af os seks dialogpartnere ikke havde deltaget i første personalemøde, startede vi med at opsummere derfra. Som tidligere nævnt var jeg i starten af processen optaget af tre positioner, der forenede os medarbejdere på musikskolen: Musikken – herunder musikerskabet og det at **være** musiker eller musikpædagog. Solisten herunder mesterlæren og endelig orkester-Bandmusikeren.

I den første runde talte vi om de værdiord, vi hver især havde valgt og forberedt hjemmefra (Bilag 8). Sven huskede ikke, hvilket værdiord, han var kommet på, men fortalte om at komme på bølgelængde og føle samhørighed med sine elever:

³, s. ²Sven:..."noget af det vigtigste – det er det der med -- hvordan man møder, altså eleven – et andet menneske, -- som i soloundervisningen, at man --prøver at fange, hvad det er for et menneske, man står overfor, den der sådan – bølgelængde man, - det er sådan lidt en proces, der tager lidt tid -- forstå, hvad det er for en lille, sjov person—og, og, jeg synes bare, det er ligesom interessant og møde de der små--ufærdige mennesker, som er sådan på vej et eller andet sjovt sted hen, bruge den der samhørighed, - den der sådan, bølgelængde til ligesom og -- binde fascinationen i musikken".

³⁵, s. ²Sven: "et af dem (red: værdiordene) kunne godt være nysgerrighed i hvert fald i forhold til sådan, når man ligesom har fundet hinanden eller -- at man er kommet på bølgelængde -- begynder sådan og være nysgerrig overfor, hvad musik kan, og hvordan det sådan føles i maven, og sådan noget"

Som jeg tyder Svens udsagn, igangsættes der i mødet med eleven en proces, der skaber bølgelængde mellem de to og en samhørighed forbundet af fascinationen i musikken. Her beskriver musikpædagogen mødet med det lille menneske igennem en musikalsk ramme, hvor der gennem musikken opstår samhørighed mellem de to, og de finder hinanden, når de samles om at spille et instrument og skaber et rum, hvor barnet inviteres til at lade sig gribe af og føle musikken.

Min tolkning er, at dette ægte møde kan finde sted, når læreren, som en viis musikpædagog og en dygtig musiker, tager barnet med derhen, hvor musikken tager over, og samhørigheden og følelsen af at være på bølgelængde træder i

stedet for det talte ord. Sammen begiver de sig undersøgende, nysgerrigt og måske undrende ind i musikkens univers.

En måde at fortolke Svens oplevelse på er at sætte den i forhold til Rosas begreb om påvirkning (*afficering*) som resonans. Punktet hvor noget (her er det musikken) udefra bevæger og kalder på én (Rosa, 2020, s. 32).

Jeg opfatter musikpædagogens nysgerrighed og ønske om at komme på bølgelængde med det lille menneske som en oprigtig fascination af og kærlighed til det lille ufærdige menneske, der er på vej et eller andet sjovt sted hen via musikken, og hvad den kan udløse af følelser og samhørighed. Det er samtidig en tillidserklæring til musikken som værktøj, idet det er instrumentets iboende mysterium, og undervisningens og øvningens tryllebindende processer, der sammen skaber rammen om en resonant og samhörig relation mellem to mennesker på trods af eks. alders- og kundskabsmæssige forskelle på lærer og elev.

Andet analyseeksempel:

”Mesterlære, det er et gammeldags ord – det er rigtigt”

Det næste eksempel drejer sig om min opdeling i Musikken, Musikerskabet og Mesterlæren og om den forvirring, der opstod omkring begrebsafklaringen, hvilket bl.a. skyldtes, at jeg ikke som udgangspunkt definerede min egen forståelse af de tre positioner (Bilag 8). Samtalens fokus rettede sig dog hurtigt mod især Mesterlæren:

s.4l.13 *Sven: Musikken, det er ligesom mediet (tegner en cirkel i luften) det er det.. det er det, vi har Musikken ét sted, det er et godt ord, fint ord – Musikerskabet, det er bare sådan lidt-- det er det at være udøvende musiker, ikk`?*

s.4, l.19 *Niels: jeg har mere forstået, jeg har, undskyld jeg afbryder, men jeg har mere forstået det som det, at lave musik sammen, at skabe musik sammen..*

s.4, l.23 *Sven: Musikerskabet, det, ligesom, at vi selv er udøvende musikere, og, og vi har et forhold til musik, og vi laver musik, og Mesterlæren, det handler om, ligesom, hvordan man formidler.. det til en lille elev..*

s.5, l.8 *Jens: Mesterlære, det er et gammeldags ord, det er rigtigt..^{l.16} formen er Mesterlære, fordi vi sidder med soloelever ret langt hen ad vejen,..^{l.39} skal vi så forstå den der Mesterlære bredere, som undviseren?*

s.6, l.8 *en æstetisk måde at arbejde på. Så Mesterlære for mig, at vi, øh, lukker musikken op for børnene..hvis jeg skal forstå musikerskab i den her sammenhæng, så er det netop at børnene får en oplevelse af, at de laver musikken, at de er i musikken..*

s.9, l.34 *Sven: ja men Mesterlæren, jeg tænker også, som sådan en, okay, der sidder sådan en sublim musiker.. Henriette: du skal bare gøre det samme.*

Sven:.. op til eleven at suge genialiteter ud af den gut der, det er sådan, jeg ser Mesterlære, at der sidder sådan en mærkelig, altså en gut, der i virkeligheden ikke kan lære fra sig, men bare sådan – (Henriette: ja) – viser, hvor smukt ting kan være, – det er sådan, han havde det, ham, ham, hvad er det, han hedder, ham der den geniale, øh, klarinetspiller.. s.9, l.42

Niels: Peter Bastian. Sven: Peter Bastian, det er sådan, han beskriver det (mmm rundt omkring) at han møder en eller anden rumænsk, øhh (ja rundt omkring) klarinettist, han sidder bare i sit mærkelige hus og spiller fantastisk

Sven: ja, men det er jo ikke sådan-- han kan jo ikke vise ham "jam, så skal du spille gis her og bende den her tone", han ved ingenting, han kan ikke en gang tale sproget

s.10, l.3 *Henriette: han ved ikke engang, hvad han selv gør* s.10, l.4 *Sven: han er bare sådan en svamp, der absorberer genialiteten, det er..*

s.10, l.7 *Maria: ..hvad er det, der sker i det der møde mellem Peter Bastian og Jankov? .. den transformation eller inspiration, som han får --..og så går han hjem og forfiner og præciserer..får teknikken på plads, fordi han bliver ved med at nærde ned i det, det er jo rigtigt, at det er én til én, at han sidder og tjekker, hvordan hans teknik og fingersætning er, men det er jo stadigvæk hans egen måde at blive inspireret på..*

Der er noget i ordet mesterlære, som både provokerer og fascinerer parterne. Jens ønsker at åbne Mesterlærebegrebet fra et gammeldags begreb til det at være en æstetisk underviser, der lukker musikken op med børnene.

Sven og Henriette hæfter sig ved begrebet mesterlære gennem eksemplet med musikeren, Peter Bastian, som en gut, der bare sætter sig foran sin lærer og aflæser hans teknik, fingersætning, etc. sidder der, og sådan som Bastian gør det, suger genialitet ud af mesteren uden at vide, hvad han gør. Jeg tyder sekvensen som en samtidig fascination og distance hos Sven og Henriette. Det er en fascinerende historie, der samtidig virker både eksotisk og fremmedgørende.

Hvad er det, der sker ved dette møde, hvor både inspiration og overføring foregår? Hvad er det for egenskaber og genialiteter, Mesteren her besidder? Er det mon musikkens væsen, der ligger udenfor viljen? Inspirationen, der besjæler "den mærkelige gut"? Bastian og Jankov taler ikke samme sprog, de kommer fra to vidt forskellige lande og kulturer og fra helt forskellige sociale positioner: Hvordan opstår denne relationsmodus, hvor responsen til hinandens instrument og musik bringer dem samme og siden knytter dem tæt?

I ovenstående eksempel bidrager det til min tolkning, at Peter Bastian, der efter min vurdering var en af de ypperste og mest alsidige musikere og kunstnere, vi har haft på den danske musikscene, samtidig er indbegrebet af ideen om 'mesterlære', som han har beskrevet med stor musikalitet i bogen *Mesterlære* (2011).

Bastian beskriver, at i mesterlæreforholdet er fundamentet et naturligt hierarki, der synes i tilstedeværelsen af en '*vertikal spænding*', hvilket opleves som et krav om musisk vækst: "Hvis det naturlige hierarki ignoreres i en lærer-elevrelation er undervisningen pr. definition uautentisk, fordi den benægter en fundamental og afgørende kendsgerning" (Bastian, 2011, s. 96), hvilket er forskellen i lærerens og elevens kundskaber. Som i det første analyseeksempel er musikken som middel og dens situationer af mesterlære øjeblikke at komme på eksistentiel bølgelængde uden at fornægte videns- og færdighedshierarkier.

Jeg havde selv i en årrække fornøjelsen af at følge Peter Bastian og hans forhold til væren-i-verden, som efter min opfattelse var identisk med hans måde at spille musik på. For Peter Bastian var det at gøre sig umage, øve sig, være vedholdende og disciplineret og være et moralsk menneske med ansvar for sine medmennesker en dyd, der skulle opøves, både hvad angik at leve livet og at spille musik. Denne dyd minder om den tysk-amerikanske filosof og sociolog, Herbert Marcuse, der beskriver kunstens sande opgave i *Den æstetiske dimension. Bidrag til en kritik af den marxistiske æstetik* (Marcuse, 1979):

"Kunsten åbner en dimension, som er utilgængelig for nogen anden måde at opleve på, en dimension, mennesker, natur og ting ikke længere står under det herskende realitetsprincips lov Mødet med kunstens sandhed sker i fremmedgørende sprog og billeder, som gør det sanseligt, synligt og hørligt, som ikke længere eller endnu ikke sanses, siges og høres i det daglige."

(Marcuse, 1979, s. 94 i Nielsen, 1998, s. 95).

Jeg kan vælge at læse uddraget af samtalen på forskellig vis. Den ene udlægning kredser om en afvisning af mesterlærebegrebet, fordi Sven og Henriette udtrykker skepsis overfor den sproglige barriere, og at det i den forbindelse ikke kan lade sig gøre at forklare eleven, hvordan man skal spille et gis eller 'bende' en tone.

I denne udlægning tolker jeg, at der mangler lydhørhed eller forståelse for 'kunstens sande opgave' jf. Marcuse.

For mig handler det her om, at kunsten bevæger sig i mysteriumdimensionen, den før-ontologiske dimension, hvor den sanselige og eksistentielle erfaring

træder i stedet for det verbale og konceptuelle sprog, og dermed resonerer mester og elev i en relation af gensidig inspiration og udveksling af musikken.

Som Peter Bastian eks. skriver om sin mester, dirigenten Sergio Celibidache: "efter nogle dage sammen med ham i et intenst vertikalt spændingsfelt, blev man fuldstændig transparent, en klingende sangbund for musik" (Bastian, 2011, s. 96). Musikken piller altså lag for lag af for at komme ind til sin egen eksistentielle klangbund.

En anden læsning kan være, at Mesterlæren er en æstetisk måde at undervise på, hvor eks. Jens som lærer lukker musikken op for børnene. Sven nævner, at der sidder en sublim musiker, hvis genialitet bare kan flyde fra ham, og Henriette supplerer, at man som elev bare skal gøre mesteren kunsten efter. Disse udsagn kan jeg også fortolke sådan, at der foregår en inspiration gennem musikken fra mester til eleven. Her er det ikke sproget, som gør forskellen, men netop mødet med musikken og i den kunstens sande opgave jf. Marcuse, der giver adgang til en ellers utilgængelig dimension af mysterium og magi.

Tredje analyseeksempel:

"Musik er en måde at være levende på"

I det tredje analyseeksempel beskriver Lisa en æstetisk og kropslig sanseoplevelse fra en tur i skoven. Henriette har en sangskriverelev, som adskiller sig fra de andre klaver elever ved at have en stærk personlighed, der skinner igennem i hendes musik og sangskrivning (Bilag 8). Vi taler om, hvad der sker med underviserne i sådanne situationer, og Jens beretter om musikalske oplevelser for og med eleverne, hvilket han opfatter meningsfyldt og tolker som eksistentielle oplevelser; "man skaber noget i et tomt rum, og pludselig er der noget".

s. 7, l.15 *Lisa: men æstetik, en tur i skoven kan vel også være en æstetisk oplevelse i sådan en efterårsskov, (bifaldende m.m.) selv om det er jo ikke en menneskeskabt, det er ikke et villet udtryk, det er der bare der på en eller anden måde tilfredsstiller noget i vores sanser, altså det er noget af det, der hæver sig over –øh, at der er en mudderpøl, eller at det er koldt eller varmt eller der hvor man ligesom bliver trukket ud af kroppen, øhm, noget metafysisk eller noget hvor man, hvor man ligesom springer, øhm, et lag ud af, en, øhm meget kropsnær virkelighed måske..*

Lisa nævner sin oplevelse af en ikke-menneskeskabt æstetik på en skovtur, hvor sanserne tilfredsstilles af 'noget', der trækker én ud af kroppen eller op af mudderpølen. Lisa kalder det 'noget' metafysisk, hvor man springer ud af sin kropsnære virkelighed.

Mit indtryk er at lytte efter det *noget* og billedet af den æstetiske oplevelse i skoven, som jeg tolker som en eksistentiel oplevelse at være et sted, at se skoven som en katedral, der hjælper med at skabe nærvær og ophøje indtrykket til en nærmest spirituel oplevelse.

s.10, l.36 *Henriette: ja, altså, jeg har sådan en sangskriverelev, som er virkelig, altså, hun har altså noget, øhm, hun er ret talentfuld, og øh, der er bare nogle gange der til undervisning, altså, når hun, øh, spiller og synger (griner) hvor jeg sådan står og tænker, det er sgu vildt nok, altså, at man får penge for det her....det tænker, jeg er en æstetisk oplevelse...^{l.1, s.11} det er fordi, hun har simpelthen så meget personlighed, altså sit eget udtryk...*

^{l. 23} *.. men det er jo noget skabende, der er jo masser af eleverne, der ikke laver musik.... de trykker ned på tangenter, øh, for at sige det meget groft, og hende her, hun gør jo bare noget andet, altså, hun hæver det op på et niveau, hvor det bliver interessant, altså, hvor det rent faktisk bliver musik... skaber noget, der hænger godt sammen som har personligt udtryk ...*

^{l. 28} *Jens:.. det er på et niveau, hvor, altså hvor du oplever, der bliver skabt musik, ikk'..*

^{l.32} *Henriette: det har den kunstneriske dimension også, den æstetiske..Jens: ja, .. Niels: talent*

s. 12, l.25 *Maria: Hvad er det for et moment? Henriette: men det er jo det der magi, tror jeg på en måde, altså...^{l.27} Niels: og især, indlevelse, vil jeg også sige,...*

^{l.34} *Jens: jeg kan huske engang en kollega, som sagde, "jeg har det mål, at mine elever, når de kommer hos mig, så, så skal alle mine elever have en musikalsk oplevelse, når de er her.*

s.12, l.46 *Maria: og hvis vi så skulle dykke lidt ned i den musikalske oplevelse... hvad sker der i jer og i de børn, som I giver den oplevelse? Hvis man skulle trække det op på et lidt eksistentielt plan, hvad er det for en grundfølelse, eller grundstemning, eller hvad er det, der sker?*

Jens: eksistentielt – musik er en måde at være levende på.....^{s.13, l.17} At man gør noget, der bliver skabt noget, der er i sig selv. Jeg kan huske, jeg spillede en koncert som studerende, pludselig tænkte jeg, shit, jeg er kommet .. jeg står på toppen af et eller andet nu, hvor skal jeg hen herfra-agtigt ikk', man skaber noget i et tomt rum, og så pludselig er der noget.

s.13, l.21 *Henriette: det er den der følelse af meningsfuldhed, tror jeg, også rigtig meget, det er sådan det falder i hak på en eller anden måde, ikk', altså, det, det er en virkelig fed følelse..*

Jens: meningsfuldhed? Henriette: ja ... Jens: ja

Henriette beskriver sin sangskriverelev som talentfuld og med stor personlighed, hvormed hun former et eget æstetisk udtryk. Eleven hæver det generelle niveau ved at skabe magi, der rent faktisk bliver til musik og udfylder en kunstnerisk dimension.

Ved spørgsmålet om, hvilken grundfølelse eller grundstemning eleven rammer og rammes af her, svarer Jens: *"Musik er en måde at være levende på"*. Man står på toppen af noget og ved ikke, hvor man skal hen herfra, eller: *"Man skaber noget i et tomt rum, og pludselig er der noget"*. Henriette bekræfter følelsen af meningsfuldhed.

Betydningen af verbet 'at skabe' kan betyde alt fra det meget håndgribelige: "at skabe en mødeproces" til f.eks. det guddommelige: "Skaberen". "At skabe sig" er en forvandlings-proces, hvor man leger sig ind i anden rolle eller position end sin egen naturlige. At skabe kunst, herunder musik, sker måske ligeledes gennem leg og en "skabende proces". Jeg tolker de musikalske oplevelser, der er gennemgående i hele samtalen, sådan, at punktet for forvandling eller *transformation* indtræffer (Rosa, 2020, s. 33), når vi møder følelsen af meningsfuldhed, af det tomme rum, hvor der pludselig opstår noget, og af den levende musik, der resonerer eksistentiel i sin fremtoning og i sit udtryk.

I en time med sangskrivereleven skabes der pludselig 'noget', som har en kunstnerisk og æstetisk dimension. Gennem lærerens og elevens indlevelse skabes der en fælles mening, hvor *"musik er en måde at være levende på"*. I forhold til Hartmut Rosas betegnelser af resonans som relationsmodus, er Henriettes eksempel kendetegnet ved Rosas *Punktet for selvvirkksomhed (svar)* og *punktet med forvandling (transformation)* (Rosa, 2020), idet opnåelsen af svaret ytrer sig i en kropslig reaktion, som Lisa beskriver i eksemplet med skovturen, der fremkalder nærvær og ærefrygt.

Jeg aner det ligeledes i oplevelsen med sangskrivereleven, hvor Henriette udtrykker: *"det er vildt, man får penge for det her"*. Den eksistentielle resonans i sangskriverelevens musikerskab opfylder et dybt behov, der tilsidesætter andre tids- og opmærksomhedsøkonomier, der normalt værdisætter vores oplevelser i samfundet.

Fjerde analyseeksempel:

I anden samtale fortsatte vi med at tale om æstetik og om at blive bevidste om det, vi gør (Bilag 9).

"Men – der skal jo være musik i det!"

s.1., l.14 *Lisa: jeg syntes jo det er svært at adskille – det æstetiske, det sanselige – for alt andet*

s.2., l.12 *Jens: det er med den her klang, hvis du holder sådan, så lyder det bedre, eller, eller: hov, den der klang, hvordan får vi fat i den?*

s.2., l.21 *Henriette: man skal prøve at gøre det fedt fra starten,..^{l.28} men der skal jo være musik i det!*

s.6., l.17 *Maria: Når du lytter, hvornår begynder det fænomen, der hedder æstetik, og hvad det så end indeholder, at tale tilbage til dig? (8 sekunder stilhed)*

Sven: når vi lytter til samtale (Niels: eller musik) eller musik - Maria: ja eller bare lytter – Niels: fuglesang

s.6., l.23 *Lisa: altså for mig at se, så begynder det der,.. det selvforglemmende, altså, det er der, hvor det bliver stærkest for mig, det er når æstetikken, det kan så være musik, men det kan i virkeligheden også være den her samtale, som vi har lige nu, hvor jeg syntes, det er helt fedt bare at sidde og være i den og prøve at følge jeres tanker ud og se hvad det resonerer inde i mig selv, og det er klart der hvor jeg oplever, og det er også der hvor jeg lades op.*

s.6., l.29 *Henriette: der er et eller andet virkelig befriende over, at vi ikke har et mål med den her samtale*

s.6., l.35 *Niels: det er det samme med eleverne også, opfange når de kommer til undervisning, at der ikke ligger det pres på, her skal du måles, vejes, bedømmes hele tiden, ik' - du er i et frit rum og du kan spille musik og få glæden ved den oplevelse, ikk'*

"at blive bevidst om det vi gør og måderne, vi gør det på"

s.3., l.11 *Henriette:...at man har den der følelse af personlig frihed og frihed til at udføre det, man elsker*

s.3., l.15 *Niels: men det er jo det, der sker, når vi spiller musik, for musik gør, at vi lukkes af i et helt specielt rum, to og to eller tre og tre eller flere, ikk', at vi glemmer det, der er ude omkring os, ikk', og derfor kan vi godt abstrahere fra, at vi sidder i kælderens,, hvor der er mørkt – og lugter af svamp..*

s.7., l.1 *Sven: jeg tror, en af de alle vigtigste ting, det tror jeg faktisk er at, øh, at vi alle sammen ligesom hjælper hinanden med at blive bevidste om, hvad det er, der giver den der følelse af, at man tanker op*

s.7, l.19 *Maria: men det der med at tanke op, når du siger, øh, at vi hver især har vores egen måde at tanke op på (Sven: ja) men, det her, det er jo en arbejdsplads, og noget af det, jeg sidder og efterlyser, det er jo at vi kan bruge noget af den – energi vi har hver især med fra vores egen lille optankning, ind i nogle fælles opgaver.*

Maria fortsat: Kunne man så også forestille sig, der var en fælles måde at tanke op på? hvor vi inspirerer hinanden eller giver nogle værktøjer, vi er kommet frem til det her med at blive bevidste hvordan eller hvad vi gør, i de her snakke, vi har haft nu, og det er så vores opgave at overføre det til vores kolleger, så de, kommer med på den der bevidstheds – bølge og siger, jeg skal lige reflektere over, hvad det er, jeg har gang i her – kan vi tage vores - energi med ind, så det bliver en fælles energi?

s.7, l.34 *Niels: dele de der erfaringer med – hvordan man – griber sin undervisning an og, hvad der rør en, inspirerer en - metoder og sådan noget, det skal vi da have mere af (ja rundt omkring)*

Samtalen kredsede i starten om begrebet 'æstetik'. Jeg tyder samtalen sådan, at æstetik er sanseligt til stede uanset på hvilket niveau, eleven befinder sig, fordi æstetik forbindes med lydhørhed og frihed, eks. at det er befriende, at vi ikke skal i mål med samtalen, og at det er befriende, at eleverne kan komme til musik, uden at skulle præstere, måles og vurderes. Personlig frihed nævnes i forbindelse med friheden til at udføre det, man elsker, hvilket for Niels handler om at være i et specielt lukket rum, når han spiller sin musik, så han kan lukke omgivelserne ude og tanke op, så længe han er i musikken, og for Lisa handler den fordybelse i samtale og/eller musik om at nå et punkt for selvforglemmelse: at være i samtalen og prøve at følge tanker ud og se, hvad der resonerer i selvet.

Jeg tolker både det at lytte til og at blive bevidst om er tegn på, at samtalerne sætter tempoet ned og skærper fokus. Sanseligheden skærpes og den lydhørhed, intuition og i det hele taget musikalitet, musikskolelærerne rummer, begynder at vise sig i samtalerne. Sven efterspørger hjælp fra hinanden til at blive bevidst om, hvad det er der giver følelsen af optankning. Jeg fornemmer, at begrebet æstetik efterhånden mere fremstår som en erkendelseshandling, der i højere grad tilsigter forståelsen af verden og af os selv (Nielsen, 1998, s. 142-144).

Femte analyseeksempel:

I den sidste samtale (Bilag 10) foretog vi en opsamling og udfærdigede tre sætninger, nævnt tidligere i afsnittet om undersøgelsesprocessen som 'skyer' (Bilag 7) som vi har valgt som musikskolens værdigrundlag. Det femte og sidste analyseeksempel herunder viser, at parterne begyndte at fokusere på betydningen af enkelte ord:

"Hvad mener du med betydningsfuldhed, Henriette?"

s.6,l.6 *Henriette: "ja, men jeg mener, man kan tage en lille bitte del, og så kan man, øh, forstørre det op - og vise dem, hvad det kan - altså det der med at prøve at spørge en elev, hvor mange forskellige måder tror du, man kan spille én tone på, f.eks. de har slet ikke – altså, det har de slet ikke tænkt over, altså, de tænker sådan, tryk ned – slip - det kan man jo godt tage og forklare dem, at lige den der mikrodel af hele det der musikunivers, det, det kan fylde så meget her..."*

Det skete flere gange undervejs i samtalen, at tempoet blev sat ned, og at vi begyndte at ane en stemning af tilstedevær, ligesom at fokus på detaljer blev mere udbredt, hvilket jeg tolker som, at der gradvis opstod en optøning hos dialogpartnerne, som forstod at bringe deres musiske sensitivitet ind i samtalen og glimtvis stå i reel undren. Det er for mig tegn på, at de efterhånden selv blev oprigtig optagede af nuancerne i begrebsafklaringen.

I samtalen kredser vi om det eksistentielle i den musiske oplevelse og den samhørighed i ethvert sammenspil, der kan skabe samklang. Martin nævner 'jazzfulness' som et ordspil på begrebet 'mindfulness', som peger mod den religiøse eller eksistentielle oplevelse, hvor magien i kraft af musikken skabes i et tomt rum. Eksemplet sluttet af med en fortælling fra en talentkoncert på musikskolen dagen før.

s.7,l.7 *Maria: Hvad, hvis nu vi ikke kun tænker på eleverne, men også, .. på musikskolen lukker vi musikken op – sammen med børnene, men hvad betyder det – for os, at lukke musikken op –*

Niels: så kommer alt det der ind på det der med følelser og glæde og (Maria: mm) god stemning, og..

Martin: samhørighed, sam-, sam-, samklang, altså effekt..

Niels: sammenspilskraft Martin: Jazzfulness,

s.7, l.24 *Martin: men hvad er det så, de oplever, ikk'? Selvforglemmelse, det er vel faktisk..*

Maria: er det i virkeligheden i det med magien?

Sven: en religiøs oplevelse....

Maria: - man behøver måske ikke lige frem sige Gud, men ---- der er nok måske en grund til, at vi kredser omkring det, fordi – musik handler også om noget eksistentielt -- det med at skabe noget i et tomt rum – og pludselig er der noget, det kan jo også være i sådan en oplevelse.

s.7,l.35 *--- nu var vi til koncert i går med talenteleverne, .. det er virkelig spændende at sidde og -- bare være i det, der fik jeg også på et tidspunkt, hvor jeg sad og tænkte, hvor er det også fantastisk, at de spillede sammen (hmm rundt om) altså, tænk den oplevelse at sidde og spille, de to guitarister f.eks. ikk'?... hvornår opnår man det ellers?*

Det er jo en fuldstændig usædvanlig situation og sidde med sådan en sprød lyd (Sven: ja) og sidde ved siden af hinanden og lytte ind i, altså lytte på den måde (ja) det syntes jeg er magi også, det er sådan en hel – ja, speciel situation, ja sådan et øjebliksbillede i det her turbulente samfund...”

Her fremhæver jeg selv et sammenspil mellem to akustiske guitarelever, som spillede en duet ved koncerten, som jeg oplevede som helt lydhøre og kommunikerende overfor hinanden gennem deres fælles musik og udtryk. Det er en relationsmodus, der var utroligt rørende og dragende, både pga. den sprøde akustiske lyd, men også i kraft af deres fælles musikalske udtryk, der satte et aftryk hos tilhørerne, hvilket jeg tolker som punktet for *afficering* (Rosa, 2020), selvforglemmelse og følelsesmæssig påvirkethed.

Der opstår et svar (Rosas punkt for *selvvirkksomhed*) gennem et moment af ophøjet ro, hvor fordybelse indtræffer, og alle i salen er fuldt til stede i en fælles musikalsk reference og en transformerende oplevelse (punktet for *transformation*), som er et øjebliksbillede, et glimt, punktet for det ukontrollerbare. De akustiske guitarelever deler og deler ud af den vertikale resonansakse, der har med eksistentiel resonans at gøre. Her træder fænomenet musik frem, vi stopper op og lytter til det og griber af undren eller forundring over det oplevede, vi ikke kan fastholde, men som vi må nyde fuldt tilstedeværende i øjeblikket.

7.6. Applikation

Jeg hæfter mig ved den cirkulære pendulering mellem grebet nærvær og nødvendig distance (Thorsted & Hansen, 2022) hos såvel mig som facilitator som hos dialogpartnerne i samtalerne.

En musikskolelærer veksler mellem først at være positiv overfor samtaleformen:

”jeg syntes da, det er meget sådan sundt og, - og ligesom blive tvunget – til og tænke over, hvad det egentlig er, der – , er fascinerende, hvad det er for nogle oplevelser der gør, at - man sætter pris på det, og jeg syntes da, at man bliver bevidst om – og tvinger hinanden til at sætte ord på, - jeg tror også det gør os en lille smule bedre undervisere, at vi er – fordi, hvis vi ikke havde haft de her snakke – man er ikke måske sådan bevidst om det på samme måde - hvis man ikke er bevidst om det, så er det også lidt sværere sådan at ruske op i måder og – gøre ting på andre måder...”

I sidste samtale tilføjer samme medarbejder senere:

”når alle mulige tanker går abstrakt i alle mulige retninger, så kan der være sådan lidt en fornemmelse af, men, det, der sådan ligesom er kerneopgaven i musikskolen, det er at levere så god undervisning som muligt, til de der elever derude, – jeg syntes det her går meget ud på lige som at få et lærerkollegie til at arbejde sammen, det handler mere om, hvad der sker på de her

møder, det handler ikke så meget om, hvordan bliver den enkelte lærer sådan bedst muligt stimuleret til at lave så god undervisning som muligt, sådan har jeg selv nogle gange haft det lidt, at det kan tage sådan lidt fokus væk fra det, som jeg føler sådan er kerneopgaven –”

Denne vekslen mellem på et tidspunkt at være grebet af samtalen og begynde at tømme de frosne tanker op (*Elenchus*) (Hansen, 2018) og reflektere over, hvad det at blive bevidst har af betydning modsat at falde tilbage i udgangspositionen, hvor den stivnede tænkning (*doxa*) (Thorsted & Hansen, 2022, s. 82) om hvad der er musikskolens kerneopgave, er for mig et eksempel på, at det tager tid at indføre sokratisk dialog på vejen mod en mere musikalsk musikskoleledelse.

Jeg oplever at noget begyndte at ske i samtalerne. Vi talte om at lytte, at føle frihed, at blive bevidste om det vi gør, at efterspørge hjælp hos hinanden og at dele inspiration og erfaringer.

8. Diskussion – Musisk og sokratisk lederskab?

Relationel, responsiv og bæredygtig ledelse bryder frem som nye paradigmer, der samtidig tager afstand fra tænkningen om økonomisk optimering, effektivisering og grov udnyttelse af såvel medarbejdere som af øvrige ressourcer. I antologien *Væredygtighed – indersiden af bæredygtighed* (Dietrichsen, 2021) introduceres begrebet væredygtighed som en eksistentiel del af bæredygtighed, og i dette begreb er der for mig at se plads til de skønne fag, kunsten og filosofien.

Ny forskning indenfor sammenhængen mellem kunst og sundhed viser, at musik (og andre kunstformer) kan have en stærk sundhedsfremkaldende effekt såvel på det fysiske som på det mentale niveau (Jensen, 2022), og musikken og musikskolemedarbejdernes kompetencer kan komme i spil blandt svarene på den sundheds- og eksistentielle krise, vi oplever blandt især vores børn og unge i tidens velfærdsstat, hvor angst, stress, ensomhed, manglende fællesskaber, depressioner, udbrændthed og manglende mening med livet er udbredt og stigende. Det kan være én blandt forskellige modeller og koncepter, som f.eks. ”Kultur på recept” og partcipatoriske kunst- og kulturaktiviteter (Jensen, 2022), at musikskolen indgår i dette arbejde, som også kan være med til at skabe en bære- og væredygtig musikskole som arbejdsplads. For hvordan kan værdierne bag musik både som udøvelse, pædagogik og udvikling danne grundlag for musikskolens virksomhed i det omgivende samfund?

Som svar på Frede V. Nielsens spørgsmål om, hvorvidt det er kunstens sande opgave at åbne for en ny erkendelse, der aftegner perspektivet af en anden virkelighed (Nielsen, 1998), vil jeg svare, at kunstfagene, herunder musikken, er med til at fastholde eller ligefrem bringe visdom tilbage til vores samtid, herunder til udviklingen af fremtidige organisationer.

Analysen af de sokratiske inspirerede dialoger med mine ansatte på Fredensborg Musikskole bidrager til en læsning af musik som middel til at komme på eksistentiel bølgelængde med respekt for videns- og færdighedshierarkier, der giver adgang til en ellers utilgængelig mysteriumsdimension i kraft af kropsligt nærvær, lytning og resonans. Dette er afgørende værktøjer for væredygtig og sokratiske ledelse.

En væredygtig leder vil ifølge Finn Thorbjørn Hansen nemlig stræbe efter at skabe såvel fysiske som mentale rum for forundring og undren i organisationen (Hansen & Jørgensen, 2021 i Hansen, 2023). Fokus vil være på eksistentiel resonans, hvorunder kunsten, i nærværende opgave: musikken, og værensdimensionen refererer. Hansen refererer også i sin bog *At møde verden med undren* (Hansen, 2018) til artiklen *Appreciative Inquiry in Organizational Life* (1987) af de systemiske lærings- og organisationsteoretikere David Cooperrider og Suresh Srivastva. I artiklen beskriver de "forskellen på inkrementelle og radikale tilgange til forandring og innovation. Inkrementel forandring knytter til de rationelle, problemløsningsstilgange ("first-order change"), hvorimod radikal forandring er forbundet med diskontinuerlige, cirkulære 'mysterium-tilgange'" (Hansen, 2018, s. 166).

Det er især i disse cirkulære, diskontinuerlige mysterier, at jeg på baggrund af musikskabets muligheder for dyb, eksistentiel resonans argumenterer for, at musisk ledelse kan tilbyde og åbne rum for at forestille sig radikale forandringer, der tilsidesætter den rationelle og økonomiske værdisættelse.

Cooperrider og Srivastva (1987) skelner desuden mellem to paradigmer: 1) "Organisering af problemløsninger" og 2) "Organisering af mysterieløsning" (Hansen, 2018, s. 168) hvilket Hansen refererer til værensfilosoffen Gabriel Marcel, distinktioner mellem 'Problem' og 'Mysterium', hvor især undren, ærbødighed eller ærefrygt er dyder, der forbinder sig med den metafysiske mysteriumerfaring (Hansen, 2018, s. 168).

I mysteriumsdimensionen træder vi væk fra hverdagens rationelle problemløsningstilstand. I stedet har vi mulighed for at undres over livet og dermed opnå læring og visdom, der kan føre til ægte resonans, fordi vi gør os åbne, sanselige og modtagelige for det ukontrollerbare (Rosa, 2020, s. 53) ved at være lydhøre og ved ikke at gribe til øjeblikkelig problemløsning og svar.

Her melder musikalske begreber sig som resonans, klangbund, improvisation, lydhørhed, fokusering, sammenspil og fordybelse. Disse begreber er velkendte og inkorporerede hos musikskolelærerne, når de enten udøver eller underviser i musik, men musikskolelærernes visdom er sjældent angivet som kilde, når de musikalske begreber udfoldes i litteratur om ledelse og samtidens organisationsudvikling. Derfor har jeg i nærværende opgave forsøgt at undersøge, hvordan levede og eksistentielle erfaringer af og med musik, musikerskab og mesterlære kan bidrage til udviklingen af et musisk stemt ledelsesparadigme, i første omgang i min egen kontekst.

Derfor er det også vigtigt at forholde mig til, om mit ønske og ambition om at overføre musikskolelærernes passion for musikken til opgaveløsningen for hele musikskolens virksomhed er et urimeligt projekt at pålægge lærerne? Bidrager jeg i nærværende opgave til en instrumentalisering af kunstfagene ved at misbruge de musikalske begreber til en ledelsesmæssig kontekst? Og er det i virkeligheden mine ledelsesopgaver, jeg ønsker at pådutte medarbejderne?

I min undersøgelse har jeg været optaget af forskellige positioner i musikskolen. Musikken er den samlende position. Alle medarbejdere på nær det administrative personale har musikken, et instrument og musikpædagogikken som fag.

Mit ønske om at undersøge de bagvedliggende værdier for, hvad jeg kalder hhv. solisten med mesterlæretradition som baggrund og orkestermusikeren med en mere sammenspilspædagogisk baggrund, udsprang af min lange erfaring og møder med forskellige grupperinger blandt musikskolelærerne. De tre positioner: musikken, solisten, orkestermusikeren, afstedkom i dialogerne en større diskussion og forvirring om betydningen og relevansen af at bruge og kategorisere positionerne.

For at bruge fra orkesterets terminologi er det dirigentens opgave at lede orkestret. I indstuderingsfasen har dirigenten gjort sig overvejelser og truffet beslutninger om, hvordan orkestret f.eks. skal frasere, og hvilket udtryk, musikken skal have.

Det arbejde ligger forud for indstuderingen og tager udgangspunkt i dirigentens studier i såvel teoretisk som musisk fremførelsespraksis. I min musikskolekontekst har musikskolelærerne og jeg nok samme uddannelsesmæssige baggrund, hvad angår det musiske, men hvad angår eks. ledelseshåndværket og teorierne bag, står jeg alene med en viden og måske derfor også med mine observationer. Denne vertikale spænding i et naturligt hierarki kan i klassiske ledelsessituationer afstedkomme friktion mellem ledelse og personale og generere almen utilfredshed blandt lærerne.

Musisk stemt ledelse kan derimod hente sin inspiration i mesterlæren, der som det eks. fremgår af det første analyseeksempel tilbyder en måde at komme på eksistentiel bølgelængde uden at fornægte forskelle i viden, færdigheder og roller, og det ved hjælp af sokratiske samtaler, der møder lærernes erfaringer for at lede efter fælles klangbund og søge musikkens eksistentielle resonans uden for musikken selv.

Jeg har i nærværende opgave argumenteret for tydelige sammenfald mellem musikken som æstetisk kunsthåndværk og sokratiske samtalekunst. I min udøvelse af sokratiske dialog i løbet af undersøgelsen erkender jeg, at også sokratiske samtalekunst kræver øvelse og disciplin for at finde ind til metodens klangbund, og at vi derfor fortsat er i en indstuderingsfase. I min rolle som facilitator, hindrede bl.a. min manglende erfaring med metoden, at vi kom hele processen igennem. Samtalerne drejede sommetider den vej energien var, og jeg valgte at følge med dialogen.

Lige så vel som det kræver tid og masser af øvelse at blive musiker, lige så vel kræver det træning at blive både en god dialogfacilitator og en god dialogpartner. Hvordan vurderer vi, om vi vitterlig står i det åbne foranlediget af sokratiske dialog, og hvornår er det blot en god, åben samtale?

Øvelsen i at føre en sokratiske dialog handler også for det moderne menneske om at komme forbi det rationelle ønske om problemløsning og konkrete handlinger og derimod sætte tempoet ned og rette opmærksomheden mod undren og ærbødighed, mod den metafysiske mysteriumerfaring (jf. Hansen, 2018).

Hartmut Rosa nævner tre tilgange, 'The Triple A Approach' (Rosa, 2017 i Hansen, 2023), der gør livet til noget, vi kan kontrollere, planlægge og udnytte. De tre A'er står for: Available (til rådighed), Accessible (tilgængelig) og Attainable (opnåelig) og "udgør grundmotorikken i den tekno-videnskabelige tilgang til verden såvel som i det moderne kapitalistiske vækst- og præstationssamfund" (Hansen, 2023, s. 8).

Citatet forbinder jeg med de forhold, vi moderne mennesker er underlagt også på vores arbejdspladser. Det er mønstre og væremåder, vi har trænet, kropsliggjort og levet i op gennem både skolegang, uddannelse og arbejdsliv, hvorfor vi er blevet 'eksperter' i at agere herefter. Dette får mig til at tro, at alt det arbejde på musikskolen, der ikke direkte har med musik at gøre, mødes med den tilgang, der normalt forbindes med rationelt og præstationsfremmende arbejde i organisationen. Forandringer og forundringer mødes med en skepsis på et kognitivt plan i en vidensdimension reguleret af problem, præstation og løsning(er), mens musikken og musikerskabet får lov til at udfolde værens- og mysteriumsdimensionernes eksistentielle resonans mellem instrument og musikudøver, lærer og elev, koncertmusiker og publikum.

9. Konklusion:

Et halvt år flyver utrolig hurtigt forbi. Det er begrænset, hvor meget vi har kunne nå på semesteret, og hvor dybt vi er kommet i dialogprocessen for at kunne skabe egentlige forandringer.

Vi er kommet godt fra start, og jeg er sikker på, det kan lade sig gøre at fortsætte dialogerne og følge en værensdygtig dagsorden for at kunne frisætte musikkens grundlæggende værdier i måden at lede og drive musikskole på. Jeg er enig med Finn Thorbjørn Hansen, når han skriver om hvad hans syn på væredygtig ledelse er:

- Væredygtig ledelse er en form for ledelse, der forstår at skabe dialoger og samvær og "spaces" både fysiske, som i arkitekturen og i den sanselige rumlighed, såvel som mentalt til at skabe de nødvendige 'pauserum' eller 'frirum' til blot at være tilstede og til at fordybe sig og forundres i mødet og resonans med fænomenerne selv (Hansen, 2023, s. 15)

Ligeledes vil jeg fortsætte søgningen efter ægte resonans, som en konstant bevægelse der skaber omrøring i is-vågen, og som holder musikskolens værdigrundlæggelse i konstant live med inspiration fra musikskolens til enhver tid ansattes levede erfaringer og eksistentielle resonans med ordenes klang og betydning, som en polyfon improvisation der tilsammen gør musik til en måde at være levende på.

10. Litteraturliste

- Astring, Benny D. Sørensen, Merete (2006) 1. udgave, 2. oplæg, *Æstetik og læring, Grundbog om æstetiske læreprocesser*, Forfatterne og Hans Reitzels Forlag, 2006.
- Bastian, Peter (2004): *Ind i Musikken, en bog om musik og bevidsthed*. Nordisk Forlag A/S, København
- Bastian, Peter (2011): *Peter Bastian, Mesterlære, en livsfortælling*. Gyldendal A/S.
- Bergson, H. (1946). *The Creative Mind: In Introduction to Metaphysics*. New York: Citadel Press.
- Bortoft, H. (2012) *Taking Appearance Seriously: The Dynamic Way of seeing in Goethe and European Thought*. Edingburgh: Floris Books
- Dietrichsen, C. (2021) *Væredygtighed – Indersiden af bæredygtighed*. Dafolo A/S og forfatterne.
- Egholm, Liv (2014) *Videnskabsteori, perspektiver på organisationer og samfund*. Hans Reitzels Forlag, København, 2014.
- Fredens, Kjeld (2018): *Læring med Kroppen forrest*. Forfatteren og Hans Reitzels Forlag. København
- Gadamer, H.G. (2004 [1960]). *Sandhed og metode*. Aarhus: Systime Academic.
- Gadamer, H. (1994/1960): *Truth and Method*. New York: Continuum.
- Hansen F.T. (2000) *Den sokratiske dialoggruppe: Et værktøj til dialogafklaring*. København: Gyldendal
- Hansen, F.T. (2017). 'Sokratisk og fænomenologisk-orienteret aktionsforskning'. In: Alrø, H. & Hansen, F.T. (red.), *Dialogisk aktionsforskning i et praksisnært perspektiv*, s. 93-144. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Hansen F.T. (2018) *At møde verden med undren, Dannelse, innovation og organisatorisk udvikling i et værensfilosofisk perspektiv*. Hans Reitzels Forlag.
- Hansen F.T. (2023) *Fra Bæredygtig til Væredygtig ledelse*. In: *Resonans – i ledelse, organisation og uddannelse* (Lone Hersted & Søren Frimann, red.). København: Samfundslitteratur. (Fra endnu ikke publiceret antologi).

- Hansen F.T. & Jørgensen L.B. (2021) Wonder-inspired Leadership: Or how to cultivate ethical and phenomenon-led health care. *Nursing Ethics*: Vol. 28, No. 6 (September): 951-966
- Hansen F.T. & Thorsted A.C. (2022). *At tænke med hjertet – en grundbog i eksistentiel praksisfænomenologi*. Forfatterne og Klim
- Hersted Lone (red.) (2021) *Læring i sociale processer. Relationer, resonans og responsivitet*. Forfatterne og Dansk Psykologisk Forlag.
- Jensen, Anita (2022): *Kultur og sundhed: et mangfoldigt felt. Forskning, teori og praksis*. Forfatteren og Klim
- Jespersen K. V., Gebauer L., Vuust P. (2022): “Music interventions in Health Care – White Paper” i samarbejde med Sound Focus, Oticon Medical, WS Audiology and Danish Sound Cluster
- Langer, Susanne K. (1969) *Menneske og symbol*. (Overs. af *Philosophy in a new key*, 1942) København: Gyldendal
- Marcuse, Herbert (1979). *Den æstetiske dimension. Bidrag til en kritik af den marxistiske æstetik*. (Overs. af *The aesthetic dimension: Toward a critique of Marxist aesthetics*. (Boston: Beaver Press, 1978). København: Gyldendal
- Nielsen F. V. (1998): *Almen Musikdidaktik*. Frede V. Nielsen og Akademisk Forlag, 1998
- Pihlgren Ann S. (2011): *Sokratiske samtaler i undervisningen*. Frydenlund og forfatteren
- Rosa Hartmut (2016): *Resonans*. Forfatteren og Eksistensen, 2021.
- Rosa Hartmut (2020): *Det ukontrollerbare*. Forfatteren og Eksistensen, 2020
- Shotter, J. (2010). *Social Construction on the Edge: “Withness”- Thinking and Embodiment*. Chagrin Falls Ohio: Taos Institute Publications.
- Stelter, R. (2016). *Kunsten at dvæle i dialogen – kvalificering af professionelle dialoger gennem tredje generations coaching*. København. Dansk Psykologisk Forlag.
- Van Manen, Max (1984), *Practicing Phenomenological Writing*. The University of Alberta vol. 2 (1)
- Zahavi, D. (2003). *Fænomenologi*. Roskilde. Samfundslitteratur.

11. Bilag

Bilag 1, Fænomenologisk skrivning

Solisten:

Musikskolen, hvor jeg arbejder, ligger i en forstad til København. Mit arbejde består i at lære børn og unge at spille et instrument, herudover underviser jeg i sammenspil én gang om ugen.

Jeg opfatter den instrumentale soloundervisning som kerneopgaven i mit arbejde, hvilket jeg holder meget af. Jeg trives i mit eget selskab og sammen med mine elever. Der opstår en helt speciel stemning, når jeg sidder sammen med et enkelt barn, der har meldt sig til, fordi de gerne vil lære at spille musik. Jeg tror, det hører til sjældenhederne at børn i dag har den voksenkontakt, som vi kan give gennem soloundervisningen.

Det er samtidig en stund, hvor vi er sammen om at skabe lyd på et spændende instrument. Sommetider oplever både jeg og barnet et musikalsk moment, når f.eks. eleven har øvet og kommer næste gang og spiller for mig, eller hvis jeg spiller sammen med eleven og "fylder" ud, så musikken klinger af lidt mere end eleven lige magter her og nu. Det er en stjernestund, hvor musikken i sig selv er en vidunderlig kraft, der skaber magi og glæde, og griber barnet gennem en sanselig og kropslig fornemmelse, der viser hvad det hele handler om, nemlig at blive ramt af musikken.

Fordi musikskolen tilbyder undervisning til alle børn i kommunen, betyder det, at vi lærere turnerer rundt ude på børnenes skoler og møder dem der, hvor de bor. Vi har ikke et centralt musikskolehus, men benytter os i høj grad af musiklokaler eller almindelige klasselokaler ude omkring på skolerne.

Det har været sådan siden jeg blev ansat for efterhånden rigtig mange år siden, og vi lærere har vænnet os til, at sådan er vilkårene på denne arbejdsplads.

Men indimellem kan modløsheden godt ramme én, når man møder ind på en tom skole sådan en mørk november eftermiddag. Der er rungende tomt, og i de lange mørke gange tænder og slukker lyssensoren sektionsvis, efterhånden som jeg skridter afsted, til jeg kommer frem til mit musiklokale.

Rengøringen har endnu ikke været forbi, og lokalet bærer tydeligt præg af, at der har været mange skoleklasser herinde tidligere på dagen. Luften er tung, gulvet dækket af mudder og grus, og ikke alle taburetter er stablet, flere ligger smidt omkring i lokalet, enkelte mangler et ben, og ved siden af dem ligger en

håndtromme med revnet skind samt et par knækkede trommestikker. Jeg sætter min taske på et skolebord og trækker musikskolens dejlige, nye klaver frem fra et hjørne. Der er dækken over det, for at beskytte det glanspolerede klaver for skader og ridser, som kan komme fra alle de bøger og andre småting, nogen har stablet ovenpå klaveret som afsætningshylde.

Efter at have rykket nogle borde, fjernet dækkenet fra klaveret, låst det op, fundet klaverlampen og min kontorstol frem, er jeg klar til de næste 4-5 timer at undervise mine elever, som kommer i en lind strøm, en ny ca. hver halve time, medmindre de har glemt det eller er blevet syge. Det er et privilegie at undervise i sit eget instrument. Tænk at få lov til at give disse elever færdigheder i den fantastiske gave, det er at spille musik.

Jeg kan være helt høj, når jeg går hjem efter en dag, hvor fremmødet har været stabilt, og især hvis eleverne ovenikøbet har haft øvet sig og er mødt op med nysgerrighed og energi, hvilket skaber et gensidigt flow, og får mig til at føle mig taknemmelig for at kunne bruge min passion, musikken, til at åbne børnenes muligheder for at udtrykke sig og forhåbentlig give dem musikken, som en ven gennem livet. Hvad er det der opstår mellem eleven og mig, når 'musikken rigtig spiller'? Er det min inspiration til eleven? Er det elevens talent og initiativ? Eller er det musikkens sjæl, der som det fælles tredje samler vores fokus og får os til at fordybe os, løfte os op og til tider glemme os selv?

Orkestermusikeren:

Den lydisolerede dør er tung at skubbe op og giver et lille sug, idet jeg åbner ind til et forholdsvis stort og noget rodet lokale. På væggene hænger adskillige gråtonede akustikplader og overalt ned fra loftet hænger ligeledes mindre plader, der alle har til formål at dæmpe lyden. Luften er tæt og noget støvet i det godt udstyrede lokale. Musikskolens eget grej er modsat folkeskolernes for det meste i en god stand og kvalitet. Lige inden for døren hænger en støjmåler udformet som et stort øre, der lyser op i forskellige farver, alt efter hvor højt lydniveauet er, når musikken spiller.

Jeg står midt i musikskolens store sammenspilslokale, hvor jeg tilbringer meget af min arbejdstid. Her kommer der i løbet af ugen rigtig mange især unge elever, som er optaget af at spille i Bands. For det meste underviser jeg alene, det er typisk grupper på 4-6 elever, som spiller pop-rock men også jazz, det sidste er klart min favorit selv at spille men også at undervise i. Undervise er måske ikke det rigtige ord, for jeg opfatter det som sker i lokalet som en form for samskabelse.

Eleverne har i ugens løb hver deres instrumentlærer, som lærer dem teknikken på deres eget instrument. Min opgave er derfor mere at få eleverne samlet om musikken og selv spille sammen med dem. Jeg har altid forberedt numre, vi kan spille, men selve arrangementet er de dygtigste elever selv med til at skabe. Her tager jeg udgangspunkt i, hvad de teknisk er i stand til, og så handler det ellers om at øve forskellige improvisationsteknikker og slå ørerne ud i det sprog, vi taler sammen, når vi spiller.

Jeg er næsten lige blevet færdig på konservatoriet, musikskolejobbet er mit første faste arbejde, og jeg er stadig i gang med at afprøve mange af de ting, jeg har lært på uddannelsen. Jeg spiller selv i Band, og det kombineret med min uddannelse gør, at det falder mig let at undervise i bandsammenspil.

Sommetider er vi flere kolleger fra musikskolen, som underviser sammen. Det er egentlig ok, for jeg trives med at samarbejde. Det kan være inspirerende at se, hvordan andre griber undervisningen an, og jeg vil også gerne give noget af det nye videre, jeg har med fra min uddannelse. Det kan være svært ind imellem, fordi nogle af kollegerne har været ansat i rigtig mange år. De er søde, men kan godt have noget modstand på alt for mange nye idéer. Jeg kan mærke, det kan være svært at holde entusiasmen oppe, især hvis kollegerne har meget modstand på mine forslag.

Så er det nemmere at trække sig lidt tilbage og gøre det, de plejer. Det er nu ikke kun forstokket og gammeldags, hvad de ældre kolleger byder ind med. Der er mange dygtige musikere med mange års erfaring, og som derfor kan nogle greb, de ved virker, når de står med elever, der hver især har deres egen dagsorden. Jeg kan jo også godt forstå de kan have modstand på for mange forandringer og nye tiltag, for det er jo et job, og så der er grænser for, hvor meget ekstra man kan ryste op med, der skal jo også være timer til det.

Nogle ældre kolleger er ikke meget for at skulle undervise for mange elever ad gangen. Hold på mere end 4-6 elever er for mange en stor udfordring, som de ikke har været vant til. De fleste underviser én til én og har derudover et mindre Band i løbet af ugen. Jeg kan godt lide den dynamik det skaber, når vi er mange i sammenspilslokalet, så er der virkelig gang i den. Med de yngste elever skal jeg sørge for, at de hele tiden har noget at lave. Hvis de kommer til at skulle vente på hinanden, er de lynhurtig i gang med at pille ved tingene og hinanden. Jeg skal virkelig være til stede, og jeg kan lide det, for når det virkelig "spiller" og vi sammen opnår flow i sammenspillet, er det lidt som at performe som rockstar, for jo mere jeg spiller musikken til eleverne, jo mere spiller de tilbage, og det føles lidt som at surfe på bølger. Vi skaber noget sammen, vi 'taler' et indforstået

sprog, et fællesskabende univers som udvikler sig, jo mere vi lader musikken tage over, og det er jo det, det hele handler om!

Lederen:

Jeg sidder i mit kontor, et ombygget skolelokale i den fjerneste krog af en folkeskole. Hen ad gangen udenfor kontoret ligger et lærerværelse samt de undervisningslokaler, musikskolen benytter på denne folkeskole.

Kontoret er rummeligt med et skrivebord op mod et stort vindue, hvor igennem man på bølgepladsen, en kuperet legeplads, kan følge aktiviteterne i frikvarterne samt følge årstidernes gang på et solitært ahorntræ, der lige nu står med helt bare grene mod den novembergrå himmel. For bare et par uger siden flammede bladene på træet i de smukkeste rødbrune nuancer, men kraftigt blæsevejr har gjort det bart og vinterklart.

Arbejdet foran computeren fylder meget. Det kan sommetider være svært at forstå, at det er ledelse af en musikskole, det drejer sig om, for i løbet af en arbejdsdag fylder musikken ikke meget. Som kommunal kulturinstitution er der forskellige love og reglementer, der skal følges og overholdes, og jeg overvejer hele tiden, om der ikke kunne være en anden måde at bedrive ledelse på?

Jeg har selv en musikfaglig uddannelse fra konservatoriet og er oprigtig optaget af musikken som æstetisk kunsthøj og af værdierne i musiklærernes instrumentale og pædagogiske tilgange og færdigheder. Det er vigtigt at fastholde langsommeligheden og fordybelsen som kendetegner musikfaget samt ikke mindst fortsat fokusere på det musiske udtryk, æstetikken og sanseligheden. Men alting går stærkt nu om dage. Børn og unge er pressede på tid og præstation. Fordybelse er en sjældenhed, og at lære at spille et instrument kræver tålmodighed og fokus. Måske er det derfor eleverne stopper, og vi hele tiden må tænke i andre måder at møde børnene og de unge på.

Lederens opgave er at være på forkant med udviklingen indenfor området nationalt såvel som kommunalt. Hvor bevæger musikskolerne sig hen i øjeblikket? Hvad optager musikskolens kernemålgruppe, som er børnene og de unge? Hvad siger arbejdsmarkedet? Hvordan såvel fastholdes og rekrutteres nye medarbejdere? Og flere af den slags spørgsmål. Men selv om musikskolen skal gå nye veje, forbliver det musikken som kunsthøj og den kunstpædagogiske tilgang til undervisningen, der er musikskolens næringskilde, som definerer alle påfund og tiltag, vi skal udvikle på.

Personaleledelse er et andet område, som optager mig. Her går jeg p.t. på en Masteruddannelse i procesledelse og organisatorisk udvikling på Aalborg

Universitet. På studiet er vi undervejs blevet præsenteret for forskellige ledelsesteorier, som interessant nok gør brug af musikmetaforer og begreber, som indgår i det relationelle og det sociale indenfor ledelse.

Eksempler herpå er resonans, lydhørhed, responsivitet, polyfoni, improvisation, klangbund, osv. Her er jeg blevet nysgerrig på, om man mon som leder af en musikskole og som udøvende musiker selv har en særlig god indgang til at arbejde med en 'musikalsk ledelsesform'? Og hvordan vil den i så fald se ud?

Kan disse for vores område, kendte og sanselige begreber vække genklang hos alle ansatte på musikskolen, så vi inspireres til at træne lydhørhed og responsivitet, til at mærke resonans og klangbund og improvisere i vores omgang og samtaler med hinanden for dermed at kunne male nuancerne i den sanselige farvepalet frem som farverne i ahorntræet for en månedstid siden? Kan musikken og musikskolen ses som en eksistentiel kraft, en sjælsnærende kraft, som vi som kommunal kulturinstitution kan give tilbage til det omkringliggende samfund? Hvordan kan musikskolen sam -'spille' og skabe kulturel sammenhængskraft og eksistentiel resonans (jf. Hartmut Rosa) for borgerne og for børn og unge? Det er den slags visionære, filosofiske og strategiske tanker, jeg som musikskoleleder er optaget af.

Bilag 2, Spørgsmål og køreplan til personalemøde 041022

Kl. 10.50-11.50

- 10.50-11.00 introduktion til værdiproces

Finn Thorbjørn Hansen, en eksistentiel fænomenologisk tilgang og sokratiske samtaler, hvor dialogen føres ud fra egne levede erfaringer og oplevelser

Derfor: alt vi skal i dag er ud fra egen levet erfaring/ oplevelse, og hvad der kalder på/ taler til lige netop dig.

Arbejdet her skal føre til, at vi sammen finder et fundament, nogle grundlæggende værdier, som vi hver især kan se os selv i, når vi snakker om vores fælles arbejdsplads, Musikskolen, og de forskellige opgaver, vi skal løse omkring drift og udvikling af skolen.

Der er tale om et værdigrundlag, et sæt ekstra knager, vi kan hænge vores forståelse op på, om det at være ansat som musikskolelærer på Fredensborg Musikskole.

I fht. min Masteropgave har jeg en opgaveformulering der hedder:

Kan kvaliteterne fra musikken, musikerskabet og mesterlæren overføres og danne værdigrundlag for ledelsen af musikskolens samlede virksomhed?

Kan man som musikskoleleder facilitere en meningsgivende proces med musikskolelærerne, solisten såvel som orkestermusikeren, hvor vi gennem sokratiske dialog undersøger grundværdierne i såvel musikken, musikerskabet og mesterlæren med henblik på at overføre dem til værdigrundlag for musikskolens samlede virksomhed og som dannelsesgrundlag for musiske aktiviteter ind i det omgivende samfund?

Med de tre begreber ud fra musikken, fra musikerskabet og fra mesterlæren, går øvelsen ud på at I hver især skal udvælge en værdi, som du har en sanselig oplevelse omkring. En værdi, der kalder på dig, som du kan se dig selv i, og som I og vi også får mulighed for at dele med hinanden. Efter opsamlingen sidst på mødet, tager MED-udvalget de foreslåede værdier med i en videre proces og sokratiske samtaler, hvor vi vil dykke et spadestik længere ned i betydningen. Det munder ud i en håndfuld værdier, som vi vil præsentere på personalemødet i december som oplæg for et fremtidigt værdigrundlag for musikskolen.

Dette værdigrundlag skal sammenholdes med vores visionsarbejde omkring musikskolen som musisk kompetencecenter i kommunen (skolesamarbejder, Musik på recept, sammenspil, samarbejdspartnere, koncerter, instrumentalundervisning – også for voksne) og som Henriette har lavet en fin sammenfatning af. Når vi går videre med at planlægge, konkretisere og gennemføre de forskellige aktiviteter, vil det blive med værdigrundlaget som fundament, dvs. tager vi f.eks. skolesamarbejdet, så vil de fag/ aktiviteter, vi kommer med ind i skolesamarbejdet være båret af de værdier, vi står på som æstetisk fag og kunstpædagogisk praksis (ex. Musik med Krop). Også i fht. ansættelser kan værdigrundlaget nuancere og beskrive overfor kandidaterne, hvad der betyder noget for os, og hvad vi lægger vægt på her på Fredensborg Musikskole.

Indenfor eksistentiel fænomenologi forsøger vi at tale, skrive og se verden fra sprogets- og erfaringens inderside, fra den måde vi oplever verden på gennem egne levede erfaringer. Her er altså tale om "det vi gør" og "den måde, vi er tilstede i verden på". Meget lig det at spille musik og i det hele taget beskæftige sig med kunstneriske fag.

11-11.05

1. (5 minutter) Du skal vælge en ting, et billede, der "taler" til dig/ vækker genklang hos dig om en erindring/ en oplevelse, du kan fortælle ud fra egen levet erfaring.

- Beskriv hvad du oplevede så sanseligt som muligt.
- Den vigtigste værdi du ser i din fortælling?

Ex. Jeg vælger fordybelse: min erfaring/ fortælling er, når jeg øver, oplever jeg ofte at gå ind i mit eget rum, hvor tiden går, uden at jeg har en fornemmelse af hvor længe, jeg har været i gang, hvor jeg har det rart i hele min krop, føler et flow og en lethed i sindet, en tilfredshed – det er energigivende for mig at fordybe mig i øvningen. – musikeren/ musikerskabet

11.05-11.15

2. (10 minutter) 2 x 2 Det fortæller du din makker. Makkerens opgave er, at spørge nysgerrigt ind

11.15-11.30

3. (15 minutter) Gå sammen 2 x 2. 3 minutter til hver enkelt. Fortæl igen om din erfarede oplevelse. De sidste 3 minutter vælger gruppen 1 historie (= en værdi)
 - Hvad tænker vi sammen kan være den vigtigste værdi?

11.30-11.50

4. (20 minutter) Opsamling – kategorisér i tre grupper: Musikken / Musikerskabet / Mesterlæren / eller noget helt fjerde

Grupper:

1. Christian, Jonna, Mette
2. Stine, Henriette, Oli Jakup
3. Jonas, Lisa, Magnús
4. Niels, Yasmin, Sven

Bilag 3, Foto af ting til personalemøde



Bilag 4a, Oversigt over mødeprocessen

Tirsdag d. 8. november 2022

Oversigt over møderække og involverede medarbejdere i forbindelse med værdidebat på musikskolen:

4. oktober 2022: Personalemøde for potentielt 25 medarbejdere. Ufattelig mange afbud grundet sygdom gjorde, at vi var 12 tilstede. Mit udgangspunkt var den sokratiske dialog
Spørgsmål og køreplan for mødet (Bilag 2) samt foto af 'artefakter'/ bordet (Bilag 3 – åbnes i paint)

Opsamlingsreferat fra mødet:

Jeg (Maria) havde medbragt billeder (udklip fra blade), genstande som f.eks. en lommelygte, en træand, sten, en lineal, kompas, sæbebobler, kinesiske kugler, en kastanje, farvede blade fra naturen, osv.

Hver især valgte en genstand, der talte til vedkommende og fik 5 minutter til at komme i tanke om en oplevelse/ erindring, som personen havde oplevet på egen krop. Herudover var opgaven at knytte en bagvedliggende værdi til genstanden.

Herefter valgte man en makker, som man fortalte sin historie til. Makkeren kunne undervejs stille opklarende spørgsmål til historien.

Når begge havde fortalt hinanden historien og hvilken værdi den indholdt, valgte de et andet par, som fik genfortalt historien og de forskellige værdier.

Til slut samlede vi de nævnte værdier sammen til videre bearbejdelse i MED-udvalget.

Vilkårlig liste over hvad vi kom frem til på mødet:

Mod, samhørighed, indlevelse, ro, fordybelse, bøjelig, struktur, magi (at være i nuet og kunne skabe et magisk rum i rummet), kreativitet, frihed, nysgerrighed, æstetik, kroplighed, sanselighed, følelser

MED-udvalgets arbejde:

På MED-udvalgs – online- mødet d. 25/10, vil jeg gerne bruge to timer (kl. 10-12) på værdisnakken. Det er som nævnt samtidig en del af min Masteropgave, hvorfor jeg tillader at køre processen i en sokratisk dialogform.

Vi vil arbejde med 'undringskompasset' som er udviklet af professor, Finn Thorbjørn Hansen, som vi havde besøg af tilbage i maj. På den måde vil det ikke være helt nyt, men ovenikøbet give mulighed for at genbesøge modellen og måden at forholde sig til hinanden og dialogen på.

Som forberedelse og hjemmearbejde til mødet skal I blandt de (mange) spændende ord og værdier, der kom frem ved vores sidste personalemøde:

- Kategorisere ordene, er der nogle ord, som betyder det samme?
- Rubricere dem under de tre kategorier: Musikken, Musikerskabet, Mesterlæren
- Vælge 3-4 brugbare værdier, som du finder vigtigst i forhold til at repræsentere vores musikskole og den måde, vi gerne vil arbejde på

Her er listen:

Vilkårlig liste over hvad vi kom frem til på mødet:

Mod, samhørighed, indlevelse, ro, fordybelse, bøjelig, struktur, magi (at være i nuet og kunne skabe et magisk rum i rummet), kreativitet, frihed, nysgerrighed, æstetik, kroplighed, sanselighed, følelser.

MED-mødet d. 25. oktober 2022: (online): 6 deltagere. Fokus var her at fortsætte i det sokratiske spor og samtaleemnet var oplæg/ opsamling fra personalemødet (Bilag 4).

Jeg forsøgte at tage udgangspunkt i undringskompasset i fht. mine spørgsmål og retningen i den transskriberede samtale

2. november 2022: MED-møde (fysisk): 6 deltagere. Vi fortsatte samtalen, hvor vi slap sidst (jeg er i øjeblikket i gang med at transskribere dette møde. Jeg prøver at kredse om øst og syd i undringskompasset.

22. november 2022: MED-møde (fysisk): 6 deltagere: Vi skal afrunde og indkredse begreber, ord eller en sætning, vi ønsker at bruge som værdigrundlag for musikskolen.

6. december 2022: Personalemøde (fysisk) 25 (?) deltagere: Den lille gruppe præsenterer for resten af personalet, resultatet/ værdigrundlaget og nogle af de visionsplaner, vi har arbejdet med sideløbende.

Foreløbig ser min problemformulering således ud:

Problemformulering

Kan kvaliteterne fra musikken, musikerskabet og mesterlæren overføres og danne værdigrundlag for ledelsen af musikskolens samlede virksomhed?

Kan man som musikskoleleder facilitere en meningsgivende proces med musikskolelærerne, solisten såvel som orkestermusikeren, hvor vi gennem sokratisk dialog undersøger grundværdierne i såvel musikken, musikerskabet og mesterlæren med henblik på at overføre dem til værdigrundlag for musikskolens samlede virksomhed og som dannelsesgrundlag for musiske aktiviteter ind i det omgivende samfund?

Hvis vi koncentrerer os om side 1 -10 (linje19) så drejer samtalen sig om de tre begreber:

Musikken – Musikerskabet og Mesterlæren. Der er stor uenighed om, hvordan man kan bruge og opdele de tre begreber, og det har fået mig til at tvivle på, om det giver mening at opdele lærernes positioner indenfor de tre begreber?

I de udvalgte sider taler vi ligeledes om begrebet æstetik, som jeg opfatter meget centralt i alles bevidsthed og gerning med musikken og musikpædagogikken.

Jeg har svært ved at indkredse specifikke spørgsmål.

Bilag 4b, Dialog, møde d. 251022

Sokratisk dialog

tirsdag d. 25/10 2022

Forberedelse til mødet:

Hver deltager forbereder et lille skriftligt oplæg for sig selv :

Som forberedelse og hjemmearbejde til mødet skal I blandt de (mange) spændende ord og værdier, der kom frem ved vores sidste personalemøde:

- Kategorisere ordene, er der nogle ord, som betyder det samme?
- Rubricere dem under de tre kategorier: Musikken, Musikerskabet, Mesterlæren
- Vælge 3-4 brugbare værdier, som du finder vigtigst i forhold til at repræsentere vores musikskole og den måde, vi gerne vil arbejde på

Vilkårlig liste over hvad vi kom frem til på mødet:

Mod, samhørighed, indlevelse, ro, fordybelse, bøjelig, struktur, magi (at være i nuet og kunne skabe et magisk rum i rummet), kreativitet, frihed, nysgerrighed, æstetik, kropslighed, sanselighed, følelser

Musikken	Musikerskabet	Mesterlære
Mod	samhørighed	ro
indlevelse	fordybelse	fordybelse
fordybelse	kreativitet	struktur
ro	frihed	nysgerrighed
æstetik	kropslighed	kropslighed
sanselighed	sanselighed	sanselighed
følelser	følelser	mod
magi	æstetik	æstetik
frihed	nysgerrighed	frihed
samhørighed	bøjelig	samhørighed
struktur	ro	indlevelse

3-4 ord: æstetik, sanselighed, (kropslighed), fordybelse, mod, samhørighed

Kategorier:

æstetik, sanselighed, kropslighed, følelser, magi
 ro, fordybelse, indlevelse
 æstetik, kreativitet, nysgerrighed, mod, frihed
 struktur, bøjelig,
 samhørighed (fællesskaber)

Sokratiske måder at stille spørgsmål på:

- Hvorfor? – uddybende forklaring
- Hvad følger deraf? – konsekvenser og slutninger
- Du antager altså... – redegør for præmisser
- Hvordan kan du være sikker på det? – underbygge og bevise
- Du mener altså at... – sammenfatte, omformulere
- Hvorfor siger du det? – begrunde
- Forudsætter du at... – vurdering af grundlag
- Hvad mener du med det ord? – definition og begrebsafklaring
- Kan sagen anskues på andre måder? – objektivitet, upartiskhed
- Hvordan kan man ellers se på det? – kreativitet og åbenhed

Faciliteringsguide

1. Indled øvelsen med at reflektere lidt for jer selv og skriv jeres umiddelbare tanker ned i forhold til dialogspørgsmålet på en blok.
2. Forbered herefter hver især et lille eksempel fra jeres **egen erfaringsverden**, som I gerne vil dele med gruppen (af ca. 4-5 minutters varighed).

3. Hernæst skal **et hovedeksempel udvælges**, som skal være omdrejningspunktet for resten af dialogen.
4. Undersøg: Hvor mere præcist i hovedeksemplet finder vi **udsagn**, der *umiddelbart* er med til at besvare spørgsmålet? Der er helt OK med forskellige perspektiver.
5. Undersøg **hovedudsagnets bagvedliggende grundantagelser** – menneske- og verdenssyn samt **grundlæggende værdier**.
6. Hvilke **grundlæggende principper** kan udledes af dialogen? Her *søger* man at nå frem til et fælles overordnet svar på dialogspørgsmålet = konsensus. Man *søger* i den forbindelse **at finde argumentation** for svarets (udsagnets) gyldighed.

Bilag 5, Råd-til-sokratisk-dialog

CODE RÅD TIL SOKRATISK DIALOG

Fra Finn Thorbjørn Hansen: *DEN SOKRATISKE DIALOGGRUPPE (2000)*
 Humanistisk Samfund, Aalborg: Filosofisk Cafe med Line Kollerup Oftedal



At stille spørgsmål

1. Start ikke med det samme at ville udforme et svar på det givne spørgsmål, men forsøg at formulere spørgsmål om emnet først. (Ofte udtrykker folk deres meninger, endda før de ved, hvad emnets kerneproblem er, eller hvilke andre synspunkter der er mulige.)
2. Begræns emnet ved at beslutte dig for, hvilke specifikke aspekter du ønsker at diskutere, og hvilke du vil undlade at diskutere. (Ofte forsøger folk at besvare adskillige spørgsmål i en dialog uden at være helt afklaret med, hvad det oprindelige spørgsmål var. Ofte søger man et svar uden først at have afklaret, hvad man nærmere skal forstå ved spørgsmålet.)
3. Forsikr dig, at spørgsmålet fra starten er et rigtigt spørgsmål og ikke blot en påstand i forkledning eller et spørgsmål, der allerede indeholder sit eget svar (retorisk spørgsmål).

At svare

4. Sig kun, hvad du virkelig selv tror og mener, ikke hvad nogle andre mener eller har sagt. (Ellers bliver dialogen ikke forpligtende og vedrørende, men overfladisk og overflodig.)
5. Udtryk din tvivl om et emne, som er under diskussion, hvis du virkelig har en tvivl. Lad ikke som om. (Undgå hypotetiske diskussioner.)
6. Lad dine indslag være korte. Lange monologer gør selvsagt en dialog svær.

At lytte

7. Det er et af de sværeste elementer i den sokratiske dialog. Brug ikke tiden, når andre taler, til at tænke på hvad du nu vil sige, når den anden er færdig, men tillad dig selv at være helt optaget af, hvad den anden siger.
8. Tjek, om du virkelig forstod, hvad den anden sagde, ved at gentage det med dine egne ord. ("Så du mener altså ... Er det rigtigt?" eller "Forstod jeg dig korrekt, da du sagde at ...?")

Fortsæt med at spørge

9. Accepter ikke for hurtigt, hvad nogle siger. Spørg til de underliggende antagelser og begrundelser med spørgsmål som "Hvad præcist mener du, når du siger ...?" eller "Kan du forklare det yderligere?" eller "Hvorfor tænker du sådan?" etc.
10. Ved at gentage de ord som folk bruger til at udtrykke værdier og følelser, inviterer du personen til at sige mere om det ("aktiv lytning").

Opsummer, strukturer, spejl!

11. For at undgå, at du og dine dialogpartnere glider ud på en sidetangent, er det vigtigt at opsummere dialogens retning og "milepæle". Det vil på samme tidspunkt klargøre dialogens struktur, og det vil hjælpe jer til at finde den røde tråd igen.
12. Ved at opsummere holder du et spejl op foran dine samtalepartnere. Derved kan de fortælle, hvad der er sket, siden de sidst kom med deres synspunkter, eller hvordan disse synspunkter har ændret karakter i løbet af diskussionen.

Gør det konkret, gør det personligt

13. En vigtig kilde til misforståelser er at bruge generelle eller abstrakte termer. Om en taler tænker noget klart, når han benytter sig af abstrakte termer, eller om et udsagn har mening, afhænger helt af talerens evne til at klargøre ved hjælp af konkrete eksempler, den slags eksempler, som andre kan identificere sig med. I princippet burde ethvert generelt eller abstrakt udsagn blive udsat for sådan en test.
14. En anden kilde til misforståelse er at tale om mulige synspunkter eller argumenter, som om de kunne være ment af dig eller andre, uden at melde klart ud, hvor du selv står her og nu. Insister på, at taleren klargør, hvad han selv mener.

Tålmodighed

15. Bliv fra starten af enige om, hvor meget tid der skal bruges på dialogen. En god undersøgende samtale tager timer – ja, dage. Tag den tid. Vær tålmodig, og forsøg hele tiden at forholde dig klar og rolig.

Overhold rækkefølgen

16. I en sokratisk dialog er det en god ide at lade facilitatoren være ordstyrer. Det skaber køkultur og ro over feltet, som gør, at alle får mulighed for at komme til orde og ikke – i iver eller irritation – afbryder andre.

At tænke sammen

17. Formålet med den sokratiske dialog er at skabe "et undersøgende fællesskab", hvor man tænker sammen og med hinanden. Folk begynder ofte med at kritisere for først dernæst at forsøge at tænke sammen. Det er en attitude, som leder til diskussion og ikke dialog. I en dialog derimod er "Ja, men ..." ofte byttet ud med "Ja, og ...". I stedet for at sætte sit synspunkt i modsætning til de andres forsøger man at tænke i forlængelse af hinanden. Samarbejde erstatter kritisk attitude.

At hjælpe

18. Hjælp den anden ved at gentage, hvad du har forstået, den anden sagde, gennem opsummeringer eller ved at formulere det, den anden sagde, på en ny måde.
19. Hold fast i den røde tråd. Hold øje med det fælles mål og retningen på undersøgelsen. Lav evt. strategiske forslag.
20. Lyt til de andre på samme måde, som du gerne vil have, at de andre lytter til dig.
21. Gør dine "input" korte og klare, og hold dig til sagen. Prøv at lade være med at tage mere tid end den, der er nødvendig for at udtrykke dit synspunkt.

Undgå den "dommende og individuelle attitude"

22. Betragt dine egne input som en brik til et fælles puslespil.
23. Betragt din egen tænkning på samme måde, som du betragter de andres tænkning. Begynd ikke at forsvare dig selv. Træk dig ikke ud af dialogen.
24. Betragt ikke dig selv som et enkelt individ i den sokratiske dialog, men som en del af en større helhed: Et undersøgende fællesskab, som forsøger at nå frem til en fælles indsigt. Betragt den sokratiske dialog som en øvelse i fælles tænkning med ét hoved.



Bilag 6, Samtale 2 i MED

Samtale 2 i MED-udvalget, 2. november 2022 (bilag:)

I forhold til sidste samtale, hvor vi talte om æstetik, og Niels googlede betydningen i ordbogen, tager jeg nedenstående afsnit fra min 3. semesteropgave med til mødet:

Æstetik

Æstetik stammer fra oldgræsk og kan forstås som fornemmelser, sans og følelse. Her refereres til det, der kan erkendes gennem sanserne og knyttes til skønheden, som fremstår i kunsten og naturen. Fra midt i 1700-tallet skete der med filosofen A. G. Baumgarten det afgørende, at det æstetiske fra da af betonedes som en særlig vej til sanselig erkendelse, hvilket senere filosoffer og nutidens fænomenologer bygger videre på. Kernen er her, at den æstetiske tilgang til verden mere eller mindre er én af flere jævnbyrdige erkendelsesveje i forhold til fænomener og begivenheder i tilværelsen. (Austrius, Benny D., Sørensen, Merete (2006) s. 201)

Gadamer retter sin kritik mod det han betegner som *det æstetiske syn på æstetik*. Det er karakteristisk for æstetikken i det 20. århundrede, at begrebet efterhånden kan knyttes til alt skønt og positivt, hvor det førhen var bundet op på kunsten og referencen til det guddommelige.

Ordet kan dog ligeledes bruges nedsættende, i bebrejdelser og i forhold, hvor det forventes at man engagerer sig moralsk. Dette indikerer, at begrebet, æstetik, opfattes udvendigt og overfladisk, uden forankring i fælles værdier, normer og moral.

Det er netop hvad Gadamer problematiserer, på den ene side dette rendyrkede æstetiske syn på tingene, på den anden side, den manglende interesse og historiske viden om kunstværkernes kontekst, hvorved den oplevelsesmæssige kvalitet bliver dominerende på bekostning af den erkendelsesmæssige.

Gadamers ovenfor refererede kritik, kan have relevans for vor tids opfattelse af æstetikken. I takt med underholdnings- og oplevelsesindustrien synes at erobre mere og mere plads i kulturlivet, bliver fordybelse og helhedstænkning trængt i baggrunden. (Austrius, B. D., Sørensen, M., 2006).

I denne kontekst passer endvidere Rosas forståelse af acceleration med øget fremmedgørelse overfor kulturel og historisk forbindelse til følge.

Æstetik:

- at det æstetiske fra da af betonedes som en særlig vej til **sanselig erkendelse**
- Ordet kan dog ligeledes bruges nedsættende, i bebrejdelser og i forhold, hvor det forventes at man engagerer sig moralsk
- Det er netop hvad Gadamer problematiserer, på den ene side dette rendyrkede æstetiske syn på tingene, på den anden side, **den manglende interesse og historiske viden om kunstværkernes kontekst**, hvorved den **oplevelsesmæssige kvalitet bliver dominerende** på bekostning af den **erkendelsesmæssige - fordybelse og helhedstænkning trænges i baggrunden**

Niels: æstetik – det behager, at det tilfredsstillende sanserne eller sindet (definition fra ordbogen)

Jens: Boulez og Mozart – forskellige æstetiske udtryk

Henriette: smukt/ harmonisk udtryk X vildt og disharmonisk udtryk – alt efter, hvordan det er sat sammen

Lisa: en tur i skoven – er jo ikke menneskeskabt, der er ikke et villet udtryk, det er der bare, det tilfredsstillende vores sanser, vi trækkes ud af kroppen, noget metafysisk

Jens: æstetik, noget der foregår i hovedet – man kan gå og ærgre sig i den skov over beskidte sko, sanser ikke
Lisa: Svens elev som blev ked af at spille 'Seven Years' (opmærksom på sine følelser/ mærke efter, en sjældenhed for børn, for alle)

Hvordan gør vi – æstetik?

Er der ord der ligner? / synonymer?

Niels har valgt 4 ord ud: indlevelse, nysgerrighed, fordybelse, struktur

Jens: Yasmin valgte: Magi – anerkende eleverne for deres fantasifuldhed/ medskaben, tilstedevær. Musik og kunst, arbejde kunstnerisk, musikalsk og æstetisk

Maria: betydningsfuldt – æstetik, sanselighed, kropslighed, følelser og magi

Musik og kunst, arbejde kunstnerisk, musikalsk og æstetisk med eleverne

Mesterlære: Peter Bastian / bulgarsk folkemusik, Jankov (Maria: nørder ned i, men stadigvæk hans egen måde at blive inspireret på?)

Henriette: oplevelse med sin sangskriverelev - hvordan giver vi alle børn den samme oplevelse af at skabe?

Niels: musikalsk fællesskab og et udtryk (når eleven spiller en løs streng og læreren fylder ud) kræver indlevelse fra læreren (musikalitet?)

Jens: musikalsk oplevelse – bliver hooked, går hjem og øver

Maria: Hvilken grundfølelse/ grundstemning giver I til børnene i fht. det?

Jens: Musik er en måde at være levende på – eksistentielt / man skaber noget i et tomt rum, og så pludselig er der noget – noget uden for én selv

Henriette: en følelse af meningsfuldhed

Lisa: selvforglemmelse – at blive revet ud af den fysiske verden lige omkring én

Maria (s. 13) oplevelse eller moment, vi skaber med børnene – et eksistentielt moment? – samhørighed, meningsfuldhed

æstetik – magi – samhørighed – meningsfyldt (s. 14)

Niels: nysgerrighed

Maria: det meningsfyldte er det selvforglemmende – Niels: og glædesfyldte

Henriette: blottet fra præstation

Maria: "Flow"

Henriette: man kommer kun i Flow, hvis man ikke er selvbevidst eller i præstations-mood

Niels: (s. 16) eksempel med improvisation som jazz-musiker

Maria: at være i nuet, fuldstændig tilstede = ikke tid til at være selvbevidst = meningsfyldte rum = åndelig inspiration = "fyldt op" af musikken

Henriette: omkring flow: der skal være den rette balance mellem udfordring og kedsomhed for at komme i flow

Udfordring: Vi er uddannede til at undervise i musik, de der flowoplevelser kan ikke bare fremkomme på andre områder end i undervisning/ når vi spiller

Jens: måske er det lidt det samme, men det kræver, at man bliver klædt på til opgaven. Musikken og undervisningsopgaven kender vi/ er vi eksperter i – andre opgaver er nye, kræver kompetenceudvikling.

Maria: vi vil gerne vise, vi lever vores værdier – giver inspirationen frit løb (s. 18)

Niels: vi har også spillet sammen engang, det var rigtig sjovt

Henriette: man skal ligesom ind i en stemning – starte møderne med en sang, lave noget opvarmning

Jens: eksempler med CD med Mozart i en institution, når børnene kom om morgenen – eksempler på, hvor

man kommer til kort, fordi det er ukendt område – at undervise i f.eks. MusikMix

Nøglen er , at vi laver mange forskellige ting sammen på kryds og tværs (s. 19) måske kræver det ekstra meget struktur at afprøve nye metoder

(s. 20) Maria: hvad tager I konkret med fra denne snak i dag?

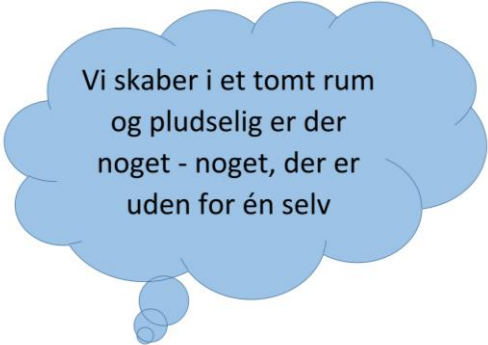
Sven: blive bevidst om, hvad man gør – hvis man ikke er bevidst, er det også sværere at ruske op i måder, og gøre ting på andre måder

Henriette: vores snakke i MED- at få det ud til de andre kolleger vil faktisk gøre en stor forskel

Jens: Her på musikskolen giver vi børnene musikalske oplevelser, vi lukker musikken op for dem – og med dem

Sven: fællesskabet – at spille sammen - samhørigheden

Bilag 7, Store skyer x 3



Vi skaber i et tomt rum
og pludselig er der
noget - noget, der er
uden for én selv



Musik er en måde
at være levende på



På musikskolen folder vi
musikken ud sammen
med børnene

Bilag 8, 9 og 10, Transkribering MED 1, MED 2 og MED 3

1 Masteropgave transskription fra MED-møde d. 25/11-2022
2 Første samtale efter personalemøde d. 4/10 2022
3
4 Lisa: Bare noget, uden egentlig at tænke for meget, men bare en ting, der talte til mig – (luft
5 pause) og så blev vi bedt om, øh, først at sidde i makkerpar og sætte ord på – hvad det var, den
6 genstand talte til os med, og så få indkredset en, en værdi, øhhh der kunne ligge bag det, eller
7 det ku' lige som øh, koge det ind til en, en værdi. Og da vi så havde siddet i makkerpar – og talt
8 om det og fået sat nogle ord på det, så gik vi så sammen med at andet makkerpar, så var vi
9 fire, der igen talte om de fire genstande og dermed om de fire ord – og til sidst så tog vi en hel
10 runde, øhm, og, og det var ret fantastisk (griner) fordi vi kun var otte, så var der virkelig,
11 virkelig tid til at lytte, øhh, og alle, øh, kom til orde, og på den måde, syntes jeg det blev en
12 rigtig god proces, den havde nok været sværere at gennemføre i virkeligheden, hvis vi havde
13 siddet 22 rundt om bordet, øhmm, men, altså og personligt så tog, nu, nu – altså – jeg sidder jo
14 hele tiden lidt på det der skæve mandat i forhold til at, øh, jeg har svært ved at spejle mig ind i
15 musikskabet og, og, og mesterlæren, øhm, i en, altså, på det, på det, på det faglige, jeg greb
16 en ting som – kommer fra Kina, og som for mig, øhm, øhm, det blev så ordet : Mod, øh, fordi,
17 fordi min uddannelse med det kinesiske, mine rejser i Kina handlede enormt meget om ¹⁵mod,
18 og om at turde slippe trygheden og uforudsigeligheden og bare virkelig kaste mig ud på de
19 50.000 favne, og jeg syntes det var en sjov øvelse, øh, fordi det sådan helt personligt satte
20 gang i noget, som ligger 30 år tilbage i min karriere, så, så øh – jeg syntes det var en rigtig sjov
21 proces.
22 Maria: ja – hvem vil fortsætte?
23 Niels, ja, altså, jeg bragte ordet: Æstetik ind i debatten, jeg havde valgt en æh, en farverig
24 kaffereklame – eller chokolade var det faktisk (griner og illustrerer en vifte med hånden)
25 chokoladeplader der var sat op med forskellige nuancer, og den talte til mig øh, på et plan at
26 øh, at æstetik betyder noget, når man, øh, spiller musik også og jeg – jeg tænker især på så
27 noget som undervisningsmaterialer, øh hvis det skal være konkret, øhh, jeg har f.eks. fundet
28 nogle, nogle nye guitarbøger (rækker ud og viser os bøgerne) som Urszula har brugt fra Polen,
29 og den er simpelthen spækket med illustrationer, øh, og æstetisk sat op på, på en helt
30 fantastisk måde, øh, som gør at tingene bliver spiselige, og øh, og, og faktisk glider ned på en
31 anden måde, end hvis man får en eller anden sjusket note eller, eller - slet ikke får noget ikk',
32 altså – det var det, jeg havde fået ud at mit, af min genstand, jeg tog der ---- og også æstetik på
33 et højere plan i musikken, altså, a, øh, at musikken selvfølgelig er æstetisk på den måde, at det
34 er skønhed, at det er samklang og, øh (trækker på skuldrene) hvad skal man sige, jaa, -----
35 musikalsk, ja (kigger op) det var det
36 Maria: mm – tak, og Sven, vil du sige noget også
37 3:41: Sven: øh, jeg kan ikke huske hvad for et ord, der var mit – men jeg kan godt huske lidt,
38 hvad jeg snakkede om og sådan noget... (Maria: ja) – det var noget med, eh, altså, jeg fandt
39 sådan to forskellige blade, og det jeg tænkte på, det var bare sådan...
40 Lisa: måske skal vi sige det er, det er ikke sådan nogle magasiner, men sådan nogle blade fra
41 et træ, visne blade fra....(smiler)
42 Maria: men jeg tror godt jeg kan vise....
43 Sven: sådan nogle efterårsagtige nogle
44 Maria: vi kan lige se her, jeg viser jer bordet, det var... (foto af de mange ting på bordet)
45 (grin, Henriette: nej, hvor fedt, Niels: det var tjekket, hvor er min chokolade (grin) Lisa: den
46 ligger ovre i baggrunden, tror jeg

1 Sven: ja, det jeg snakkede lidt om, det var bare sådan, altså det var to sådan forskellige blade i
 2 forskellige farver, efterårs- grønt, gult, - og, øh, og jeg blev bare sådan lidt, det jeg kom til at
 3 tænke på, som jeg bare syntes er noget af det vigtigste – det er det der med --- hvordan man
 4 møder, øh sådan, altså eleven – et andet menneske, som i --- og så'en, bare den der – bare den
 5 der proces med – specielt, specielt syntes jeg det er nemt som i soloundervisningen, at man
 6 så'en ---- hvordan man sådan ligesom – prøver at fange, hvad det er for et menneske, man
 7 står overfor, bare sådan, den der sådan – bølgelængde man, man kan ligesom, altså det er
 8 sådan lidt en proces, der tager lidt tid – det med og sådan -- forstå, hvad det er for en lille, lille
 9 sjov person—og, og, og, hvad den person tænker og--- og hvordan man ligesom----ja, jeg
 10 syntes bare det er ligesom interessant og møde de der små---ufærdige mennesker, som er
 11 sådan på vej et eller andet sjovt sted hen, øhh, og så, øh, og så ligesom også ja, sådan... bruge
 12 den der **samhørighed**, eller ikk'samhørighed, men så'en --- bruge den der sådan, **bølgelængde**
 13 til ligesom og--- og, bruge det som en afsæt til oggg, og sådan--- binde fascinationen i
 14 musikken, og, og, og, jeg syns, jeg syns, nogen gange kan det være lidt, det er meget, meget
 15 forskelligt fra elev til elev, det der med – forstår de overhovedet så'en --- altså, nyder de
 16 overhovedet musik? Hvorfor, hvorfor, hvad er deres forhold til musik? De har hørt en eller
 17 anden sang – mange af dem er sådan nogen --- så spiller de Mind Craft , og så har de hørt en
 18 sang, en Mind Craft rap – et eller andet, og det er bare sådan – jeg syntes bare, det er
 19 spændende det der med, hvad er, hvad er det der sker inden i dem, når de hører en sang?----
 20 je, je, jeg tror det var sådan noget, jeg snakkede om, men jeg er faktisk ikke helt sikker ..
 21 Niels: mm
 22 Maria: (har sat ordene op på skærmen) så hvilket ord, vil du syntes, i den her....
 23 Sven: ja men jeg syntes, jeg kunne ikke rigtig finde mit ord—men måske, måske var det
 24 samhørighed?
 25 Niels: eller **indlevelse**? – kunne jeg forestille mig
 26 Sven: ja...
 27 Niels: indlevelse i - i den..
 28 Sven: ja, jeg tror egentlig mest jeg havde lyst til sådan noget--- **empati** eller bølgelængde, som
 29 mit ord, men jeg ved ikke, jeg kan ik', jeg kan ikke huske om jeg havde valgt et af de ord, det
 30 syntes jeg ikke
 31 Maria: nej... det er heller ikke så vigtigt, fordi man kan sige, der er jo alt for mange ord i
 32 forhold til (griner) i forhold til vi kan bruge det, når nu vi kommer til at gå videre, for (rømmer
 33 sig) altså – tak Sven i øvrigt for, for dit lille indspark her også, nu kan jeg lige prøve at gå ud af
 34 det her...
 35 Sven: et af dem kunne godt være **nysgerrighed** i hvertfald i forhold til sådan, når man ligesom
 36 har fundet hinanden eller--- at man er kommet på bølgelængde på en eller anden mærkelig
 37 måde, at man så ligesom – begynder sådan og være nysgerrig overfor sådan, hvad musik kan
 38 og hvordan det sådan føles i maven, og sådan noget (Maria: mm) når man hører en sang - jeg
 39 havde, jeg havde faktisk en elev, som ----jeg lærte hende – en ny elv i år, Silja, som, ⁴⁰øhh, en af
 40 de første sange, vi spillede, var Seven Years af Lucas Graham, og jeg, jeg er ikke så'en stor fan
 41 af Lucas Graham, men det blev bare sådan en, alle kender den, og det er bare sådan en god
 42 sang, og nem startsang , og så kom – så kom hun sådan gangen efter med hendes mor, og
 43 sagde at, at de ville gerne, hun ville gerne spille en anden sang, for hun blev ked af det, når hun
 44 hørte Seven years (Niels: Åhr, andre mm, nåhr), hvilket var meget sådan, det altså, det ⁴⁵er
 45 ikke en sørgelig sang overhovedet, og, og, det var sådan meget interessant hvad der, hvad der
 46 sådan foregår i sådan lille pige der..
 47 Niels: ja

1 Sven: hun blev bare sådan trist der, når hun skulle øve den derhjemme
2 (respons fra de andre: åhhr, mm, nikken, medfølen)
3 Maria: så det som, den proces, jeg tænker vi skal igennem her, eller det vi skal ende ud med –
4 det er at vi skal finde (jeg ved ikke om jeg fik skrevet det til jer) men 3-4 brugbare ord i
5 forhold til hele vores butik. Og det er klart vi tager udgangspunkt i, primært vores elever, men
6 også i den erfaring eller den oplevelse vi har med at spille musik og selv være der. For jeg har
7 også, I har set de der tre kategorier, jeg har øhm, som vi ikke har sådan snakket ned i endnu:
8 **Musikken – Musikerskabet – og Mesterlæren** – og det er sådan tre kategorier, jeg tror jeg vil
9 komme omkring i min opgaveskrivning og sige, hvad er det for nogle værdier der ¹⁰ligesom
10 knytter sig til -- til hvert af de områder, det er muligt, og jeg har jo selv prøvet at stå og lave
11 øvelsen, der er jo nogle af ordene --- eller rigtig mange af ordene går jo igen alle tre steder, så
12 hvis man ligesom skulle sidde og kigge på det og så sige, hvad er det der så adskiller
13 hinanden? Altså hvad, øhm.. hvad er Musikken overfor Mesterlæren f.eks.? eller
14 Musikerskabet og Mesterlæren? Hvor er adskillelsen der imellem? Og hvordan kan vi sige, at
15 der noget der måske der passer mere ind i Mesterlæren end i Musikerskabet, osv.? Og det
16 kommer vi til at snakke om lige om lidt, fordi det jeg godt kunne tænke mig lige at sige noget
17 om, det er, mit ønske i forhold til at finde de her tre – fire ord. Det er at finde nogle ord, der
18 virkelig siger os noget som vi egentlig kan... og nu siger Lisa, det der med, det har du svært
19 ved at gå ind i, fordi du ikke er musikeren, men—jeg syntes jo faktisk, det er en kæmpe gave
20 og en styrke, at du også sidder med, fordi du har en anden vinkel ind på det. Og det er i
21 virkeligheden i forhold til hele butikken, Musikskolen, som vi skal prøve at finde et fælles
22 værdigrundlag for, hvor at nogle af de værdier, som er i musikerskabet eller det at have
23 musikken som sin følgesvend, eller det at være en god pædagog – en god musikpædagog og
24 have alle sine oplevelser med eleverne – det flow man kommer i, når man står med eleverne
25 og det bare kører derudad, eller når man bliver taget af musikken og bare spiller med øh, med
26 medspillere – altså, hvad er det der sker? **Hvad er det for en passion, der kommer frem?** Hvad
27 er det for en – et drive? Og hvorfor er det vi egentlig kan holde ud at sidde alene ude i de her
28 betonlokaler, der ikke er særlig æstetiske, år efter år og alligevel være drevet af at undersøge
29 de her elevers udvikling, som du var inde på, Sven, for ligesom at sige--- kan den ³⁰der kraft,
30 eller den der energi, der ligger i det, kan vi finde ud af at sige - kan vi tage den med over i det
31 her forum f.eks. når vi sidder her og snakker udvikling, eller snakker--- hvordan er det, vi
32 bygger ovenpå alt det her, vi skal lave sammen, når vi opfinder nye fag for børnene, eller når
33 11.35 vi kigger på – hvor går musikken hen, det er sådan en tematik, der også er oppe lige i
34 øjeblikket også i, i ledernetværket og så noget, hvad er det egentlig vi har gang i? ³⁵Hvordan
35 får vi eleverne til at komme? Hvad er det, vi skal tilbyde? Skal vi gøre mindre af noget og gøre
36 mere af noget andet? Men hvor er det, det hele ligesom **'bobler'**, og det – jeg ku' godt tænke
37 mig, vi kom ned til den der 'bobler'-rod og siger, hvad er det, der får os til og få lyst til at gå på
38 arbejde? Hele pakken – og ikke kun, når vi sidder med vores egne elever, men også fordi vi
39 føler, vi er et **fællesskab** og har lyst til at være med til at byde ind --- giver det ⁴⁰mening, iii alt
40 det her?
41 (jaa, der nikkes rundt om)
42 Maria: Så det jeg godt kunne tænke mig nu, det var egentlig at kigge lidt på de tre begreber,
43 altså Musikken – Musikerskabet og Mesterlæren, altså hvad siger det jer, hvis vi kigger på
44 dem, jeg ved ikke om vi skal tage dem én ad gangen, eller vi kommer til at snakke om dem
45 sådan lidt ---- fordi, det ene, det, det, det er jo ikke sådan at man kan sige, så har man sat kryds
46 ved den og så kan man gå videre til den næste, det væver sig ind i hinanden. Har I siddet og,
47 øh, vud eller kigget lidt på det? Og tænkt

1 Henriette: ja, ja, jeg sad og kiggede, jeg sad og kiggede og prøvede at kategorisere, det der du
2 havde skrevet, Maria, og jeg syntes eddermame det er svært (fnis omkring) altså, altså, jeg fik
3 lavet nogle kasser, og så fik jeg samlet nogle ting, og så tænkte jeg...men hvordan skal det,
4 altså, jeg forstod det faktisk ikke helt, for at være helt ærlig, øhm, altså hvordan det skulle ind
5 inder Musikken, Musikerskabet og Mesterlæren, så det kan være, at øhm, men jeg har, jeg har
6 skrevet nogle ting op og puttet noget ind i nogle kasser og sådan noget – øhh, men, øhh, jeg
7 ved ikke, om det var fordi jeg ikke, æh, var på det.. sidste...møde, øhh, at jeg bare ikke har
8 fanget helt detaljerne i det, altså, så jeg tror lige at jeg er lidt med på en lytter, altså, også,
9 måske du skal forklare lidt mere, øhm, de der kategorier

10 Maria + andre: ja

11 Sven: jeg tror, en ting der spændte en lille smule ben for mig, det var, jeg tror det er valget af
12 de ord der, Musikken, Musikerskabet og Mesterlæren, jeg syn's (Henriette: jeg har det ldit på
13 samme måde, tror jeg) de tre ord, de ku'have været, hvis du nu var, Musikken, det er ligesom
14 mediet (tegner en cirkel i luften) det er det ... det er det, som er.....det er det emne, som, øh,
15 som vi ligesom... skal dygtiggøre os i, eller er... det er sådan et, det er ligesom bageren har
16 sådan et..... nej, jeg ved ikke.....men vi har Musikken ét sted, det er et godt ord, fint ord –
17 Musikerskabet, det er bare sådan lidt---- det er det at være udøvende musiker, ikk'?

18 Maria: mm

19 Niels: jeg har mere forstået, jeg har, undskyld jeg afbryder, men jeg har mere forstået det som
20 det, at lave musik sammen, at skabe musik sammen

21 Henriette: jeg har også forstået det som Sven, altså

22 Sven: jeg tror, jeg tror, det der menes med det, det er, det er, vi har Musikken, som er sådan
23 (tegner i luften) lydende, der bliver skabt, det er et emne, som det handler om, Musikerskabet,
24 det, ligesom, at vi selv er udøvende musikere, og, og vi har et forhold til musik, og vi laver
25 musik, og Mesterlæren, det handler om, ligesom, hvordan man formidler... det til en lille elev,
26 at, at og sådan dygtig.. hvordan man formidler det, at dygtiggøre sig, altså, og, og, jeg tror
27 Musikerskabet og Mesterlæren, de to ord, de er, de gør det, æh, de gør det lidt sværere, det tog
28 i hvertfald mig noget tid og sådan.. og komme frem til at Musikerskabet, det skulle være, okay,
29 det er mit forhold til at være udøvende musiker

30 Niels: det tror jeg ikke

31 Sven: mit forhold til at være pædagog, og, og lære fra mig

32 Maria: må jeg sige noget en gang, inden vi går videre? Det her, den her måde vi samtaler på,
33 der er ikke noget, der er rigtig eller forkert, altså dybest set, så handler det her om...

34 Henriette: (i sjov og tager sig til hovedet) "Det må du ikke sige Maria (alle griner) for helvede

35 Maria: Hvis der er en opfattelse af, at det handler om at spille sammen, så kan det være.. altså,
36 så er det én måde at gå til det, hvis det er en opfattelse af at det er noget med at skabe noget
37 sammen, så er det også en måde at gå til det på, altså der er jo ikke noget her, som siger, altså,
38 hvis, hvis, så kan man sige, men jeg kan godt sætte mig ind i, hvad du siger, Sven, med at spille
39 sammen, det er måske også den opfattelse, jeg har af det, men interessant.. Niels, du ⁴⁰siger
40 med at skabe sammen, og så ka... så kan, dybest set, så kan man spørge lidt ind til det og sige,
41 hvordan mener du... altså, hvis du siger skabe sammen, hvordan...altså, hvad er det så for en
42 aktivitet? Eller hvad gør man der?

43 Niels: det er at spille sammen med andre

44 Maria: ja, så det er måske i virkeligheden, det samme

45 Niels: men det er jo klart, man kunne også forstå det som ..vores.. musikerskab, altså, øh, vores
46 udøvende musikervirksomhed, ikke, øh, men det er jo ikke alle, der har den, der er jo nogen,

1 der ikke har en musiker, professionel musikerliv ved siden af, ikk', så jeg har mere forstået
2 det set som, øh, som at skabe musik, øh, for vores elever ikk', at de skaber musik sammen, ikk'
3 Henriette: altså, jeg tænkte på noget andet, øh, det var bare lige noget, der ramte mig, de to
4 ord der, Musikerskabet og Mesterlæren....altså, er det lidt gammeldags, eller? Altså for mig
5 der, altså, det er faktisk overhovedet ikke noget (holder hånden op på brystet) jeg kan
6 identificere mig med, på en måde, eller de der ord, på mig så virker de sådan meget, sådan lidt
7 fortidsagtig måde at formulere det på
8 Jens: Mesterlære, det er et gammeldags ord, det er rigtigt,
9 Henriette: jeg kender godt...
10 Jens: på et tidspunkt havde jeg, men det troede jeg også, at jeg gjorde, men på et tidspunkt
11 havde jeg en gammel, æh, studiekammerat, som var ved at læse en, æh, Master, (rømmer sig)
12 så ville han, han skulle skrive en opgave, han skulle ud og observere noget undervisning, og
13 jeg tænkte, åh nej, nu sabler han mig ned (griner), men så fik jeg sådan fin rapport bagefter,
14 hvor han skrev, det her, det var ab., det var ikke mesterlære, det var jo, altså, det var, de skulle
15 ikke efterligne mig, jeg fik dem til at lave alt muligt andet, jo... (Henriette: tænke selv)
16 Jens: så, Mesterlære, jeg tænker, formen er Mesterlære, fordi vi sidder med soloelever ret,
17 langt hen ad vejen, men altså, **om det sådan rent (rømmer sig) didaktisk er Mesterlære, det er**
18 **jo så et andet spørgsmål**
19 Henriette: altså, jeg føler ikke noget for det ord, øhh, og i forhold til mine elever, så er det langt
20 fra, i hvert fald, dækkende for, for det arbejde, jeg laver, ...føler jeg, som du også siger, Jens, at,
21 at, øh, jo, jo nogle ting er selvfølgelig lidt skåret i granit, og det viser man dem, og sådan, der er
22 noget basic, og sådan noget, ikk', men ellers handler det virkelig meget om at selv at få dem til
23 altså..og. og øh, og, og bringe sig selv på banen, altså, i forhold til selv at skabe deres eget
24 udtryk for nogen, det lyder måske lidt højtravende altså i forhold til en begynderelev, men
25 helt ærligt altså, det er faktisk nogen gange også noget af det, øh, jeg arbejder med, øhm..
26 Maria: nu skal, de her tre begreber kommer heller ikke til at være noget vi så skal, kan man
27 sige, lægge vores, øh, altså, det kommer ikke til at figurere på andet end i min opgave, for
28 det er mere en kategorisering i forhold til de ord her, altså det er også noget med at sige, hvad
29 er det vi gør i dag? Hvor er det, vi er henne, og der, der vil jeg da vove at påstå, der er meget
30 mesterlære i det stadigvæk, altså, så kan man måske sige, måske er man på vej væk til at gøre
31 noget andet, men, men, men den måde som mange af musikuddannelserne har været i
32 hvertfald førhen, og det har du fuldstændig ret i, det ændrer sig jo også nu, ...det har været
33 Mesterlære, man har gjort som den, som den mester man har haft, og så reproduceret, eller
34 også har man fundet sit eget udtryk efterfølgende, men, men, men måske er, altså, ordet her er
35 måske mere et udtryk for de didaktiske eller pædagogiske ting, som ligger i---det at drive
36 skole, så det er måske mere at sige, altså hvis vi skal have noget, nogle af de her ord, vi har, har
37 for mange af, er der noget af det, som kan passe ned i den kategori, som handler om
38 undervisningsdelen, måske
39 19.30 Jens: jam, kan man, **skal vi så forstå den der Mesterlære bredere, som underviseren**
40 f.eks., når jeg underviser i rytmik, og det Musik med Krop, vi har lavet, det har virkelig været
41 en øjenåbner for mig, fordi, jeg ved godt, vi laver musik med børnene (griner) men det med at,
42 at skolelærerne kan se, der er med, undskyld det... de har, de har, de giver tydelige besked:
43 "nu sætter I jer i rundkredsen, nu gør I sådan, og Peter, du gør sådan og Mohammed, du gør
44 sådan, og, det, det, det der staccato, små - én ting ad gangen, osv., hvor jeg brug..kan jeg se, vi
45 bruger musikken til at skabe et forløb, nu er vi i gang med det, nu kommer vi herover, og hvis
46 de er i oplevelsen af, at nu spiller vi højt, så, hvis, hvis der går en tromme i stykker, så er det
47 ok, det handler ikke om at spille rigtig på trommen lige i det her, fordi vi bruger musikken til

1 at forme dem med, når de skal slappe af helt til sidst, så spiller jeg noget stille og roligt musik,
2 hvis nogen snakker lidt, så (hæver stemmen) spiller jeg lidt højere, og så når de har pakket
3 dem ind, så spiller jeg ned igen, ikk', så jeg bruger musikken til at forme dem med, hvor
4 lærerne de, de råber de der beskeder, og, de kan finde på at, når der endelig er ro, og de ligger
5 og slapper helt af, og virkelig er i deres, øh, er i deres krop og deres sind og, så får de at vide:
6 (høj stemme) "Ja, og husk, når I er færdige, så skal I gå over på sfo'en!" altså, det er jo
7 fuldstændig, det smadrer det totalt, de har ikke fa..(grin) jeg tænkt.. det er æstetikken for mig,
8 øh, altså at vi bruger æstetikken, **en æstetisk måde at arbejde på**, altså at vi bruger musikken
9 til at, altså vi lukker dem ind i musikken. Så Mesterlære for mig, at vi, at **vi, øh, lukker**
10 **musikken op for børnene**, så de får... altså, hvis jeg skal forstå musikerskab i den her
11 sammenhæng, så er det netop **at børnene får en oplevelse af, at de laver musikken, at de er i**
12 **musikken** (mm rundt omkring) det var bare lige det
13 21:12
14 Henriette: det giver virkelig god mening, Jens, syntes jeg, hvad hedder det, ja men så må man
15 bare, altså, det er jo også dine ord, Maria, til din opgave, det er bare sådan, det spænder lidt
16 ben for mig i forhold til, den mere åbne tilgang, men ..
17 Maria: ja men det var, altså, man kan sige, det her er jo en god snak, fordi vi jo så gå ned i det
18 her, du siger, Jens, med, nu nævnte du æstetikken, og, og det kan jo godt være, at det er, æh,
19 altså hvis kigger lidt på det ord, æstetikken, fordi hvor hører det så hjemme? Er det så et
20 de ord, som er et grund...
21 Niels: det hører hjemme alle tre steder, vil jeg mene
22 Maria: ja Henriette: det vil jeg også sige (mm rundt omkring)
23 Maria: og hvad betyder det?
24 Sven: det betyder, at man forholder sig til, hvad der er skønt og smukt, og man, øh, altså, man
25 ligesom har en eller anden form forman tager stilling til, hvad det er man syntes, der er
26 godt ved noget , altså, og hvorfor er det her smukt? Man sådan tænker lidt over, føles det bare
27 smukt, eller føles det sørgeligt, eller det er, det er sådan, hvorfor er klangen af den her – violin
28 skøn – i forhold til den her anden klang, hvor der er en eller anden der sådan --- ikke har lært
29 og bruge en bue ordentlig , det er bare sådan, snakken om og tankerne om, hvad der er smukt
30 og hvad der ikke er smukt og ...
31 Henriette: men æstetik, behøver det nødvendigvis at være smukt? Er det ikke bare at det er
32 bestemt udtryk? Man kan også have dyrket et skævt udtryk, f.eks. , et råt udtryk f.eks.
33 (Jens nikker, Sven: jo, jo præcis)
34 Niels: det tror jeg ikke, så kommer vi ind i en fortolkning af, hvad ordet æstetik betyder, det
35 tror jeg ikke, er nog....
36 Sven: var det ikke det, Maria spurgte om?
37 Lisa: jo
38 Maria: jo, det, det kan sagtens, i virkeligheden er det jo en rigtig god idé, for når vi går ind og
39 kigger på, hvad betyder æstetik så, og nu er det, æh, så kommer der musikeksempler, øhm,
40 altså, hvis du danner en lyd, hvis du danner en klang , og så siger Henriette der, og det er rigtig
41 i et historisk perspektiv, så har æstetikken betydet noget andet helt tilbage, den hari takt
42 med vores sådan, hvad kan man sige – "feel good" fornemmelse i vores samfund, så er æstetik
43 blevet sådan et ord, "nej hver er her æstetisk", "her er simpelthen sådan super flot" ikk', altså,
44 og så er det ligesom blevet det, synonym med noget, der er rigtig smukt og godt. Men det kan
45 også betyde noget andet, det har du fuldstændig ret i og dybest set kan man sige, det er et
46 meget, meget bredt og stærkt ord, så det jeg kunne tænke mig netop også at bore lidt længere
47 ned i, det er at sige også, hvordan er det mere end en klang på violinen, f.eks.? Hvordan kunne

1 det være et ord, jeg her helt enig, fylder rigtig meget i vores butik, eller burde fylde rigtig
2 meget i vores butik ----i det hele taget
3 Niels: selve ordet æstetik betyder at det, at det behager , at det tilfredsstiller eller opløfter
4 sanserne eller sindet, det er sådan en definition på æstetik...
5 (Jens, Sven: har du været i ordbogen?)
6 24:15 Niels: jeg har ordbogen fremme, simpelthen, ja
7 Jens: man kan godt, man kan godt sige at, at Pierre Boulez har en anden æstetik end Mozart
8 Henriette: ja
9 Jens: der er nogle andre ting, der er skønt
10 Henriette: men er det ikke noget med, altså, der er jo tænkt over det ikk', når der er en
11 æstetik, så er det noget, er det noget der er tænkt over, sådan ville jeg tænke i hvert fald, altså
12 det er ikke tilfældigt, at det er sådan sat sammen eller har det udtryk, og så kan et ellers både
13 være, øh, smukt og harmonisk, eller det kan være, øh, vildt og disharmonisk, eller men det har
14 sin egen æstetik, og det er noget, der er tænkt over, kan man ikke sige det sådan?
15 Lisa: men æstetik, en tur i skoven kan vel også være en æstetisk oplevelse i sådan en
16 efterårsskov, (bifaldende mm rundt om) selv om det er jo ikke en menneskeskabt, det er ikke
17 et villet udtryk, det er der bare, det, altså, som, som Niels nu sagde, det er bare noget, der på
18 en eller anden måde tilfredsstiller noget i vores sanser, altså det er noget af det, der hæver sig
19 over -øh, at der er en mudderpøl, eller at det er koldt eller varmt eller, men, men, der hvor
20 man ligesom bliver trukket ud af kroppen, øhm, noget metafysisk eller noget hvor man, hvor
21 man ligesom springer, øhm, et lag ud af , ud af en, øhm meget kropsnær virkelighed måske,
22 eller
23 25:31 Jens: på den måde har æstetikken også, altså, det er noget der opstår i hovedet, ikk',
24 du kan sagtens gå igennem den der skov og bare ærgre dig over at du kommer hjem med
25 snavsede støvler. Eller du kan gå, fordi du skal nå bussen, men det, at du får oplevelsen af det,
26 ikk' , det må være det, altså, i denne her sammenhæng, pædagogisk, at børnene får... at man
27 gør dem opmærksom på at: "Hey, når du spiller på den der violin, kan du høre, hvis du gør
28 sådan her, så lyder det anderledes.... Eller hvis du laver den her rytme, så virker det pludselig
29 anderledes på det her nummer, end hvis du bruger den her rytme, altså..
30 Lisa: ja, eller bare den der oplevelse, som Svens elev havde af, at Seven Years, gjorde hende
31 faktisk ked af det, selv om der ikk' er noget i teksten, der burde være sådan specielt
32 sørgmodig eller, .. det der med at blive gjort opmærksom på sine følelser ikk', i virkeligheden
33 måske...og det tror jeg da er enormt vigtigt i fht. børnene, det er noget jeg oplever, at børnene
34 er virkelig afkoblede fra, øhh, langt hen ad vejen ikk', og mærke, mærke efter hvor de er i, i fht.
35 det ene og det andet ...
36 Maria: men hvis vi skulle brede det ud i fht., vi siger æstetik skulle være et ord, vi gerne vil,
37 æh, brede ud og folde ud, så det kan ses eller mærkes, hvordan skulle vi arbejde med det?
38 Altså hvordan, hvordan kan I mærke æstetik?
39 (pause 5 sek)
40 Sven: men det er noget med ligesom at have en, æh, og have en...samtale med, æh, med
41 eleverne om sådan, hvad er det ved det her, der er smukt... hvorfor syntes du det fedt, eller
42 vildt eller hvad er det der, jeg tror bare det er
43 Niels: men det er også tit mange, meget uforklarlige årsager, altså d., musik kan ikke forklares
44 på den der måde, altså, det er følelser ikk', altså, det ville, vi reagerer jo alle sammen
45 forskellige på det, så, det er jo svært ligesom og, og sidde og, og snakke om, man kan snakke
46 om dur og mol, og så kan man høre hvordan det, øh, refererer til barnets følelser, ikk', altså ,
47 men øh,.... (Sven griner)

1 27:29: Maria: ja, men, men, men, man kan sige, hvis vi alle sammen er enige om, at æstetik er
2 vigtigt, og æstetik er i vores fag, hvordan skal det så komme til syne, hvordan skal vi – gøre—
3 hvis vi vælger æstetik som et af vores værdiord, og noget at det, vi gerne vil slå os op på at
4 sige, vi, vi arbejder æstetisk, eller vi går ind for æstetik eller vi, vi har æstetik med i det, vi
5 foretager os, hvordan gør vi så?

6 Niels: altså for det første så tror jeg, der er mange, der ikke forstår det ord, eller ved, hvad det
7 egentlig betyder, æstetik, ikk' altså, og tror det er sådan noget kulturelt fornemt noget, hvor alt
8 er fint struktureret og sådan noget, men det er jo slet ikke det, ordet betyder, altså jeg læste
9 lige op fra ordbogen, hvad det betyder ikk', og, og så tror jeg, vi går lidt galt i byen, hvis vi
10 bruger det, bruger det, ligesom vores kerneord og en værdi, altså...

11 Maria: hvad kunne det så være i stedet for, er der et ord, som ville passe, i den her, hvad
12 hedder det, vi har jo forholdsvis mange ord at kigge på, er der nogle andre ord, som er mere...

13 Niels: ja, altså jeg har da valgt fire ord, øh, ud af de der, øh, hvis man sku' koge det ned til det
14 ikk', men det ved jeg ikke om vi nået til endnu eller..

15 Maria: jo men det kan vi sagtens, altså, vi kan godt, altså jeg syntes vi skal prøve engang at
16 holde lidt fast i æstetik, så vi kan sige, er der et af de, eller er alle af de fire ord, du har valgt,
17 handler de om det, eller er der noget, der kan bruges der i stedet for æstetik?

18 (4 sek)

19 28:58: Niels: altså, jeg har valgt indlevelse, nysgerrighed, fordybelse, og, øh, og struktur

20 Maria: er der, er der nogen af dem, som så også siger, æstetik?

21 Niels: æstetik kunne også være et af dem, men jeg tror bare, at øh, når ordet er så, øh, "floppy",
22 altså, der er ikke nogen, der rigtig ved, hvad ordet betyder, så syntes jeg, vi går galt i byen ved
23 ligesom at bruge det som en, som en værdi, ikk'

24 Maria: kan vi oversætte de så?

25 Niels: hvad siger du?

26 Maria: kan vi oversætte det?

27 (4 sek)

28 Jens: måske kan man gå 'all in' på, på øh, hvis æstetik er noget, der opstår i oplevelsen af det,
29 ikk', altså hvorfor denne tone, denne klangdannelse lyder godt, ikk', det er, det er, en ren tone
30 på violinen, der er lyd på trompeten, ikk', øhm, altså, det man skaber noget som, som ikke
31 bare er at sætte fingrene, hvis man skal gå 'all in' på den, så er det jo magi, som, som Yasmin
32 har nævnt (mm rundt om) at man skaber, skaber noget, der ikke bare er, er en finger på et
33 instrument

34 Sven: griner, der er sådan lidt 'Harry Potter' skole fremover, det ville jo være godt
35 (joker omkring Svens fremtid som vinbonde)

36 Sven: jeg har ikke sendt min opsigelse endnu faktsik, hvis der kommer mere magi, så kan det
37 godt være jeg skal genoverveje (grin)

38 Maria: og hvad skal der til for der kommer mere magi ind?

39 Sven: det ved Yasmin, jeg ved det ikke

40 Niels: sæbebobler (griner) det var hendes--- lille trick der

41 Sven: brugte hun sæbebobler?

42 Niels: ja, hun bruger meget sæbebobler til de små, ikk', fordi for hende er det magi, ikk', og det
43 er det jo også, ikk', noget der skabes og forsvinder og --- skaber--- billeder

44 Jens: men jeg har prøvet at lave sådan noget sammenspils – eller været til sådan noget
45 sammenspils- orkesterhalløj, hvor folk spiller og det lyder meget godt, og så bliver det rettet
46 lidt og man får lavet en form – bum, altså, det kan godt være, der er nogen, som opfatter
47 magien i det, men jeg tænker, der er da ikke mange børn, der skal have at vide, øj det lød da

1 lige fedt det der, kan vi lige prøve—vi starter helt samtidig, eller kan vi (griner) kan vi lige,
 2 ligesom prøve at lave, putte sådan nogle ting ind, gøre opmærksom på den der oplevelse af, at
 3 vi spiller sammen, og vi har, altså, æstetikken i det, altså, alle de ting, hvad er det, der opløfter
 4 og er tilfredsstillende, ikk' altså, nogen gange, altså, 'rose' dem, ikk', (griner)
 5 Henriette: det er jeg helt enig i, Jens, at man skal hjælpe med at gøre opmærksom på det, både
 6 på den måde man omtaler det, men også den måde, at ens, man signalerer med sit kropssprog
 7 (bruger armene og rækker frem og tilbage med kroppen) hvor man kan gøre det på mange
 8 måder, ikk', gøre det betydningsfuldt, altså, det betyder helt vildt meget
 9 31:43 Maria: betydningsfuldt
 10 Jens: ja, det kan man kalde magi eller, øh, musik eller kunst, altså, det du snakker om at
 11 arbejde æstetisk, Henriette, det er jo også at arbejde kunstnerisk allerede med en
 12 begyndererelev (Henriette: mm) med at tage stilling til
 13 Sven: når jeg har mine sammenspilshold, så plejer vi at, når vi har lavet en gennemspilning af
 14 en sang, så plejer jeg bare lige at sige at, øh, så plejer at bare sådan at tage en runde, hvor,
 15 hvor, hvor børnene får lov til at sige sådan, om der var et eller andet de syntes var, fedt ved
 16 den gennemspilning, eller om, om der var noget de syntes, der ku', ku'væ bedre, og det---
 17 det er ret vildt nogen gange, altså, der er mange af de børn, der sådan.. "ja, men der var noget
 18 med overgangen, der var sådan et hul her, hvor det var lidt synd at musikken var sådan helt
 19 væk, så det kunne være fedt, hvis trommeslageren lige lavede lidt mere bækkenhalløj det, den
 20 der kreativitet, altså, børn – de er bare.. virkelig gode
 21 Henriette: og det er også der, det går ud over den der mesterlæren, lidt, syntes jeg, ikk', altså,
 22 der bliver det lige lidt mere end du bare har, fordi, fordi, det er forskellen på bare at sige, vi
 23 skal have lappet det hul der i musikken ikk', og de selv opdager, at der er et hul, og det kan
 24 man prøve at se, om man kan få lappet
 25 Maria: udelukker det ene det andet?
 26 Henriette: nej, man går sådan lidt ud over Mesterlæren på den måde, tænker jeg bare lige,
 27 altså, jeg har heller ikke gennemtænkt det, det kan godt være, det kan, det kan siges på en
 28 anden måde, eller, men
 29 Niels: men det er jo også mesteren, der ligesom styrer den proces der, ikk', ?
 30 Henriette: ja, det kan man selvfølgelig godt sige jo
 31 Niels: det er jo læreren, ikk' ?
 32 Henriette, jo, jeg syn's bare det der ord, Mesterlæren, det bliver sådan (tegner en snæver
 33 kasse omkring sit hoved) lid mere
 34 Sven: ja men Mesterlæren, jeg tænker også, som sådan en, okay, der sidder sådan en sublim
 35 musiker, og så er det
 36 Henriette: du skal bare gøre det samme
 37 Sven: og så er det sådan op til eleven at suge genialiteter ud af den gut der, det er sådan, jeg
 38 ser Mesterlære, at der sidder sådan en mærkelig, altså en gut der i virkeligheden ikke kan
 39 lære fra sig, men bare sådan – (Henriette: ja) – viser, hvor smukt ting kan være, og så er det op
 40 til eleven, ligesom og, og absorbere det på en eller anden måde – det er sådan han havde det
 41 ham, ham, hvad er det han hedder, ham der den geniale, øh, klarinetspiller
 42 Niels: Peter Bastian
 43 Sven: Peter Bastian, det er sådan han beskriver det (mmm rundt omkring) at han møder en
 44 eller anden rumænsk, øhh (ja rundt omkring) øh, klarinetist, han sidder bare i sit mærkelige
 45 hus og spiller fantastisk
 46 Henriette: og så bor han hos ham i to år, og så

1 Sven: ja, men det er jo ikke sådan--- han kan jo ikke vise ham "jam, så skal du spille gis her og
2 bende den her tone", han ved ingenting, han kan ingen gang tale sproget
3 Henriette: han ved ikke engang, hvad han selv gør
4 Sven: han er bare sådan en svamp, der absorberer genialiteten, det er....
5 (mmm rundt om)
6 Maria: og det er jo sådan set et meget godt billede af, hvordan det også kan være i Mesterlære,
7 tænker jeg, fordi det er jo, det er jo dybest set, altså, det behøver jo ikke være én til én, det kan
8 jo lige præcis være den der – meget åbne måde at give et håndværk videre på, fordi hvad er
9 det, der sker i det der møde mellem Peter Bastian og Jankov? Altså den transformation eller
10 inspiration, som han får – og den, altså, og så går han hjem og forfiner og præcise, altså han får
11 så også teknikken på plads fordi han bliver ved med at nørde ned i det, og der er det jo rigtigt,
12 der kan det godt være, at det er én til én at han sidder og tjekker hvordan hans teknik og
13 fingersætning er, men det er jo stadigvæk han egen, altså hans måde og blive inspireret på,
14 tænker jeg
15 Sven: ja, jeg tror ikke man kommer så langt, hvis man bruger den metode i musikskolen
16 (grin og bifald: nej, det tror jeg heller ikke så hægtet 90% af)
17 så får man ryddet op i elevpuljen
18 Henriette: ej, det kunne være et spændende eksperiment til næste år
19 35:45 Maria: annoncerer pause
20 Og så syntes jeg vi skal holde fast i det her æstetik, magi, for at holde fast i en lille flig af noget,
21 som vi kan tale videre om her efter pausen
22 36:26
23 Maria: så går vi lidt videre, da vi gik til pause, så havde vi æstetik, noget der var skønt, øh,
24 magi i hovedet, og jeg syntes vi skal prøve at gå lidt videre med det, altså prøve at se, om vi
25 kan få, øhm, sat lidt mere krop på det. Er der nogen af jer der ligesom kan sige, hvis I tager det
26 ord og, og kunne lægge nogle af de andre ord til, jeg har selv skrevet, æstetik, sanselighed,
27 kropslighed, følelser og magi på en eller anden måde er en kategori, der hænger sammen, og
28 jeg ved ikke, er der nogen, der, der sådan, hvis I lige sådan får to minutter til bare sådan at
29 sidde og samle jer og så tænker, hvis I skulle fortælle en oplevelse, hvor det her, det indgår,
30 det kunne være i en undervisningssituation, det kunne også være --- det kunne også være et
31 møde i har siddet til, der var vildt æstetisk, eller hvor der skete noget magisk (griner)
32 Lisa: tak (griner)
33 Henriette: et æstetisk møde (griner)
34 Lisa: (stille og eftertænksomt) et magisk møde
35 (10 sek)
36 Henriette: ja, altså, jeg har, jeg har sådan en sangskriver elev, som er virkelig, altså, hun har
37 altså noget, øhm, hun er ret talentfuld, og øh, der er bare, der er bare nogle gange der til
38 undervisning, altså, når hun, øh, spiller og synger (griner) hvor jeg sådan står og tænker, det
39 er sgu vildt nok, altså, at man får penge for det her, på en eller anden måde, altså det, det, det
40 tænker, jeg er en æstetisk oplevelse... faktisk—altså, så kan det også godt køre lidt, øh, så er
41 der også nogen gange, hvor hun ikke lige rammer, men øh, men, æh, ja, men det vil jeg give
42 som et eksempel
43 Maria: og hvis du skulle uddybe det, altså, hvis du skulle sætte det op i et større perspektiv...
44 Henriette: det er person, hun har meget personlighed, nå ja, undskyld, nu er det jeg afbrød dig,
45 inden jeg hørte hele..
46 Maria: nej, snak bare videre

1 Henriette: øhm, det er fordi, hun har simpelthen så meget personlighed, altså sit eget udtryk,
2 altså det er det, jeg tror, jeg falder sådan lidt på røven over, faktisk, at, æh,...ja, at hun tager
3 imod guidelines og sådan noget, og det har vi også snakket om, hvad der virker og hvad virker
4 ikke så godt, og så noget ikk', og så har hun sådan helt sit eget bibliotek, eller sådan sin egen
5 personlighed, som hun putter ind i, det er der hvor det virkelig bliver æstetik, tror jeg, for
6 mig, hun har altså... hun er også lidt utjekket nogle gange altså, men det er nu blevet bedre,
7 men, øh, ja, men hun har virelig noget, så hæver det sig lige op, hvor man tænker, det er ikke
8 den samme undervisning, som jeg plejer at have, altså med 90% - 95% af mine elever, det her
9 – det er lige på et andet plan....

10 Sven: Kurt Cobane han var også lidt utjekket

11 Henriette: ja men, det er der jo masser der er, altså

12 Sven: man kan godt blive en stor stjerne, selv om man er lidt utjekket

13 Henriette: (griner) ja

14 Maria: men hvad sker der når I, I, I, nu sagde du før, at det var utroligt, at du skulle få penge
15 for det, altså, prøve at sætte nogle flere ord på det

16 Henriette: ej, det skal jeg ikke sige .. (jokes om lønforhandling) så er der andre situationer,
17 hvor jeg tænker, så skulle jeg have dobbelt løn her (grin)

18 39:58 Maria: se bort fra det, jeg er ikke arbejdsgiver i den her sammenhæng, jeg sidder og
19 taler med, så derfor, altså, hvis du ligesom skulle sige, hvad står det for, når du siger, der sker
20 et eller andet, hun er, der sker et eller andet i forhold til de der 90% andre elever, altså, er det
21 noget, hvis du skulle hæve det op i et større perspektiv, hvis du skulle kigge på noget...kunst
22 eller noget

23 Henriette: ja, men det er jo noget skabende, der er jo masser af eleverne, der ikke laver musik,
24 kan man jo sige, ikk', det er jo sådan lidt groft sagt, men altså de trykker ned på tangenter, øh,
25 for at sige det meget groft, og hende her, hun gør jo bare noget andet, altså, hun hæver det op
26 på et niveau, hvor det bliver interessant, altså, hvor det rent faktisk bliver musik, og man,
27 øhm, skaber noget, der hænger godt sammen som har personligt udtryk ...

28 40:52: Jens: jeg tænker lidt, det er på et niveau, hvor, altså hvor du oplever, der bliver skabt
29 musik, ikk', altså

30 Henriette: ja, og jeg kan blive sådan helt, det sker ikke så tit, jo, ikke på den, ikke på den måde
31 jeg kan godt, jeg kan godt falde på røven over udviklingen tit med mine elever, men det her er
32 også sådan – det har den der kunstneriske dimension også, den æstetiske..

33 Jens: ja, .. Niels: talent

34 Jens: det er i virkeligheden den oplevelse eleverne skal have her nede ikk', ?

35 Henriette: ja

36 Jens: du siger, de bare trykker på en tangent ikke', de skal også have oplevelsen af at de
37 skaber noget ved at trykke på den tangent ikk',

38 Henriette: ja

39 Jens: altså, det er lidt, det er lidt, vi er så nået, de fleste af os (griner) forhåbentlig på et lidt
40 højere stadi i de her sammenhænge, men selv vi kan få den der oplevelse en gang imellem,
41 hov der skete sgu noget, det var musik, det der (griner) hvis så de laver et fill, eller de så...
42 laver deres egen musik eller bare har formet en frase, og man tænker, hold da op, det der det
43 var (griner)

44 Henriette: den sad lige i skabet

45 Jens: men det er noget af den samme oplevelse som børn, som børnene skal have på deres
46 niveau eller på deres ...

47 Henriette: ja

1 42:00 Maria: er det noget I andre også genkender?
2 (6 sekunder)
3 Sven: altså, jeg savner noget af det der, altså, jeg syntes jeg har haft , nej nu... genkender det
4 der som Henriette snakker om?
5 Maria: mm
6 Sven: det, det , sådan noget har jeg ikke oplevet i mange år, jeg ved ikke, ikke så god til , jeg
7 syntes ikke jeg sådan rigtig har haft nogen, sådan, gode, gode talentelever i mange år, hvor
8 man oplever sådan et eller andet..
9 Maria: behøver det være en talentelev for at opleve det ?
10 Sven: bare det der niveau der, som Henriette i hvertfald snakkede om, det, det , nej, men, jeg
11 oplever masser af gode sådan, ja og præcis også det som Henriette sagde, det der med at man,
12 bare det der med at man mærker udvikling, det øh, at, ja, fremskridt, det er også, det er også
13 spændende
14 Henriette: jeg vil faktisk, jeg vil faktisk også sige at, hende her hun er bare lige noget helt
15 særligt, men – men jeg oplever det altså også, øh, tit men på det pædagogiske niveau, eller på
16 det der udviklingsniveau, ikk', med, med rigtig mange af mine elever, heldigvis , altså ellers så
17 tror jeg heller ikke, man gad at være i det her job jo, og, øh, det syntes jeg i øvrigt også er helt
18 vildt vigtigt egentlig, altså, øh, jeg syntes på en måde det er vores måske næsten fineste
19 opgave som underviser, at skabe det der for dem og for os, ikk', at uanset hvilket niveau de er
20 på, altså, når de kommer kravlende ind lige fra starten, at få puttet det der ind, altså, at der
21 stadigvæk, øh, kan skabes en, øh, følelse hos dem af, som Jens også siger, at øh, at, at der er
22 noget fantastisk, altså, at de rykker sig , at der sker noget hver gang, eller jævnlige i hvert fald,
23 sådan løbende, og at man også selv kan, altså mærke begejstringen, selv om det ikke er en der
24 skal videre på MGK eller sådan noget
25 Maria: Hvad er det for et moment?
26 Henriette: men der er, det er jo det der magi, tror jeg på en måde, altså...
27 Niels: og især, indlevelse, vil jeg også sige, indlevelse i for det barn er det en kæmpe oplevelse
28 og sidde og spille på første strengen en løs og, og høre læreren spille til, og der opstår et
29 musikalsk, øh, fællesskab og et udtryk, det, altså, den indlevelse skal man have som lærer, for
30 at, øh, sætte sig ned på det niveau hos eleven og, og mærke den glæde det skaber for den elev,
31 ikk', uden at det giver én et kæmpe stort kick over at, hold kæft hvor er det her fantastisk,
32 men, altså, det er det jo, i virkeligheden, set ud fra barnets synspunkt, ikk',
33 Sven: det er altså også andre elever..undskyld (Jens ville sige noget)
34 Jens: jeg kan huske engang en kollega, som sagde , "jeg har det mål, at mine elever, når de
35 kommer hos mig, så, så skal alle mine elever have en musikalsk oplevelse, når de er her, det er
36 ikke altid det lykkes, men det er mit mål ", og så tænkte jeg, na okay, så kan man sige tøjhø,
37 selvfølgelig skal de have en musikalsk, hvad kommer de ellers for .. men hvis man virkelig går
38 ind, og på den her tankegang, ikk', altså, det er jo det, hvis de får den her musikalske
39 oplevelse, altså det er jo det der gør, de bliver hooked på at spille, altså, og bliver ved, og går
40 hjem og spiller også
41 Henriette: det er også, det er vildt godt at have sådan et mål, ikk', for så kan man sige, så kan
42 metoden, den, den varierer jo, altså i forhold til, okay, så har jeg det her barn på det her
43 niveau, og øh, jeg vil gerne give dem den her oplevelse i dag, hvordan kommer vi derhen, og
44 det kan jo så være, vidt forskelligt fra den ene elev, der kommer ind ad døren til den næste, så
45 det giver også noget fleksibilitet, eller mulighed for det i hvertfald
46 45:52 Maria: og hvis vi så skulle dykke lidt ned i den der musikalske oplevelse, hvad, hvad er
47 det for en oplevelse? Hvad sker der i jer og i de børn, som I giver den oplevelse? Altså, hvis

1 man skulle trække det op på sådant et lidt eksistentielt plan, hvad er det for en grundfølelse,
2 eller grundstemning, eller hvad er det, der sker?
3 Jens: eksistentielt – musik er en måde at være levende på
4 (5 sekunder)
5 Lisa og Sven i munden på hinanden
6 46:23: Sven: det er meget forskelligt, altså, fordi--- det kan, det der med sådan at blive ramt af
7 noget musik på en eller anden måde, det kan både være sådan, som min elev, der blev ked af
8 det, men det kan også være som en anden elev jeg har, som sådan bare får lyst til at danse,
9 bare sådan gerne vil spille bongotrommer og congas, sådan bum, bum, hun vil helst ikke lære
10 så meget, men hun får lyst til at danse og synge, når der kommer sang på, det er sgu ret
11 specielt, altså,
12 Niels: ja
13 Jens: men den der forskel på, at man spiller noget, og så går man i stå og så spiller man videre,
14 og så stopper man lige, altså, og så hjælper man lige lidt med fingersætning og (griner) og får
15 lappet nogle huller og sådan, men hvis man får oplevelsen at jeg spiller og man stopper og så
16 er det en katastrofe, fordi, jeg var ved at lave noget, ikk', altså den der med, at man skaber
17 noget, det er ikke bare med.... At man gør noget, der bliver skabt noget, der er i sig selv, jeg
18 kan huske på et tidspunkt, jeg spillede en koncert som studerende, pludselig tænkte jeg, shit,
19 jeg er kommet .. jeg står på toppen af et eller andet nu, hvor skal jeg hen herfra-agtigt ikk',
20 man skaber noget i et tomt rum, og så pludselig er der noget
21 Henriette: det er også det der, det er den der følelse af meningsfuldhed, tror jeg, også rigtig
22 meget, det er sådan det falder i hak på en eller anden måde, ikk', altså, det, det er en virkelig
23 fed følelse, altså når man har
24 Jens: meningsfuldhed
25 Henriette: ja
26 Jens: ja
27 47: 44 Sven: man glemmer et øjeblik, at livet er meningsløst! (alle griner)
28 Henriette: grin, det må du ikke sige, nu bliver det virkelig tragisk
29 Lisa: nej, men det er da en form for selvforglemmelse, ikk', altså det er det der med at blive
30 revet ud af nuet, og måske af den fysiske verden lige omkring en
31 Henriette: er det ikke det der med, eller, det fælles tredje
32 Jens: ja, det er noget der er uden for en selv på en måde. Man får skabt noget der ligesom er
33 uden for en selv, hov der
34 Henriette: man er fælles om noget herude, så man ikke bliver så optaget af sig selv, men mere
35 – det der foregår imellem
36 Lisa: nemlig
37 (8-10 sek.) Henriette: vi lader lige billedet stå et øjeblik. Niels: der gik en engel gennem stuen
38 48:40 Maria: ikke nødvendigvis, for det kan jo sagtens være en --- tænkepause---
39 nej men jeg syntes det er rigtig, rigtig spændende, jeg syntes specielt det der er spændende,
40 det moment--- der bliver skabt, for vi har jo rigtig mange ord for det, altså, vi hører, når jeg
41 sådan lige sidder og lytter til det, så hører jeg også rigtig tit mig selv sige, den her oplevelse,
42 eller det her moment, vi skaber for børnene, men hvad er det for et moment? Altså, hvad er
43 det, der sker i det der eksistentielle moment eller hvad var det du sagde før, samhørighed, det
44 sagde du ikke, Henriette, du sagde ?
45 Henriette: meningsfuldhed

1 Maria: ja, meningsfuldhed, meningsfyldt, og det kunne også være sådan et ord, vi skulle gribe
2 fat i ...altså, det er meningsfyldt, det vi foretager os, Jens du sagde før, altså, musikken er en
3 måde at være, at leve på, altså, vi lever musikken, eller tilsvarende, noget lignende sagde du, og, og
4 Jens: at være levende på
5 Maria: og være levende på, ja, og det er måske i virkeligheden, det vi kredser om, hvis vi
6 kigger ned i det der moment, vi gerne vil give børnene, eller den der, der hvor det siger
7 "klonk", eller hvor der ligesom sker noget, som er, hvor man måske egentlig står og siger,
8 hvorfor får jeg penge for det, altså, og det er måske også det, der får os til at sidde derude på
9 den kolde skole i dårlig belysning og koldt, hvad hedder det ikke noget varme og mutters
10 alene ..
11 Henriette: (griner) du får det altså også til at lyde meget trist – vi er nogen gange flere jo
12 Maria: det er også det vi arbejder for, ikk', helt sikkert
13 50:37 Maria: så det er mere for at kredse os ind, og nu kan man jo sige, nu er vi gået langt fra
14 at sige, æstetik over i noget magi over i noget samhörighed og noget --- meningsfuldt
15 Niels: nysgerrighed
16 Maria: nysgerrighed er der også, ja – ja, men, og det kan godt være at det er menings – det der
17 med meningsfylde --- hvad dækker det --- over?
18 (3 sek)
19 Sven: ja, jeg tror bare lige, det er den der fornemmelse af man, man – sådan tænker jeg på det,
20 sådan ligesom en fornemmelse man glemmer, man glemmer sig selv og glemmer ligesom
21 hverdagen og alt det der lidt grå halløj og – og at livet kan føles lidt meningsløst engang
22 imellem, at man sådan – bare sådan, ja, det, det, sådan, --- hvor man er, befinder sig altså i
23 nuet, altså som man også kan være på en fodboldbane, eller i alle mulige andre situationer
24 Niels: mm Henriette: mm
25 Sven: bare sådan—man glemmer sig selv, glemmer – eller hvis man danser på en natklub, et
26 eller andet - øh, det er det, jeg tænker på, og-øh, det er den op.. det er derfor, jeg spiller musik,
27 fordi, når man lige er der, ikk', så – øh, føles det – ja, og det er også lidt magisk på en måde, så
28 – de hænger, hænger lidt sammen, syntes jeg
29 Maria: så det meningsfyldte og det selvforglemmende?
30 Niels: og glædesfyldt
31 Sven: ja
32 Henriette: og det er også blottet for præstation på en eller anden måde, ikk'
33 Maria: ja
34 Henriette: det syntes jeg også er noget væsentligt
35 Niels: det kommer an på hvordan du underviser, vil jeg sige, der findes metoder, som – kører i
36 en lidt anden retning
37 Henriette: nå, men hvis man er i det der rum, tænker jeg på, hvor det er som det vi snakker om
38 nu, så er man ikke peresset af præstations- øh
39 Sven: nej, man kan kun have præstationsangst, hvis man iattager sig selv, ikk'
40 Henriette: mm, ja
41 (mange taler i munde på hinanden)
42 Niels: der er et forventningspres på én, ikk'om at --, du har øvet dig til næste gang og, du skal
43 altså lære det her inden året...
44 Henriette: ja, og vi skal nå det til den her koncert i næste uge, og..
45 Niels: ja, lige præcis
46 Henriette: og man er lige lidt bagud og alt det der, ikk'-- ja
47 Niels: det kan vi ikke helt se os fri for

1 Jens: nej, men det er derfor, at, den der med ham der, der prøvede at give børnene en
 2 musikalsk oplevelse ikk', fordi, der er masser af deadlines og fingersætninger og alt muligt
 3 andet, man kan bruge tiden på, men lige huske at holde fast i --- det der, vi prøver at indkredse
 4 nu, ikk'
 5 (Vi andre: mm)
 6 Jens: som musikken 'gør'
 7 Maria: så det øjeblik, hvor man oplever det her, er det sjældent?
 8 Henriette: nej (ryster på hovedet) det syntes jeg ikke
 9 Niels: ellers ville vi jo sidde og kede os som undervisere eller finder os et andet arbejde, ikk',
 10 altså
 11 Maria: hvis, hvis, det var for sjældent eller aldrig skete?
 12 Niels: ja
 13 Maria: ja
 14 Niels: du er simpelthen nødt til at engagere – ikke nødt til, men, altså – det er en del af vores
 15 (griner)beskrivelse, at vi er indlevet, og, og, og vi er medfølede, og vi er -- nysgerrige overfor
 16 eleven, ikk'altså
 17 (de andre samtykker: mm)
 18 Niels: hvad der rør sig--- og hvad der betyder noget
 19 Maria: hvis vi skulle finde et begreb for det, for det er jo et meget essentielt sted at være—
 20 (mm fra de andre) tænker jeg, det er, vi er, vi er jo virkelig i kernen af hele vores, vores vores
 21 – metier eller vores fag her (4 sek) vi kan jo godt sidde og blive ved med at finde flere ord for
 22 det, men, men kan vi (griner) kan vi finde ét værdi -- værdiord, vi kunne sige, det er
 23 simpelthen det vi ----
 24 Sven: (for sjov) at komme i kontakt med Gud (de andre griner)
 25 Maria: ja
 26 Sven: religiøse oplevelser
 27 Maria: jeg tror ikke, altså, hvis vi skriver det som værdigrundlag for musikskolen, så ved jeg
 28 godt nok ikke (griner) hvad der sker
 29 Henriette: så bliver skolen lukket (griner) så tror de vist vi er sådan en sekt (de andre: ja) der
 30 hjernevasker folk
 31 Jens: er det ikke det, vi gør? (fnis)
 32 Maria: det er da meget muligt, det er det, vi gør
 33 Henriette: ja hjernevasker
 34 Maria: ja, hjernevasker(griner) nej, kommer i kontakt med Gud
 35 De andre: wow Henriette: har du noteret det, Maria, til din opgave (grin)
 36 Niels: vi spiller kun klezmermusik fremover
 37 Maria: ja
 38 (4 sek)
 39 Maria: men hvor, hvor, hvor el... hvis I skulle sige, hvor ellers møder I det her fænomen andre
 40 steder i jeres hverdag, eller er det kun, når I sidder med eleverne, er det noget I har opøvet jer
 41 til at møde?
 42 Niels: ja, det er hele grundlaget for, at vi underviser, det er det i hvertfald for mig, ikk', fordi
 43 jeg er musiker og har ...glødende, æh, interesse og – og lidenskab for musik, ik' og spille
 44 sammen med andre og få det til at lyde (griner) få det til at klinge og få det til at udtrykke
 45 noget (sidder og danse/bevæger sig på stolen) øh, og det er det, man prøver at bringe videre,
 46 når man gerne vil lære andre at spille, også, og få den samme oplevelse, ved at få glæden ved
 47 musikken, ikk'

1 Henriette: jeg syntes, det er det samme man kan opleve, altså med sin egen udøvelse, altså,
2 hvis man spiller noget, hvor det bare 'flyder' altså, hvor man ikke er sådan, jeg tænker det er
3 de fleste af os, sådan, vel har prøvet at opnå, det er sådan, slet ikke, .. og , og, altså, være – øh,
4 være bundet af, øh tekniske udfordringer, eller, altså, når man, når man en sjælden gang
5 imellem lige oplever det der, gå væk hvor det bare flyder, øh, og, øh, hvor man ikke er
6 forhindret af noget, altså – man har øvet sig så meget, eller man er sådan lidt—ud over man
7 har øvet meget, så skal man også være i et eller andet bestemt mindset, for at det – det flyder,
8 øhh – det er jo det samme, tænker jeg

9 Niels: fuldstændig

10 Maria: ja, det som nogle teoretikere også kalder for "flow"

11 Henriette: ja, "Flow" det er nemlig et fedt begreb

12 Maria. Ja, og det er jo ikke kun i musikken, altså flow bliver også rigtig meget anvendt i f.eks.
13 undervisningen, eller øh, i andre præstationer, det ..

14 Henriette: Man siger jo også, at med flow – man kommer kun i flow, hvis man ikke er
15 selvbevidst? (vi andre bekræfter: mm) eller i præstations-mood, altså, man ska', man ska'
16 kunne glemme det der præsta..., ikke fordi man ikke skal præstere jo, hvis man spiller en
17 koncert, men hvis man kan fjerne sig lidt fra det der med det er en præstation mere end det er
18 en måde at være i det på, så – er det—en bedre oplevelse

19 Niels: det er især udpræget, hvis man improviserer og laver soloer, ikk', som jazz-musiker
20 eller anden improvisatorisk musik, ikk' - man, æh, man, man, man, er så meget i det, man har
21 ikke forberedt at man skal spille den rækkefølge af toner, det kommer til én, og bagefter siger
22 man: Gud- hvad skete der – var det mig, der spillede det der, eller hvis man hører det bagefter,
23 ikk', det var egentlig – ret—flot—det her, ik' altså – det er det samme, ikk', og nogen
24 tilrettelægger deres soloer, kan man høre, fuldstændig skematisk, de har nærmest skrevet
25 dem ned på forhånd, ikk', og det bliver ikke den samme interessante solo at høre på, vel
26 (alle andre: nej, mm)

27 57:46: Maria: nej, og det, det jo også en interessant tilgang til det, det der med at være—fordi
28 i, for mig at høre, så handler det om at være i nuet, altså at være fuldstændig tilstede, og når
29 du er fuldstændig tilstede, så er du det, som du snakkede om før, Henriette --- så har du ikke
30 tid til at være selvbevidst (Henriette: mm) så er det noget andet, der tager over, ikk', og så er
31 vi måske tilbage i det her meningsfyldte rum. Hvad er det , der tager over, hvad er det , der gør
32 at man bliver ført af – (tegner en cirkel i luften) af det der noget, som kan være hvad som
33 helst, øh, den åndelige inspiration, eller bare det at man er "fyldt op" af musikken, det, det at
34 man har ---- ja, man går med det udtryk (3 sek) hele vores samtale kredser jo meget omkring
35 vores undervisningsgerning, og så det at være musiker også – og hvis nu vi så lige skulle
36 brude det sidste stykke tid på at sige, hvis man skulle forestille sig – at den her energi, eller
37 det her noget, det her meningsfyldte, glædesfyldte, flow, skulle tages med over i resten af
38 vores butik – hvis vi så musikskolen som en cirkel, eller en helhed (viser en cirkel med
39 fingrene) så samtaler vi meget ovre i den der, undervisningsdelen, den højre del af, af vores
40 arbejdshjul – hvis vi skulle sige, at målet var at få lavet det her værdigrundlag, få de her, hvad
41 det nu bliver for et ord – vi – kan få koft ud af hele denne her, øh, snak vi har nu. Hvordan
42 kunne vi få det ord til også at dække – den del vi har gang i her? – altså, hvordan er det muligt
43 at få ført, øh, den der nysgerrighed eller meningsfylde ind i resten af vores butik?

44 Henriette: noget jeg lige kommer til at tænke på, når du siger det der, Maria, øh, det er at, øh,
45 omkring Flow, der siger man også, for at ko---altså for at opnå den tilstand – så skal der være
46 en ret præcis balance i, øh, hvor meget man er udfordret, og, og, øh, hvor sikker man er. Det er
47 sådan to vægtskåle, der skal balancere. Altså, hvis man er for lidt udfordret, så, så indtræder

1 kedsomhed eller apati, og hvis man er for meget udfordret, så indtræder angst og stress og
2 den slags. Og de skal helst balancere de der, for eller bliver man for tung, eller der sker ikke
3 noget, eller man – øh, bliver keds—eller man begynder at kede sig, og hvis det bliver for
4 meget over i den anden ende, så bliver der for meget stress og pres, og sådan, så , det kom jeg
5 bare til at tænke på, at øh, det egentlig er en vigtig ting

6 Maria: det er en god pointe

7 Henriette: ja

8 (5 sek)

9 1: 00: 35

10 Maria: er det noget der vægter meget over i, den venstre side – kedsomhed eller stress?

11 Henriette: i forhold til hvad?

12 Sven: hvad er den venstre side, undskyld

13 Maria: (griner – danner en cirkel med fingrene) jeg kigger bare på arbejdshjulet – så når man
14 kigger på arbejdshjulets højre side, så er der derovre vi har al vores undervisning og vores
15 elever og vores koncertvirksomhed osv. – og ja (griner) så den venstre side, aj, vi kan også
16 godt dele det op på en anden måde, det er bare, fordi, jeg tænker den anden del af vores
17 arbejdsliv handler jo om netop at sidde her i MED-udvalget eller at gå til personalemøder eller
18 være med til at have nogle udviklingsopgaver, hvor vi skal lave nye fag, eller vi skal lave, øh
19 projekter for nogen, eller vi skal lave et eller andet, ikk’

20 (mm)

21 Sven: du vil gerne have flere, af sådan nogle – sådan nogle, øhh, flowoplevelser, er det det, du
22 mener, eller efterlyser?

23 Maria: jeg, jeg ved ikke om jeg efterlyser noget, men jeg er faktisk nysgerrig på om, om den
24 der energi, der ligger i hele vores, altså håndværksfaget, altså musikken, og vores, vores
25 tilgang til eleverne – den energi kunne den, kunne den også overføres til resten af butikken.
26 Altså ku’det, ku’det blive sådan, at man egentlig syntes, at man ser muligheden for at kunne
27 påvirke, øh, det ved jeg ikke, udviklingen af et nyt fag, eller en samarbejdsrelation med en
28 institution, eller hvad ved jeg, et eller andet, hvor man tænker, det her var, det er virkelig en
29 opgave som jeg har lyst til at gå ind i med hud og hår, og give den opmærksomhed, jeg også
30 giver, når jeg har med elever at gøre.

31 (3 sek)

32 Sven: nej, det er urealistisk

33 Maria: det er urealistisk, og kan du sige lidt mere om det?

34 Sven: nej, men jeg syntes, jeg syntes, øh, det er sværere fordi at vi er, vi er ligesom , ja
35 uddannede til at undervise i musik og , og være musikere, så de der flowoplevelser de--- er
36 meget nemmere sådan og – forholde sig til at frembringe i undervisningssammenhæng –
37 personligt, altså, jeg, jeg, jeg syntes da, vi har jo masser af interessante snakke altså, - men-
38 flowoplevelser, og, og det at være sådan helt tæt på og, tage til et eller andet, øhh, et eller
39 andet forældremøde og snakke om ting der, det er, det er to forskellige ting, det har jeg svært
40 ved at forholde mig til – hvor jeg mere føler at sådan undervisningen har været min, min
41 gerning

42 Henriette: jeg tænker også, det kommer an på, hvem man er, det er jo sikkert lidt individuelt,
43 øh, hvad man sådan – bliver tændt af (Jens: der tænk..) der kan være nogen ting, der kan være
44 nogen ting, hvor man ved, det her det er bare, det er lige mig, altså, der opnår jeg lige det der,
45 og så kan der være nogle ting, hvor man er sådan lidt mere afsøgende måske, jeg prøver lige at
46 finde ud af, om det kunne være noget, eller, det tror jeg kunne være noget, og så prøver man

1 det og så finder man ud af, det var ikke lige, eller, øhm, ja – så jeg tænker, det også er en –
2 meget individuel ting (Maria: mm)

3 1:03:48 Jens: altså, jeg tænker, når man underviser, underviser elever, så har man jo det der,
4 hvis man siger, målet er, de skal have en musikalsk oplevelse, så bruger man jo rigtig meget
5 krudt på, hvordan man sidder med instrumentet, og-øh, hvordan fingrene sidder, og-øh, altså
6 alle de der praktiske instrumentale færdigheder, og nogle gange bruger man tid på – ja,
7 skemalægning er jo, kan du komme til den der koncert og hvordan fungerer det, og alle de der
8 udenoms ting, men altså, der har man jo fokus på at, at det er musikken der, det handler om,
9 jeg tænker det er lidt det samme, hvis man skal prøve at lave et samarbejde med en
10 folkeskole, eller kolleger, eller et eller andet altså – at, øh, nogen gange er det besværligt at I
11 ska', ja, så ska' I jo hente, rykke for et svar til, til tilmeldinger til koncerter eller, alt muligt
12 forskelligt, men fokus er – er på at – ja, altså, samme fokus, altså det der driver det, man har et
13 fokus på at det kunne være fedt at lave en forårskoncert på Nivå skole f.eks. ikk' og har fået
14 skolen med på det osv. ikk'men, øhm, alt det praktiske der, altså der, der kan man sige, der har
15 man en uddannelse, og efterhånden nogen af os, noget erfaring med at, æh, de der f.eks.
16 forskellige virkemidler og pædagogiske tilgange man har til, til eleverne og fingersætningerne,
17 det har man måske ikke på samme måde til et forældremøde – hvordan man lige får framet
18 det og sat det op osv. , men pointen må, at igen at tænde lyset hos andre, ikk', hm, kommer
19 med det glade budskab (griner)

20 1:05:21 Maria: men jeg er faktisk lidt optaget af din historie fra før, hvor du, altså fra Musik
21 med Krop, hvor du, jeg syntes det er et supergodt billede, hvor du netop fortalte om, øh, jeres
22 opbygning var ligesom et musikstykke. I starter og så hele det flow der er igennem timen,
23 hvor I bygger det op, I behøver ikke sige særligt meget, i viser det, og I spiller det og I synger
24 det for børnene, og de er med – og så bliver det slået i stykker af skolelærerne, som har de her
25 imperativer, hvor de råber ordre (der grines) og hiver dem ned fra ribberne og sætter dem på
26 puderne, eller råber, at de ikke må træde på puderne eller hvad de nu gør, altså det – jeg
27 oplevede det jo selv, og det – det er jo faktisk meget interessant, fordi, det har vi jo, Jens og jeg
28 også talt om ikk', den der tilgang til pædagogik, det er jo to forskellige måder at gå til en
29 opgave på, og i virkeligheden kan man sige – jeg ved godt, det var en undervisningssituation,
30 men for mig at se, så er hele jeres – hele jeres måde at gå til det her på, musik, og det er
31 måske også det, jeg godt kunne tænke mig at sige, altså, ku', ku'vi ikke, altså ku', er det, er det
32 fuldstændigt urealistisk, - Sven siger, det kan du godt glemme, det kan ikke lade sig gøre
33 (griner) men jeg tror alligevel på, fordi jeg selv også er optaget af det, og, og, og opfatter mig
34 selv som både empatisk og musiksk menneske, at jeg egentlig nogle gange tænker, jeg gider
35 simpelthen ikke at sidde med de her regneark, jeg gider ikke at sidde og være så sur over, at
36 det her åndsvage system ikke virker, jeg har lyst til at lave noget, der er skønt og dejligt og jeg
37 har lyst til at synge regnearket næste gang.....Vi vil gerne vise, vi lever de værdier, vi vil gerne
38 vise, vi laver musik, nærmest med hvad som helst, også når vi planlægger koncerter eller når
39 vi laver – Musik Mix, eller whatever, altså, hvis man ligesom sætter sig for og få et projekt, som
40 ikke lige præcis handler om ens egne elever, jamen så går vi til det med samme – energi, eller
41 med interesse, eller med det der formål, at der skal laves musik her – og børnene skal have
42 den der musikalske oplevelse – så, det, det er måske det, jeg sidder og sådan leder efter, og
43 tænker – altså, den tankegang, hvad skal der til for at vi egentlig får ændret også vores, øh,
44 måde at være sammen på, når vi er til personalemøder og så noget, at vi, at vi tager det sådan
45 lidt lettere i virkeligheden, har det lidt sjovt og griner af tingene og synger en sang eller spiller
46 sammen, eller går en tur, eller – på den måde, laver noget, der sådan får, får muligheden, altså
47 inspirationen frit løb – giver inspirationen mulighed for at få frit løb

1 Sven: ja, måske gøre nogle af møderne til sådan nogle "gåmøder" ude i skoven, det kunne være
2 sjovt, og så, æh, indtag af, af naturvin inden mødet (alle griner) jeg syn's da, jeg syn's da ikke
3 der er sådan en kummerlig stemning, altså jeg syn's da vi hygger os meget godt
4 Maria: nej, det er der da heller ikke, det er heller ...
5 Niels: og vi har også spillet sammen engang (Maria: ja) det var rigtig sjovt
6 Sven: ja også, -- mere sådan spilleri på (Niels: ja)
7 Henriette: ja, jeg tænker også sådan noget – altså man skal ligesom ind i en stemning også
8 nogen gange ikk', ligesom nogen gange når vi går i gang med de her snakke her, så skal der
9 lige, så går der måske 10 minutter hvor man måske lige skal snakke sig varm, eller lige høre
10 lidt – på de andre også inden man sådan selv bliver inspireret, eller – hvad det nu kan være, så
11 man skal ligesom også ind i en stemning, fordi folk kommer også, hvis vi nu tager vores møder
12 som eksempel, ikk', ikke fordi der er noget som udgangspunkt galt med dem, men, hvis man
13 skulle tænke i, hvordan kunne man nogen gange skabe det der rum, øh, som opstår nogen
14 gange, altså, øh, så, så, ja sådan noget stemningsskabende, altså f.eks. det der med at starte
15 med at synge, altså det syntes jeg virker enormt godt, ikk', men det har vi jo også gjort,
16 ikk' masser af gange, men det ku' man godt tænke noget mere i måske -- øhm, hvordan man
17 ku lave sådan noget opvarmning af en slags, altså uden at det skal blive – alt for langhåret,
18 ikk' - men, æh,
19 Sven: der ku' også være sådan noget – a propos langhåret, det ku' også være sådan lidt:
20 ambient musik, lidt indisk Zithar- halløj (Henriette fniser) og nogle røgelsespinde og sådan
21 noget (Niels: åhr) dæmpet belysning til møderne, måske (Henriette: mega godt forslag det
22 der, Sven – griner)
23 Niels: ja sådan noget baggrunds musik til hele mødet, ikk'..
24 Sven: nej, sådan lige i starten, når man kommer ind, så er der bare sådan en (danser med
25 overkroppen og fægter med armene)
26 Henriette: kan vi ikke også få sådan en, æh, en, æh, hvad hedder sådan en, en tv-pejs op – ild
27 Jens: (griner) det vil hjælpe lidt, så føles det varmere også
28 Maria: nu syntes jeg det bliver lige vel lystigt (Niels: langhåret)
29 1:11:00 Jens: jeg kom i en institution, hvor de så om morgenen havde, havde sådan en CD med
30 Chopin eller Mozart, så kom børnene sådan stille og roligt ind (de andre: mm) det er der også
31 mange rytmikpædagoger, der bruger, men, øhh, jeg ved ikke, nu snakker vi lige møder – men
32 du nævnte også et med MusikMix osv., jeg tænkte, den der, du lige snakkede om, Henriette,
33 med, æh, altså, færdigheder, altså, den der, flow, den ligger der på mellem, altså, hvis man har
34 redskaberne til at kunne gøre det, man skal, ikk', og ikke behøver, man, man spiller bare, man
35 kan spille musikken, man har styr på det, ikk', og hvis, d, d, d, og da, altså, vi har jo nogle
36 pædagogiske redskaber osv., men der, der kan nogen godt føle sig lidt, altså, om ikke sat til
37 vægs, så i hvertfald komme til kort, når man så skal undervise i – MusikMix, altså, når man
38 ikke kan bruge de redskaber, man plejer, og det er klart, så er der nogen, der lige – bakker lidt
39 der, fordi, altså, hvis man skal lære at udvikle nogle nye ting, så skal man, der skal ligesom
40 være, altså indtil en vis grad skal man syntes man har nogle, nogle redskaber, noget at byde
41 ind med, jeg ved godt, man skal også udvikle noget nyt, og den er selvfølgelig spændende,
42 hvordan man skal gøre det, øhm, men det er i hvertfald vigtigt at – jeg tror at nøglen det er, at
43 vi laver mange andre ting sammen (Maria: ja) altså faggruppesnak er selvfølgelig gode, og, øh,
44 sådan en snak som den her er jo også spændende og åbner for alt muligt, hmm, ja, jo mere vi
45 laver sammen på kryds og tværs jo mere kan vi lave på kryds og tværs
46 Henriette: ja, præcis, og også, jeg tænker, meget tænke i det der med, at hvis folk står i et nyt
47 projekt, eller vi er ved at afprøve noget nyt, eller sådan, så være meget opmærksomme på at

1 der skal være, måske der skal være ekstra meget struktur omkring, øh, lige præcis der, for det
2 har man brug for, hvis man også lige er i gang med at afprøve nogle nye metoder, eller man
3 står lige i noget, man er helt vant til eller sådan, at der er noget mere sikkerhed omkring, øhh,
4 projektet, eller – eventen, eller, hvad det nu kan være, æhh, for at man kan slappe mere af i det
5 ukendte, altså, så man hele tiden tænker i den der balance på de to vægtskåle der, ikk' med ..
6 kontra noget nyt
7 1:13:17 Maria: og for at det ikke fuldstændig render ud i det langhårede her, så tænker jeg lige
8 her til sidst, at jeg godt kunne tænke mig at spørge jer, hvad I konkret tager med fra, nu er det
9 her, øh, vi har nået ét ord af, eller i hvert fald en begrebshylde, øh, det var det omkring
10 æstetikken, som blev til magien som også blev til noget meningsfyldt og glædesfyldt, som også
11 handlede om flow, sanselighed, følelserne og kropsligheden – had, øh, kan I sige noget konkret
12 om, hvad den her samtale i dag har ført til? Bare sådan et par enkelte ord, I behøver ikke sætte
13 det ud med to streger under fordi jeg tror vi laver en opsamling til næste, til næste gang vi
14 mødes, hvor I får lov til lige at tygge videre på det
15 (5 sek)
16 Sven: jeg syntes da, det er meget sådan sundt og, - og ligesom blive tvunget lidt til og – til og
17 tænke over, hvad det egentlig er, hvad der er der – æh, er fascinerende, og, og hvad det er for
18 nogle oplevelser der gør, at - man sætter pris på det, og jeg syntes da, altså, det at man bliver
19 bevidst om – og, og tvinger hinanden til at sætte ord på, hvad det er, det syntes jeg, jeg tror
20 det gør, jeg tror også det gør os en lille smule bedre undervisere, at vi er – fordi, hvis vi ikke
21 havde haft de her snakke, som vi aldrig havde f.eks. med Carsten (tidligere leder) i alle de år --
22 - så, så, det kan godt være, man er en god underviser og sådan, men man er ikke sådan – man
23 er ikke måske sådan bevidst om det på samme måde og man - hvis man ikke er bevidst om
24 det, så er det også lidt sværere sådan at ruske op i måder og – gøre ting på andre måder, så, ja,
25 det ved jeg ikke om var, var det?
26 Henriette: ja, fuldstændig, altså ja, ja, jeg er meget enig med Sven, faktisk – for det, jeg syntes
27 det der med, at man netop bliver bevidst om, hvad man selv gør og hvilken værdi man selv
28 har, og, og bli'r bevidst eller hører om, hvad de andre gør og – hvad for, alle de tanker man gør
29 sig og al den umage man gør sig med sit arbejde, altså, det gør mig egentlig sådan, sådan lidt
30 ekstra stolt, tror jeg, altså, af at være en del af det, og også det, jeg selv gør – som Sven siger,
31 måske ikke altid er sådan, er så bevidst om, men forhåbentlig, ved vi det godt alle sammen,
32 ikk', men øh, det syntes jeg da er en mega vigtig ting faktisk at, at få med sig ud – og sådan
33 noget som det her – det håber jeg også de andre, som ikke lige er i MED-udvalget, at de sådan
34 mærker, så, øh, vindende fra, ikk' altså, selv om det bliver lidt mindre doser jo, altså men det er
35 jo det jeg tænker vi jo virkelig skal prøve, altså, at få os ud af det her forum og ud til dem, for
36 det tror jeg faktisk virkelig kan gøre en stor forskel
37 Jens: ja, jeg syntes det er fantastisk, for vi snakker tit koncertdatoer eller repertoire eller
38 tonearter eller alt det der, ikk', men at høre nu, nu sidder vi også i hver vores lille boks
39 her(Webmøde) men at høre, at der bliver arbejdet, øhm, hvad var det vi sagde altså, arbejdet
40 øhm æstetisk, og kunstnerisk, og øhm, altså alt det der meningsfyldte, der er, altså, tænk hvis,
41 tænk hvis vi kan gå ud og sige, jeg er fra musikskolen, jeg lærer børnene at spille musik – nej
42 her på musikskolen giver vi børnene musikalske oplevelser, vi lukker musikken op for dem,
43 eller med dem, ikk', at kunne gøre det og have fornemmelsen, at det gør vi alle sammen, det,
44 det er virkelig, som du siger, man bliver stolt og tænker, wow, shit, hold da op, der sker noget
45 her, og få den bragt ud, så det ligesom er den der fylder, for det andet, det, det kommer meget
46 nemt til at fylde af sig selv
47 Maria: What a punchline (grin)

1 Sven: en ting som jeg lige, som jeg sidder og tænker på er sådan, føles lidt som et hængeparti
2 for mig, det er, og det er måske primært fordi jeg underviser i slagtpøj og sådan noget som er
3 meget afhængigt af det at, at spille sammen med andre (der nikkes rundt) hvorimod,
4 hvorimod mange sådan klaverelever og sådan noget, de kan få store oplevelser ud af at spille
5 solo, så har det altid, sådan, lige fra jeg var lille, da jeg startede med at spille trommer som 12-
6 årig, da var det altid sådan alfa og omega, det var sådan, fællesskabet (alle: mm) og det der
7 med, at spille i et Band med sine venner, komme ud og spille til en lille koncert, og, og det var
8 ligesom, det er det som musik altid har været for mig – og-øh, det føler jeg er en lille smule et
9 hængeparti i forhold til hvordan mine, sådan elever, kommer til mig hver uge og, jeg har tre
10 bands, hvor de spiller sammen, men de er ikke sådan venner i fritiden, nødvendigvis, de
11 spiller ikke sammen i fritiden – øhh – så hvordan man sådan ligesom får lavet den kobling, jeg
12 ved godt i klassisk kan det være lidt anderledes, man kan – ja, men, hvor, hvor slagtpøjstingene
13 er meget sådan, meget, meget bundet op på noget sådan socialt , at man gør ting sammen, og
14 det, det syn´s jeg er en ting, der skulle udvikles lidt stadig på en eller anden måde, det der
15 med, de der elever de skal mødes med deres venner, og så, og de skal mødes i garagen, og det,
16 det syntes jeg musikskolen skal prøve at være en del af på en eller anden måde
17 Niels: jo, men det har vi jo haft før, Flemming har jo lavet Street Beats, og der har været
18 olietønder, og der har været, øhh, alle mulige former for slagtpøjssammenspil, ikk´, det mangler
19 vi vel i dag, ikk´? (Sven: der er masser af sammenspilshold..) ja, men det er ikke
20 sammenspilshold, nu snakker jer percussion, trommer, sammenspil med kun trommer, eller
21 marimba, eller..
22 Maria: eller også bare det fællesskab, Sven snakker om, og jeg tror sådan set, at det er, det kan
23 være "cuet" til næste møde. En ting at vi samler op på det her, men det kan faktisk være et
24 rigtig godt sted at starte med næste gang og side, det er det vi skal videre med næste gang,
25 fællesskaberne og samhørigheden, altså hvad er der egentlig vi gerne vil – vil prøve og, når vi
26 åbner musikken for de her børn, hvad er det så egentlig vi gerne vil give videre til dem, altså
27 det her..
28 Sven: jam, jeg syntes bare et succeskriterie ville være, ligesom ovre på Bakken, f.eks, hvor du
29 bor og mange af mine elever bor, det der ville være sindssygt var, og det der område, der
30 ligger lige ved Humlebæk –U, øh, det der ville have været en sindssyg succes, det havde været,
31 hvis nogle af de børn i musikskolen havde et sted på Bakken, f.eks. i et fælles lokale der, hvor
32 de spillede om aftenen, eller, de jammede og spillede en koncert for forældrene, bare sådan de
33 der små miljøer ku´ligesom connecte det på en eller anden måde, få det til at ske, det ville
34 være godt
35 Niels: det kræver en mester ikk´, der sætter det i gang
36
37

1 Masteropgave, transskribering 2. november 2022, MED-udvalg

2 Maria: Med det første spørgsmål, hvor vi siger, øhm – hvor resonerer æstetik ind i dine erfaringer?

3 (8-9 sek)

4 Niels: altså --- en, øh, når du sidder i et lokale og spiller, der betyder akustikken, lyden, det er også

5 æ,æ,æstetisk oplevelse, hvis lyden er i orden – hvis du sidder i et lokale – hvor du – for fuld rumklang på,

6 havde jeg nær sagt, tilbage, ---- øh, ----

7 Sven: specielt vigtigt for trommeslagere, at det er et godt rum

8 Niels: ja, for alle instrumenter, vil jeg sige, ikk', klangen

9 Jens: akustisk guitar, det er bare en anden type rum (griner) måske, modsat

10 Sven: trommer er sådan mere følsomme... en guitar lyder aldrig sådan forfærdelig i et rum, det kan

11 trommer gøre.....

12 Jens: ja, men nogle rum kan understøtte oplevelsen af, at det er fedt at spille, ikk'

13 Sven: jo,jo,jo

14 Lisa: jeg syntes jo det er svært at adskille – det æstetiske, det sanselige – for alt andet. Altså, jeg syntes det

15 er svært at sige fordi, øh, det jo ligegyldigt, hvor man er, om man sidder i sin stue eller man handler ind i

16 REMA eller et eller andet, man bliver jo påvirket af, af, af farver, af lys, af rummet, af lyden, akustikken,

17 altså på en eller anden måde er det jo bare det, at man i verden, øhhh, bliver man jo sansebombarderet

18 (griner) og det kan så være meget negativt, eller det kan være meget --- skønt, ikk', men, men, øh - så jeg

19 syn's det er svært at sige, fordi jeg syn's, ja æstetik, ja men det, der er jo, når jeg sidder i min sofa og

20 hækler om aftenen – altså fordi, der, der er det jo – sidder jeg godt og, hvordan former hækletøjet sig, altså

21 det, jeg syntes det er meget, meget svært at...skulle fokusere på noget

22 Sven: (taler ind over) det handler lidt om, altså, hvordan, hvordan man, om man tager stilling til alle de

23 inputs, hvordan man tager stilling til alle de inputs, der kommer, det vil sige, æstetik opstår ikk', -- det er

24 det, det er ikke nødvendigvis hvis man er nede at handle ind og man ikke sådan ligesom tænker over, er

25 det smukt? Eller dufter det godt, eller. Det opstår kun eller først i det der øjeblik, hvor man sådan ligesom

26 begynder at (Lisa: bliver bevidst) tage stilling til, nå okay

27 Maria: og det der med at tage stilling til, det er jo en meget interessant ting, for det er jo – vi snakkede lige

28 lidt om det i starten, det der med at være bevidst om det, man gør, kan også have noget med det at gøre

29 Lisa: jo men alene fødevarernes indpakning (mm rundt om) øh, der har jo siddet nogle designere, som

30 bevidst har forsøgt at, øh, øh provokere os i en særlig retning, enten til at vælge det fordi det her signalerer

31 at det her er grønt og økologisk, eller, eller til at vælge det, fordi det her signalerer, at det er billigt – det er

32 jo også en måde at bearbejde vores æstetiske sanser og dermed vores, vores beslutningstagen, altså

33 3:26:36

34 Niels: men det foregår tit på et ubevidst plan også, ikk' - man får – altså mange er ikke bevidste om – hvad

35 der påvirker dem, vel, af æstetiske ting (Lisa: nej desværre griner) ja, men altså

36 Sven: der er også lavet musik, som ligesom gør, at man får lyst til at købe.. .

37 Lisa: præcis, altså hvad de kører over højtalerne i supermarkederne

38 Maria: og det får mig til at tænke på, vi er tilbage igen – det er et meget, meget stort begreb, æstetik, ikk',

39 så jeg tror, vi skal snakke mere ned i, hvad vi forbinder med det, hvad vi vil have det til at udtrykke helt

40 specifikt her hos os (Niels: mm) fordi, jeg tror ikke, øh, det står jeg i hvertfald ikke inde for, hvis vi tager

41 sådan en supermarkeds – æh, æstetik, altså, det syntes jeg ikke passer ind her, f.eks. vel – det ville jeg

Kommenterede [MBB1]:

Kommenterede [MBB2R1]: At blive bevidst

Kommenterede [MBB3R1]:

Kommenterede [MBB4R1]:

1 syntes var helt forkert
2 Jens: jeg tænker.....man kan jo spise salat, og, og rugbrød osv. fordi det er sundt. Der er de rigtig
3 næringsstoffer, man sidder og spiser det, og det er fint. Men så kan du også spise det, fordi du elsker
4 grøntsager, og så pludselig finde, eksperimentere med det og lave en indbydende salat i forskellige farver
5 og så noget, altså, man kan sidde og spise det samme, men det kan være--- altså, enten har du – ja, hvad
6 var du sagde, æstetik er en, en ligeværdig... jeg kan ikke huske formuleringen.. til, vej til erkendelse
7 (Maria: jo) det vil sige, der er andre måder, den ene kan være f.eks. sundhed, ikk', nu spiser jeg maden fordi
8 det er sundt, en anden fordi den er billig og en tredje spiser... fuldstændig det samme fordi ---- man elsker
9 det, ikk'. Altså, musik kan have lidt det samme, i hvertfald undervisning, tænker jeg, du skal spille de her
10 stykker, fordi, du skal nå at lære dem til koncert, eller du skal sidde sådan og holde sådan og – øhm, eller
11 man tager udgangspunkt i, æhm, hvordan det lyder (griner) eller hvordan det opleves at spille, ikk'. Det er
12 den æstetiske dimension, det er med den her klang, hvis du holder sådan, så lyder det bedre, eller, eller:
13 hov, den der klang, hvordan får vi fat i den?

14 5:43:64: Henriette: der er også noget omkring det der med, at tage beslutninger om, hvad man gerne vil,
15 altså i fht. æstetik, rigtig meget, syntes jeg, fordi, det er jo helt rigtigt, det er jo mange ting og på mange
16 niveauer – og, øh, hvis jeg tænker på min egen undervisning, så syntes jeg bruger meget energi på, at gøre
17 nødvendigheden af at elever lærer nogle bestemte grundlæggende teknikker for at overhovedet
18 nogensinde at have en chance for at komme videre til noget æstetisk – altså, det syntes jeg faktisk er vildt
19 interessant og det er også svært, øh, men jeg syntes det er spændende, altså, fordi at jo mere man kan gøre
20 det, jo mere får de ikke følelsen af, jeg skal først nå to år igennem, altså, hvor jeg skal holde mine hænder
21 rigtig, før jeg nogensinde må begynde at gøre noget, der er fedt, det, man skal prøve at gøre det fedt fra
22 starten, altså, selv om det nogle nødvendige ting. Og det er noget om, hvordan man italesætter det, og
23 hvad for en energi man putter ind i det, og selvfølgelig også sådan øv... hvordan kan man lave øvelserne lidt
24 sjove eller sådan

25 6:44:68 Maria: kan du ikke oversætte det, du snakker om her til, at du laver musik uanset, hvad du arbejder
26 med (Henriette: jo) altså, om det er teknikken, om det er øh, altså hvis du bare sidder og nørder med at ---
27 få to fingre til at fungere (Henriette: ja, og så gør det lige igen og sø gør det lige igen – man dør jo langsomt,
28 ikk') men der skal jo være musik i det!

29 Henriette: ja, og man skal have en følelse af, at det nytter noget, og at man er på vej et eller andet sted hen
30 – det er en masse ting, faktisk, men det kunne være interessant at pinde det ud, for sådan sidder man jo
31 ikke og er sådan helt, øh, detaljebevidst om, om de ting der foregår, men man kunne godt, man kunne godt
32 skrive dem ned på en måde ikk', altså, og på den måde synliggøre det for sig selv, hvad det egentlig er, man
33 gør der, det kunne også være interessant

34 7:31:00 Maria: men det kan godt være vi har – altså vi kredser jo lidt om – nogle af de samme ting, jeg lige
35 har skrevet 21 sider ned omkring, ikk', så det kan jo godt være, vi er derhenne, hvor vi skal snakke om,
36 hvornår begynder det at tale tilbage til os, i de situationer, vi sidder i. Altså, hvornår begynder vi egentlig at
37 mærke, der er en respons fra den – fra musikken, fra det – fra den magi eller det rum vi, vi skaber, uanset
38 hvor vi var. Da vi gik over og hentede mad snakkede vi om, eller det var mig, der sagde at, at det kan være
39 vi også skal flytte os fra at sige, uanset vi, øh råber op om at få et musikhus eller bedre faciliteter, så bliver
40 det ikke lige nu. Så min strategi vil være at sige, okay, så må vi prøve at opfinde det selv, altså, inde i vores
41 kerne. Og jeg sagde det der med, at når man er i krisesituationer, når der er krig og sådan nogle ting, så
42 blomstrer kulturen, altså, så sker der et eller andet, fordi det bliver samlingspunktet – og, og det er måske
43 også lidt den energi, jeg leder lidt efter, ved at sige, kunne man, kunne man sige, alle de der ydre faktorer,
44 alle de der ydre ting, som vi ikke selv er herre over, om kommunen vil give os en musikskole eller ej, det må
45 komme, MEN for at det kan komme, så bliver vi nødt til at starte et andet sted, tror jeg, og vi bliver nødt til

1 at starte med at tænde bålet hos os selv og få det til at boble og lige pludselig sige: I kan simpelthen ikke
2 holde os indespærret, vi er her, og vi fylder rigtig meget, fordi vi har så meget på hjerte
3 Henriette: det er faktisk også sådan nogle tidspunkter, hvis man får, i hvert fald ofte får udviklet nogle
4 kreative løsninger, fordi man har, man er inden for en ramme, som ikke er optimal, men hvad kan man gøre
5 inden for den ramme, øhm, sådan kan jeg i hvertfald godt selv, altså når man lige er kommet sig over
6 frustrationen og ærgelsen over det der man havde håbet mest på, ikke kan lade sig gøre, så kan man prøve
7 at switche over i det andet mood, der hedder, okay, når vi så har det her, hvad kan man så inden for det
8 her, Og det er faktisk helt vildt tilfredsstillende, og så, når man oplever, okay der var faktisk noget, der
9 kunne lade sig gøre, for så er der også noget personligt frihed i at, man er ikke begrænset, øhh, ej, det
10 kommer til at lyde lidt helligt det her, ikk', der er masser af frustrationer ind over, også i de der processer,
11 men altså, dybest set, så handler det vel om, at man har den der følelse af personlig frihed og frihed til at
12 udføre det, man elsker, altså uden at, øm, være begrænset egentlig af noget ydre, forstår I, giver det
13 mening?
14 10:00:30
15 Niels: men det er jo det, der sker, når vi spiller musik, for musik gør at vi lukkes af i et helt specielt rum, to
16 og to eller tre og tre eller flere, ikk', at vi glemmer det, der er ude omkring os, ikk', og derfor kan vi godt
17 abstrahere fra, at vi sidder i kælderen nede på Humlebæk Lilleskole, hvor der er mørkt – og lugter af
18 svamp..
19 Henriette: så får man noget til at fungere, Niels: ja, Henriette: på trods af noget andet, Niels: lige præcis,
20 men, øh, øh, og det kan musikken gøre, men --- det rent æstetiske i omgivelserne vil jo bare gøre
21 oplevelsen og indlæringen, Henriette: det er der ingen tvivl om, men jeg syn's det er en rar, det er en rar
22 følelse, det der med at vide, øh – altså, min udfoldelse eller personlige tilfredsstillelse ved det her, jeg gør
23 her eller det, jeg kan udføre med, med de her børn eller unge, øh, er ikke, øh, dødsdømt fordi nogen andre
24 tager nogle beslutninger, som jeg ikke er Herre over (Niels: nej, for så ville vi ikke kunne holde ud at gå på
25 arbejde, vel, altså (Henriette: nej, præcis) vi skal ikke placere, øh, fokusere på den der våde plet oppe i
26 loftet hele tiden, vel (Henriette: nej, så bliver det dødsdygt, ikk')
27 11:05:08: Maria: så det er den der helhedstænkning, altså en bevidstgørelse, som vi snakkede om sidste
28 gang også ikk', at blive bevidst om, hvad vi gør og måderne, vi gør det på. Og, og i vores sidste samtale, der
29 blev det også, der tror jeg også, det var dig der sagde det her med--- det var både dig og Sven, der sagde:
30 Når vi er i musikken – fordi jeg spurgte på et tidspunkt, øh, om det er muligt at overføre det til mange af de
31 andre ting, vi laver, når vi f.eks. sidder her, øh --- og jeg oplever egentlig, at det begynder at være tilstede,
32 når vi nu sidder og samtaler her på den her måde, fordi vi, altså vi, paraderne ryger lige som ned (griner) og
33 der er ikke noget, vi skal, altså, der er ikke noget facit i det her. Det er en samtale på lige vilkår, og det er en
34 undersøgelse, og det er også et sted, hvor vi siger – de erfaringer vi har med fra, når vi spiller musik –
35 hvordan, hvordan smitter det af på min måde at være på overfor, jer som medmennesker, eller når vi,
36 altså, kan det bliver mere og mere en øvelse i at tage det med over i alt det andet, vi foretager os? – og
37 hvordan får vi oversat det til kollegerne, øh, når vi har samtaler i større fora?
38 12:18:75: Niels: det er jo f.eks. det med at musik gør, at man bliver bedre til at lytte, også når man sidder og
39 samtaler, ikk', at man – respekterer hinandens, øh synspunkter, og ikke bare skal hævde sig selv, eller
40 overført til musik, jeg skal bare spille højere end dig så, så jeg bliver hørt, ikk', altså, man er nødt til at lave
41 en samklang og en afstemning, ikk', øh
42 12:39:42: Maria: men hvordan kommer det til udtryk, syntes du, kan du komme men nogle eksempler..
43 Niels: ja, men det gør det, øh, øh, når man spiller sammen, ikk', altså, hvis man ikke får det afstemt, så, så
44 bliver der ikke, øh, æstetik, eller musik ud af det, samklang
45 Maria: Men, hvis du sådan lige tænker, et personalemøde. Oplever du det så også der, at vi er gode til at

Kommenterede [MBB5]: Selvopfattelse, uoverensstemmelse

1 lytte til at lytte til hinanden?
2 13:00:32 Niels: ja, det syntes jeg. Altså, altså, jeg syntes da godt man kan, man kan gå til andre faggrupper
3 og måske, mundhugges lidt mere, ikk', end vi gør, ikk' (der grines rundt om)
4 Maria: så det tidspunkt hvor du syntes at....at den del, altså den æstetik, som du indøver som musiker, den
5 taler tilbage?
6 Niels: den gør, at man bliver bedre til at lytte, det tror jeg --- også til hinanden i en samtale
7 Sven: jeg tror også bare en ting til de der møder ville være fint var at øh, som vi også snakkede om sidst, det
8 der med at, man holdt fast i det der med at alle har lidt taletid og snakker evt. f.eks. snakker en lille smule
9 om æstetik måske, hvordan de oplever det, altså, lidt lige som vi gør det her, får det bredt lidt ud i – til de
10 andre, eller bare andre ting, der interesserer dem
11 15:36:91: Lisa: altså, jeg sidder lige nu bare og tænker, det du sagde før, Niels, med at man bliver bedre til
12 at lytte, når man er musiker, eller, udøver musik, og det --- ville jeg også egentlig have, altså, støttet dig
13 meget i, indtil den her undersøgelse, vi lavede i, var det i foråret? Den der kommunale undersøgelse, hvor
14 der alligevel var nogle røster om, at de ikke følte at øh, personalemøderne var et trykt rum og tale i, eller
15 hvordan var det nu, der var et eller andet, kan I ikke huske, der var sådan et par besvarelser, som gik lidt
16 imod det vi sidder og giver udtryk for lige nu, altså, hvor det var som om, der var nogen, der var, der var,
17 ja... jeg ved ikke, om de følte sig trynet, eller, altså, men, men at de ikke følte --- sig trygge, og at de følte,
18 måske, at det der blev sagt ikke nødvendigvis blev taget specielt godt imod i --- så, så derfor tror jeg da
19 måske det er en god idé og--- og forfølge og prøve at skabe et, et ligeværdigt og, og, æh, tolerant forum at,
20 at kunne komme med sin, med sine holdninger i
21 16:37:79: Maria: ja, et bevidst forum, altså, så vi er bevidst om, hvad vi gør, når vi taler sammen, hvis vi
22 snakker om, at vi gør det – æstetisk, ikk', eller vi, at det er en, at det er en helhedstænkning, øh, vi gerne vil
23 introducere --- og det er jo, det er jo en øvelse (Lisa: ja) der tror jeg da også, fordi jeg tror for nogens
24 vedkommende også, at der kan være, mm, jeg tror – kan I huske der, der var på et MED-møde, hvor jeg,
25 hvor jeg ligesom havde skitseret sådan historisk set, hvordan vores baggrund som, netop mesterlære agtigt
26 og studerende på konservatoriet, og det der med at man har --- brugt timer i enerum og -- selvdisciplin og
27 sådan noget, og det blev taget – i blev (griner) det blev taget lidt ilde op, fordi I hørte det som en kritik. Jeg
28 havde skrevet det – eller jeg tog sådan set bare udgangspunkt i den oplevelse eller erindring jeg selv havde
29 omkring det at blive en, øh, klassisk musiker under de konditioner, det var på det tidspunkt i hvertfald. Og
30 det er jo klart, hvis du er igennem sådan en træning, så, så bliver du jo også, jeg vil ikke sige en ener, men
31 du bliver da i hvert fald opøvet i at tænke på dig selv og blive disciplineret og – stå på mål for det, du
32 foretager dig. Det er jo ikke nødvendigvis dårligt, men det kan jo godt være at man så også skal opøves i
33 efterfølgende at blive en holdspiller. Så man faktisk også bliver, får lige, opøvet de sanser der siger, hov, der
34 er også nogle andre – selvfølgelig så synger man i kor, og sådan noget, så bliver man jo også trænet i den
35 del af det ikk', men --- men måske er den der balance med at lukke lidt op for – hinanden, når man så også
36 går ud af sit øvelokale og sidder i en sammenhæng..
37 18:20 Sven: jeg tror, jeg tror altså, jeg ved ikke, jeg kan ikke rigtig genkende det. Jeg syntes ligesom, sådan
38 hele mit virke som musiker har handlet om – og holdspille...
39 Maria: men, du er også rytmisk musiker, jeg tror også der er forskel på det, ikk'
40 Niels: kammer – klassiske er jo meget tit, kammermusikere ikk'..
41 Maria: altså klassisk kons var i hvertfald, da jeg gik der, du også gik der (til Jens) altså der, der, der syntes
42 jeg da, at det handlede meget om én selv
43 Jens: guitarister er nok noget særligt, fordi, vi ved, vi skal spille sammen med nogle andre, hvis vi skal have
44 nogle jobs og sådan noget ikk', (andre: jo) på et tidspunkt så opdagede jeg faktisk, når jeg var til der TR
45 samlinger rundt omkring, det var guitarister alle sammen (Maria: ja, eller lederne også) ja lederne og

Kommenterede [MBB6]: Fællesskab

1 souscheferne også, fordi, fordi guitarister de er vant til sådan at akkompagnere og (griner) hvorimod jeg har
2 kendt nogle personer, ikk, der er ikke nogen her fra musikskolen, men der har været nogen, øhm, som har
3 spillet trompet eller sax. Og så tænker man, den der gamle vittighed med, hvad bruger... nej det skal vi ikke
4 optage (grin omkring) nej, men okay – det er også det du gør, når du spiller, du lægger bare den der ind
5 over, og så går du igen ikk', altså, rytmegruppen kører, fint nok, så er der klart til mig, altså
6 Grundlæggende er vi jo forskellige personer, men grundlæggende så burde vi have nogle ører, der virker
7 19:53:42: Henriette: men jeg tænker, under alle omstændigheder, det er bare interessant og, øh, altid at
8 have fokus på sådan nogle ting der, og lige tjekke sig selv af ind imellem, og lige tjekke sin gruppe af, eller
9 sit lærerkollegie eller sådan noget, for man kan jo altid blive bedre til nogle ting, og der ligger også bare
10 mange sådan.. øh, hvad skal man sige, sådan, forudindtaget, altså, fordi, f.eks. så hører jeg mange, der
11 siger: "na, men man må nødvendigvis være meget kreativ" altså, hvis man er musiker, det er der tit nogen,
12 der siger til mig, fordi jeg spiller, og det må jeg bare sige, at det er man ikke nødvendigvis. Fordi jeg har da
13 spillet masser af jobs, altså, hvor jeg har, altså, spillet det samme, æh, masser og masser af gange, og ikke,
14 det har overhovedet ikke været kreativt, det har bare været, (Lisa: reproduktion) gøre det samme som
15 sidste gang, altså, ikke at det ikke har været godt, eller sådan, øhm, men det er bare, det er bare sådan en
16 almen forestilling, der kan være og sådan tror jeg, vi har mange almene forestillinger om forskellige ting,
17 som kan være godt lige at tjekke af, altså, æh, fordi når man så lige graver lidt, så er det sådan – næ, jeg har
18 da godt nok spillet musik, æh, eller jeg har spillet mange jobs her det sidste halve år, eller du ved, men der
19 er ikke noget, der har været særlig nyt, eller (griner) så det er sådan ikke særlig kreativt på den måde, men
20 der er bare mange forestillinger om det der – med at være musiker – eller hvad man så nødvendigvis er..
21 (snak om hvordan forældre opfatter begrebet kreativ)
22 21:48: Lisa: nej, men det er jo trods alt et æstetisk rum, ikk', du skaber, ikk'
23 Jens: det er igen de forskellige tilgange til det, ikk', man kan sagtens lave det utroligt ukreativt, ikk', men,
24 æstetikken er jo netop også en interessant måde at, at have lys på den kreative, tænker jeg
25 Henriette: du kan også undervise i matematik på en kreativ måde (mm) altså, selvom matematik som
26 udgangspunkt nok ikke er et fag, folk ville tænke var kreativt, men det kommer jo fuldstændig an på,
27 hvordan du skruer det sammen
28 22:13: Maria: men det er også igen hvilket plan, du er på, for matematik, tror jeg er vanvittigt kreativt, hvis
29 du er, kan man sige, nørdet eller ekspert ind i det, og jeg vil, jeg vil jo vove at påstå at det jo, det er
30 eksperter, der er her – (jo tak) ja, men det mener jeg da virkelig, altså, man er meget, sådan fagspecifik på
31 sit område, ikk', og det syntes jeg da egentlig er en af styrkerne ved at være musikskolelærer (ja) og det skal
32 vi holde fast i, for det der med at – det kan godt være at vi skal også øve os i at kunne undervise i andre
33 ting, men musikken er faget, altså musikken er det, der nærer os – og som også – når jeg tænker på det her
34 med, når man lytter efter og mærker, hvornår begynder fænomenet at tale tilbage, så er det sådan en
35 næring, der skal til. Jeg kan da godt finde på nogle gange, når jeg har siddet her en dag, hvis det har været
36 sådan en rigtig kontordag, stoppe ind på Nivaagaard og gå en runde, eller fordi, eller gå en tur i naturen
37 eller sådan noget, fordi, det er ligesom at tage en vitaminpille, altså der, der er simpelthen behov for at
38 blive fyldt op, og, og blive ved med at have den der, at øve dig i at have den næring, så det ikke bliver
39 glemt...
40 23:20:72: Henriette: det er jo den anden ting, man skal huske, ikk' altså, vi skal huske, det er det der med, vi
41 giver simpelthen så meget hele tiden til elever, og, at man skal huske selv at få, æh, (ja) nogle steder fra
42 Maria: og derfor skal vi også spille sammen, ikk'
43 23:43:59: Mara: så det kunne også være det der med at høre, når det begynder at tale tilbage, så kan det
44 være sådan en form for, hvis man skal bruge sådan et 'tank – billede', at man bliver fyldt op i sin tank af
45 noget inspiration

1 Niels: jo, så sætter man noget rigtig god musik på, i bilen hjem, efter man har haft en sådan lidt, måske lidt,
2 dag på, på lavt niveau med nogle begyndere og sådan noget, man trænger lige til at få et skud musik ind i
3 årene, ikk', ja, det, så bliver man lige løftet igen, ikk', det er sådan det skal lige ikk', eller – sådan kan det
4 også lyde
5 24:30: Maria: og det er jo det løft, eller den der indgang ligesom, som jo også ligger lidt i de her, hvad er
6 dine egne erfaringer dine egne erindringer. Det er det løft, som jeg egentlig også godt kunne tænke mig vi
7 sådan siger, det vil jeg gerne bringe med ind til mine kollegaer, øh, nu sad du og jokede med sidste gang, at
8 vi skulle lave røgelsespinde og sætte musik på, når vi, når vi, eller spille sådan noget 'indie-noget' når vi
9 holdtvores personale møder, ikk', men, men det kan da godt være, vi skal prøve at gære et eller andet, hvor
10 vi indleder. Der er noget, du snakkede om, at når man kom i børnehaven, så var der Mozart og Chopin eller
11 sådan et eller andet, så var der ro på. Det brug – man bruger det sådan operationelt, og det kan man så
12 også diskutere, ikk', er det sådan musikken skal bruges? (Jens: det er supermarkedet igen) ja i
13 supermarkedet, vi dæmper børnene, når vi spiller Chopin, ikk', altså, eller skal vi bruge det til at skabe den
14 her æstetiske stemning, vi gerne vil have inde på vores, okay, lærerværelse, men det er jo ikke sådan --- det
15 kunne også godt se anderledes ud
16 (snak om lokalerne og deres mærkelige lugte)
17 26:00 Maria: så hvis vi nu bliver lidt ved med, og prøver at gå tilbage til det her spørgsmål: Når du lytter,
18 hvornår begynder det fænomen, der hedder æstetik, og hvad det så end indeholder, at tale tilbage til dig?
19 (8 sekunder stilhed)
20 Sven: når vi lytter til samtale (Niels: eller musik) eller musik
21 Maria: ja eller bare lytter – altså, når du er i verden
22 Niels: fuglesang
23 Lisa: altså for mig at se, så begynder det der, hvor jeg, hvor, altså, jeg vender tilbage til noget af det, vi
24 snakkede om sidst, altså, det selvforglemmende, altså, det er der, hvor det bliver stærkest for mig, det er
25 når æstetikken, det kan så være, altså musik, men det kan i virkeligheden også være den her samtale, som
26 vi har lige nu, hvor jeg syntes, det er helt fedt bare at sidde og være i den og prøve at følge jeres tanker ud
27 og se hvad det resonerer inde i mig selv, og, øhm, og det er klart der hvor jeg oplever, og det er også der
28 hvor jeg, hvad kan man sige. Lades op. Det er der, hvor jeg, mister mig selv, i, i nuet, i det, der foregår
29 Henriette: der er et eller andet virkelig befriende over, at vi ikke har et mål med den her samtale (Lisa: ja,
30 præcis) altså at vi skal ende med at blive enige om et projekt, der skal laves, eller en koncert, der skal
31 afholdes. Det sætter tankerne noget mere fri, syntes jeg (ja) og snakken også, fordi man ikke sådan skal
32 have det der forbehold med, vi skal lige –er der et lokale til det, eller (ja) øh, hvor mange skal vi være på,
33 altså, kommer jeg til at stå med det selv, eller sådan noget, ikk', hvor man kan sidde sådan og, og være lidt
34 forbeholden, altså, der er et eller andet virkelig befriende over, bare nogle gange og kunne også det her, ja
35 27:49:34: Niels: det er det samme med eleverne også, opfange når de kommer til undervisning, at der ikke
36 ligger det pres på, her skal du måles, vejes, bedømmes hele tiden, ikk' - du er i et frit rum og du kan spille
37 musik og få glæden ved den oplevelse, ikk'
38 28:14:27: Jens: det er også vigtigt vi spiller sammen osv. men da vi mødtes de her 25 guitarlærere,det
39 meste det var jo snak, f.eks. nodeudveksling, når man kigger på en node – men det spændende det var jo
40 så, "jeg bruger den node til de her elever, hvor man kan gøre sådan og sådan", det der med ligesom at få
41 lukket det der rum man er i ikk', man det undervisningsrummet, ikk', nåhr, så ser man det for sig, lige som
42 om det er sådan en tredje ting man snakker om, ikk', at man kan komme ind i det der rum og se, hvordan
43 det ser ud. Det syntes jeg, altså, det jeg er et ordmenneske åbenbart, jeg tænder meget på det at kunne
44 snakke om tingene – ja, der tanker jeg op

1 29:20: Sven: jeg tror, en af de alle vigtigste ting, det tror jeg faktisk er at, øh, at vi alle sammen ligesom
2 hjælper hinanden med at blive bevidste om, hvad det er, der giver den der følelse af, at man tanker op,
3 fordi, fordi der er bare sådan, det er meget sådan en personlighedsting, nogen, nogen føler bare de får
4 energi ud af nogle specifikke ting og, og, og nogen gange er man bare ikke rigtig bevidst om, hvad det lige
5 er sådan, hvorfor man er helt drænet, når man kommer hjem efter en arbejdsdag, eller hvorfor man har
6 det sådan lidt, wow, jeg har lyst til at fortælle min kone om, hvad jeg oplevede i dag, fordi at, der var nogle
7 elever, der bare gjorde et eller andet sjovt, så, så det tror jeg også, hvis det bliver en del af møder, at man
8 ligesom bliver bevidst om, hvordan det er man føler man bliver tanket op på arbejdet, altså, man søger
9 ligesom de, søger de, øh, typer oplevelser i sin hverdag, altså, det er bare, øh, i stedet for at man bare
10 sådan lige så stille og roligt føler at man bliver drænet dag for dag, ikk', altså, selvfølgelig det vil altid være
11 en kombination, man kan ikke altid være i de der optankende oplevelser hele tiden, vel, men der skal bare
12 være—der skal bare være nok af dem, så man føler det giver mening

13 30:40: Niels : og det kan bla. Være, ved at være nysgerrig overfor nye undervisningsmaterialer, måske selv
14 lave det, jeg har det selv sådan, jeg kan ikke bare køre efter en skole, vel, altså, jeg er nødt til at
15 sammensætte det med alle mulige ting, ikk', for, åååh, ja, for at høre et eller andet nummer og så sige, det
16 her, det skal jeg f... prøve med min gruppe, ikk', altså, i stedet for at, at tage den samme node op af skuffen
17 og, (Lisa: for 10 år , griner) det har vi prøvet 10 gange, ikk', altså, så holder man sig i gang på den måde,
18 ikk', altså, får glæde ved ikke bare at lave repetition af sin undervisning

19 31:18:10: Maria: men det der med at tanke op, jeg kom til at tænke på, når du siger, øh, det er jo ret
20 spændende, at vi hver især har vores egen måde at tanke op på (Sven: ja) men, hvis vi så kigger ind og siger,
21 det her, det er jo en arbejdsplads, og noget af det, jeg sidder og efterlyser, det er jo at vi kan bruge noget af
22 den — energi vi har hver især med fra vores egen lille optankning, ind i nogle fælles opgaver. Kunne man så
23 også forestille sig, der var en fælles måde at tanke op på? Altså, hvor vi egentlig inspirerer hinanden til eller
24 giver nogle værktøjer, og, nu tror jeg, vi er kommet frem til det her med at blive bevidste hvordan eller
25 omkring, hvad vi gør, altså, det tror jeg, vi er kommet frem til i de her snakke, vi har haft nu, og det er så
26 vores opgave at overføre det til vores kolleger, så de, kommer med på den der bevidstheds — bølge og siger,
27 jeg skal lige reflektere over, hvad det er, jeg har gang i her i fht. til — men, når det s.., for det er også en del
28 af det, kan vi så også tage vores, øh—vores energi med ind, så det bliver en fælles energi? Eller gøre noget,
29 så vi — jeg tror der var nogen af jer, der foreslog sidste gang, at vi, det her med at starte møderne med en
30 sang, det var dig Henriette, som vi gør, eller lave noget andet noget, spille sammen, eller — gå, Walk and
31 talk (Niels: se en film) se en film (griner) ja, (alle griner , to timer senere, for nedrullede gardiner..)

32 32:58: Niels, jo, men , det er jo rigtigt, hvad du siger udvide det her, alt det, som vi sidder og snakker om,
33 det kunne jo godt være gjort i et forholdsvis lille forum, som vi har i vores lærergruppe, ikk', altså, og, og
34 dele de der erfaringer med — hvordan man — griber sin undervisning an og, hvad der rør en, inspirerer en, --
35 -- metoder og sådan noget, ikk', det skal vi da have mere af (ja rundt omkring)

36 33:29: Jens, men det er også givende at have noget, eller den her snak, nu var jeg ikke til det der møde med
37 — bladene på bordet og alt det der (nej, det var synd) men det med at komme bagom, så det ikke altid
38 bliver så, øh, instrumentelt, altså, vi snakker, ja, undervisningsmetoder og igen datoer og alt det her
39 logistik, ikk' men at man ligesom kan få det her

40 Niels: jo, men jeg tror også vi skal passe på, at det bliver for akademisk, ikk', det skal være relateret til vores
41 arbejde, for ellers så..

42 Jens: jo men

1 Maria: men det her, det er ikke akademisk for mig at se, det her handler meget om sanser. Altså, det der
2 med at lytte til det fænomen, hvor vi siger (Niels: ja, jo, jo) hvornår er det egentlig, at jeg bliver ramt eller
3 rørt? Og hvornår er det, at det begynder at tale tilbage til mig? (Niels: jo, jo) altså, vi kan vel alle sammen
4 godt se os selv i en hverdag som er bare fyldt op med, ikk', 'things to do', at vi skal sådan lige gøre det, og vi
5 skal gøre det, og vi skal gøre det. Og inden dagen er omme, så har man fuldstændig glemt at man selv var
6 en del af det, man har bare halset efter at skulle gøre en hel masse ting (mm) og der er det jeg tænker, men
7 al den mistrivsel, der er blandt vores børn og unge og måske også blandt os selv, vi har jo nogle kolleger,
8 som har stress, ikk', og det, altså, hvad er det, der sker? Kunne vi gøre et eller andet på vores arbejdsplads,
9 der gjorde, at vi faktisk tør at stoppe lidt op, tage hinanden alvorlige og tale ind i det her (mm) altså, den
10 omsorg, der kan være ved at vi bliver – vi bringer – den der glæde med ind, æstetik, den musik, den
11 musiske oplevelse vi har forhåbentligt alle sammen

12 34:53: Niels: jo men det gælder jo ikke bare om at snakke om de ting, der er også om at gøre tingene
13 sammen, ikk' (Maria: det er det! – det er jo nøjagtigt det) ikke fordi vi skal kopiere noget, vi har gjort før,
14 men vi startede i gamle dage (griner) for mange år siden, og det er ikke noget med, "vi plejer at gøre", øh,
15 men, at tage sådan en, lave en, Carsten arrangerede sådan nogle kulturelle, æh, oplevelser, hvor vi var på
16 tegnekursus og vi var ude og kigge på kunst og ja, (Jens: fange torske på Øresund) ja, museer og alt muligt
17 indenfor det kulturelle felt, ikk', og det var virkelig, det var første gang vi så mødtes efter sommerferien,
18 ikk', det giver også en samhørighed og et fællesskab, ikk', og så (knipser med fingrene) tager vi fat på
19 arbejdet, ikk' bagefter, et syntes jeg – ikke fordi vi behøver at kopiere det, men jeg syntes bare det var en
20 god inspiration

21 Lisa: altså det har jeg også prøvet på tidligere arbejdspladser, det der med at blive revet ud, så vores møder
22 ikke nødvendigvis sidd...- altså foregår om det samme bord, folk sætter dig på de samme stole ved siden af
23 de samme kolleger, fordi så er man tryk, men (Niels: lige præcis) at man så, ja, og det syntes jeg også, da vi
24 havde de der walk and talk i, i på Nivaagaard, ikk', da vi var ude i haven, det var jo fants.., det var fedt, ikk'
25 (mm) så, ja men det støtter jeg helt sikkert, det er en fed måde at møde hinanden på. Så kan det sagtens
26 være en faglig relevant snak, man har (Niels: ja, ja)

27 36:19: Niels: eller en dag, som du også har arrangeret ikk', hvor vi får oplægs – en foredragsholder, ikk', der
28 kommer med et oplæg, som så giver videre inspiration til - til en snak. Det behøver ikke nødvendigvis at
29 være på de der to timers – to en halv times – hvor vi sidder med tankerne, vi skal videre ud og undervise til
30 klokken syv i aften ikk',

31 Sven: man kunne også afhjælpe den der stress, hvis der er stress blandt kollegerne med at, at sætte sådan
32 antallet af, af konfrontationstimer ned, altså hvis der er plads, hvis der er råderum til det i musikskolens
33 økonomi. At man sørger for at man ikke ligesom sidder og sveder med 45 elever på en fuldtidsstilling

34 39:20 Jens: og omvendt hvis man altså skal have den der snak, så skal man nogen gange have det andet der
35 ud af ligningen (det andet = stress, logistik) det er netop, som du sagde, en event dag, hvis man siger, nu
36 mødes vi på et museum og spiser noget frokost bagefter en tur, og sådan, dagen efter kan vi holde et møde
37 ikk', eller, eller bare på et møde kan have et punkt på en eller anden måde, det ved jeg godt, der er en eller
38 anden bagkant og alt det der, men have, det kan også være en sang, øh, nogen gange har vi sunget
39 flerstemmigt, så har folk stået og grinet lidt bagefter og sådan noget, når vi sang forkert

40 Niels: eller spillet sammen, det har været rigtig sjovt, når vi har gjort det, ikk', improviseret lidt, ikk' altså

41 Jens: måske der er nogen der er totalt off der, (Niels: ja) for det er de ikke vant til (Niels: nej) mens andre
42 syntes, det er da fedt det her der møder man, der møder man vores forskellige måder at være faglige på

1 40:10:Maria: og det er måske den sidste, den sidste dot, der siger, altså, hvad skal det konkret føre til?
2 Mødet med, med, hvordan skal vi øve os i at få mere æstetik ind i vores samvær – i vores arbejde generelt?

3 40:38: Jens: blandt lærerne?

4 Maria: ja, altså, nej, det smitter jo også af, men, men, nu har jeg egentlig lidt fokus på, det vi også snakkede
5 lidt om sidste gang, venstre side af vores arbejdspalet, f.eks. vores personalemøder eller når vi skal udvikle,
6 når vi sidder og snakker om nye fag eller, altså alle de der ting, der er forbundet med drift og udvikling, ikk’

7 (pause) og det er måske mange af de ting, I gør i jeres undervisning med jeres elever, alle de eksempler, der
8 kom fra sidste samtale, som også bliver ved med at komme op, ikk’, fordi det er det I refererer til, det er
9 det, I ved, I gør, når I er musikere og musiklærere

10 Sven: ja, jeg tror, det er vigtigt at de der, de der ting rundt om undervisningen, de handler om at skabe
11 gode rammer for at man kan undervise bedst muligt, fordi, det ligesom – jeg ved godt, det er jo ikke din
12 hverdag, og det er ikke din hverdag at sidde derude, men det er jo alle vores andres hverdag, og det er
13 ligesom det, der er grundpillen i musikskolen, det er, at vi skal levere supergod undervisning og gøre vores
14 elever glade og dygtige, så det, det, jeg tror, en ting der er supervigtig, det er, at man føler at al den aktivitet
15 uden om møder og alle de der ting, events og sådan noget, det handler om, det skal på en eller anden
16 måde handle om, at gøre vores mulighed for at undervise lidt bedre, bedst muligt, altså, jeg syntes, ja, det
17 er det, det er det der er vores grund – æh, grundydelse, eller vores grund, vores sådan grund pille i
18 musikskolen, kerneydelsen. Hvis møderne handler om alle mulige andre, øh, skøre ting, så, øh, så kan det
19 være, at folk nogen gange, at der er nogen der følger, det er sådan irrelevant

20 Jens: jeg ser det ligesom om, altså det er os på gulvet og alt det der, ikk’, vi kan det og vi har de redskaber
21 der, vi kan sådan og sådan, og så kan vi lave det her. Men jeg tænker også den anden er vigtig, fordi hvis
22 man har en fælles – øh – idé om, hvad det er, vi gør for musikskolen her, altså, det er jo så, altså, det
23 visionen, værdierne, kan man sige, ikk’, musik er en måde at være levende på, ikk’, vi skal skabe en
24 musikalsk oplevelse, hvor man ser sig som en del af et fællesskab. Sådan nogle ... og det behøver ikke
25 hedde æstetik.... Men sådan nogle ord på, sådan nogle, næsten billeder på – så kan man sige, okay,
26 hvordan opnår vi det? Der kommer 80 unger i næste uge, som aldrig har spillet på noget - fra 0. til 6. klasse
27 ikk’, okay, ja men, så kan man pludselig begynde, altså, det er sådan set ovenfra – agtigt, ikk’, altså, der er
28 en værdi der, som vi har oplevet, den vil vi gerne brede ud til alle, hvordan, hvordan kan vi – jeg skal lave
29 noget for – øh, lave et projekt for indskolingen, får 10 timer til det, får noget til at forberede det, hvordan
30 gør vi så det, ikk’ men det med at have den der fælles vision og have en fælles idé om, hvad det er, vi
31 laver. Musik, det er jo 3-4 og så der ud af, men hvad er der så, der sker, når man siger 3-4? Hvad sker der
32 bagefter, ikk’, eller hvad er det, hvad er det for en ting, der sker, have den der... jeg har hænderne heroppe
33 for ---- det er sådan en fælles aktivitet, en paraply, hvad er det for en paraply? Hvad er det for en Hat? Hvad
34 er det for en Himmel? Hvad er det for en verden, vi åbner der, ikk’? Altså, nogle flere.... Det tror jeg er
35 vigtigt at snakke om også – det bliver meget nemmere at arbejde sammen også, når man har den der fælles
36 – (flere tilkendegiver) ramme

37 Maria: og der vil jeg også gerne melde mig ind i fællesskabet, fordi, jeg oplever tit, øh, måske, også fordi det
38 er lidt er gammeldags tænkning, når du siger (Sven), for der er jo flere af jer, der godt kan sige det her med
39 at, ” nå, men I sidder jo der på kontoret, og vi står ude og ved ligesom, hvad det er, det handler om”, og der
40 bliver jeg, så tænker jeg sådan lidt, mm, ja, - jeg blev ansat også fordi jeg har en faglighed – musikfaglighed.
41 Jeg er ikke kun en som, som er lederuddannet, og det vil sige, jeg kender jo godt den dagligdag. Jeg var lige
42 ude at undervise her sidste torsdag (Sven: ja, men det tror jeg også er rigtig godt, du holder fast i det) for
43 Lars, ikk’, fordi jeg er stadigvæk også musiklærer et eller andet sted. Jeg ved godt, jeg gør det ikke så meget,

Kommenterede [MBB7]: ”kerneydelse”!!

1 og jeg har heller ikke alle de udfordringer på samme måde, som I har, men så har jeg måske nogle andre
2 udfordringer, som, hvis vi sådan skulle sætte dem op ved siden af hinanden, så kunne man sige, okay, det
3 matcher nok meget godt, ud med det. Det er fuldstændig ligegyldigt, fordi vi er i samme båd, og vores,
4 vores mission er den samme. Altså vi er simpelthen, vi er sat her i verden for at lave en god arbejdsplads og
5 en god musikskole sammen, og så er der ikke nogle opgaver, som er mindre – øh, hvad kan man sige,
6 vigtige eller nogle der er - altså, lederen er ikke mere vigtig end en underviser, for du har fuldstændig ret,
7 hvis der ikke var nogle undervisere, så var der ikke nogen skole, og det samme også, hvis der ikke var nogen
8 på kontoret, så var der 'fandme' heller ikke nogen skole (Lisa: og sgu' ikke nogen elever) (grin) Altså så
9 derfor, så kunne jeg godt tænke mig, vi også får aflivet den, øhm, tankegang og får øvet os i at sige, det er
10 sådan set lidt ligegyldigt, hvad vi laver hver især, fordi det er sådan set alle lige vigtige led i kæden

11 Jens: vi afliver ikke noget, altså, vi sætter noget andet i stedet, ikk', altså, det er det, der skal til, ikk', man
12 skal kunne se den der – vision – mission, hvad det nu er buzzwordsene (griner) altså, man skal kunne se, de
13 der fælles ting, hvad er det, vi vil gøre, fordi, eller, hvis man sidder, det gjorde vi alle sammen i gamle dage,
14 det ved du også. Der sad man netop på sin egen skole, et eller andet sted, og sloges med sine egne pedeller
15 og – ja, den der ikk', (griner) det var forfærdeligt, øhm, men for at komme, altså, vi skal have den der fælles
16 ting for at komme, for at kunne komme ud over det, altså, men så, nogen gange så bliver afstanden så for
17 stor, jeg sidder her og slås med de ting her osv. og hvad søren skal jeg stille op, hvis jeg skal lave noget med
18 de 80 unger så kan spille ikk', altså, så mangler man måske nogle værktøjer, men måske mangler man også
19 nogle erfaringer for at det kan man faktisk godt. Der må vi så bruge hinanden (Maria: ja) og det syntes jeg
20 MusikMix er en måde at prøve det på i hvertfald ikk',

21 46: 46: Henriette: og så helt vildt vigtigt syntes jeg også, det der med at – at selv om man har det sådan når
22 vi får, arbejdet færdig med vores vision der, eller visioner og værdigrundlag, altså det er et mega vigtigt
23 redskab at have netop for at holde det der fælles fokus, og så skal vi, man er bare nødt til, altså ongoing
24 tror jeg, uanset hvor meget fælles formål og sådan noget, man, øh, man har, at blive ved at informere
25 hinanden om, hvad der sker hvorhenne, det er bare sindssygt vigtigt, det der med, fordi man kan ikke, altså,
26 på kontoret kan man ikke vide alt, hvad der sker derude og hvad der mangler og hvor tingene er, og hvad
27 der.. og derude kan man ikke vide, hvad der bliver kæmpet med inde på kontoret, nødvendigvis, så det der
28 med, altså som udgangspunkt, at tænke, folk gør alt hvad de kan, men der er brug for information, altså,
29 det er sådan meget lavpraktisk, kan man sige, men det tror jeg bare ikke, man kan undvære oveni det der
30 med at man også har - et fælles mål for øje, altså, at man altid skal huske, at der er nogle vilkår et eller
31 andet sted, der gør, at der er et eller andet, der er gået i ged, eller, øh, der var noget, der manglede og det
32 er fordi, der mangler nogle informationer et eller andet sted, så man ligesom – tager den den konstruktive
33 vej rundt uanset hvor man sidder henne – øh, og tænker, okay, hvordan kan vi få løst det der, hvis nu, eller
34 jeg er også nødt til at informere om, hvordan tingene ser ud herfra min plads for at de kan vide det
35 derhenne

36 48: Maria: der kommer sådan et ord som indlevelse, ikk', og nysgerrighed og samhørighed jo ind
37 Henriette: kommunikation er også helt vildt vigtigt
38 Maria: det er rigtigt, men det er jo også nysgerrighed, det er jo også en indlevelse i, hvad foregår det
39 egentlig i det næste led, så man ikke bare bliver mødt af "det er simpelthen også bare for dårligt, og"
40 Henriette: ja, "nu skete det igen"

41 Maria: så kommer vi ikke videre, vel? (Henriette: nej) så bevidstgørelsen om, og interessen eller
42 nysgerrigheden for hvad andre også sidder og laver, ikk',

1 Henriette: og det er også derfor, jeg syntes det er vildt godt, det der med, vi har fået nogle, f.eks.
2 tovholderfunktioner på, på koncerter, for det giver jo også os et indblik i, det har der jo altid været på
3 nogle, men, men endnu mere er der kommet nu, ikk', altså, vi er også, øh, - på en eller anden måde får man
4 et indblik i hinandens verdener der, ikk', når man også bliver sat til at være tovholder på noget, og have
5 ansvar for noget, så ser man lige pludselig sådan helt lavpraktisk på nogle udfordringer, som man kan
6 bruge, altså, i den der fælles forståelse af, hvordan tingene hænger sammen

7 Maria: så hvis vi kigger på det her,... sidste punkt igen. Hvis vi skal gøre noget konkret i fht. den her lange
8 snak vi har haft nu. Altså, nu --- den her er jo, jeg syntes egentlig, det er en meget (rømmer sig) en meget
9 god sætning: "Musikken er en måde at være levende på" ---- om den rummer-----rammer det ind, som vi
10 har talt om?

11 Niels: skal det være sådan en, en overskrift på vores program, eller hvad? Eller sådan, er det det, du har
12 forestillet dig?

13 Maria: jeg tænker ikke, vi behøver mejsle det ud nu, men, men, noget i den retning, ikke også, fordi nu har
14 vi snakket om, at æstetik er måske lidt for --- for højtravende et ord, og sådan lidt, hvis man møder det,
15 som førstegangsbesøgende i vores musikskole, så " det lyder godt nok noget fornemt, ikk'" men hvis vi kan
16 finde noget, som -- (Niels: ja, men det er da en god sætning, altså, det syntes jeg) ---- så kan vi tage det der
17 eksistentielle ud, men det -- i virkeligheden, det skrev jeg fordi, det hænger sammen med det omkring
18 æstetikken, som vi talte om før, ikk, om bevidstgørelse, en måde at være i verden på, ikk', en måde at
19 sanse på

20 Niels: reklameslogan, ikk'

21 Jens: jeg tænkte, alle har en musikalsk oplevelse, de fleste har på et eller andet tidspunkt haft en musikalsk
22 oplevelse, musik betyder noget for mange mennesker, som ikke spiller men, øh, den er også god til at
23 lave sådan billeder, man kan se for sig, levende mennesker lave musik, ikk', (mm rundt om)

24 Maria: men jeg syntes også den næste her, "man skaber noget i et tomt rum -- og pludselig er der noget".
25 Der fik jeg det her, lidt det her billede som Yasmin nævnte med sin sæbleboblemagi i et betonrum. Altså,
26 man kommer ind i noget, der virkelig er uæstetisk, og øde, eller bare rodet, eller hvad det nu er, og så kan
27 du alligevel skabe -- a propos vores du kan skabe noget, selv om at alle odds er imod, at vi kan lave
28 noget, der er smukt og godt eller, som bobler eller giver energi, ikk'

29 Niels: ja, det der tomme rum eller de der lokaler, vi kommer til, hvor der står stole og borde og en
30 skraldespand, der ikke er tømmt, ikk',

31 Maria: ja, det er lige præcis det -- og der kan, hvis det var overskriften på noget af det, vi arbejder med, så
32 kan vi sige, så kommer vi helt konkret til at sige, nogle af de forslag, der var før om, hvad gør vi så f.eks. på
33 er personalemøde? Hvordan får vi folk til at tage, altså hvordan kan vi give dem taletid? Hvordan får vi dem
34 til at melde sig ind i det her rum som vi lukker op på den her måde?

35 Niels: jeg kan huske på et tidspunkt, så lavede vi sådan noget, bordet rundt, hvor vi lige skulle fortælle,
36 hvad der rør sig for os, vores undervisning efter sådan en måneds undervisning. Det var supergodt, ikk', for
37 så får man indtryk af, jeg står med de her problemer ikk', og det her, det fungerer godt, og jeg mangler
38 sådan og sådan ikk', og så, altså, det er jo en hurtig måde lige at dele nogle informationer

1 Sven: en god eller dårlig oplevelse, altså, det bliver sådan super konkret og det bliver sådan, altså folk kan
2 forholde sig til det – ja, det har noget at gøre med min hverdag, altså, og det er, jeg tror bare, at det bliver,
3 ja, det bliver en god fornemmelse at dele det med andre

4 52:49 Maria: det har jeg også sat på igen og det, og det var Soma der spurgte efter det faktisk, her for noget
5 tid siden, og så tænkte jeg, det giver egentlig meget god mening. Det er en måde, men der er også.. jeg fik
6 sådan et hint på et tidspunkt med at uddele guldkarameller --- så hvis man har fået sådan 2-3
7 guldkarameller så får man sådan, så har man, de skal bruges indenfor et møde, ikk',
8 Niels: jeg vil hellere have klistermærker

9 53:23: Jens: så når man har sagt, når man har bidraget til samtalen, så spiser man sin guldkaramel

10 54: Henriette: jeg vil bare sige, jeg kan godt lide den der tanke med, at man også kan gøre det der med,
11 altså, at øh, og, hvad skal man sige, at binde folk sammen, og, øh, skabe fundamentet for, at man også
12 får lyst til at sige noget og sådan, uden at det nødvendigvis skal være sådan noget stort anlagt-agtigt, altså
13 en fisketur eller en hel dag sammen et eller andet sted henne, men at man kan sagtens fordre det på andre
14 måder, er jeg sikker på, syntes jeg også, jeg har set masser af eksempler på, altså, med sådan noget som
15 f.eks. bare lige gøre det til vane, bare lige få hørt alle i starten af et møde ved at tage en runde rundt om
16 bordet, altså, og uden at det skal være noget, hvor folk sådan føler sig presset til at skulle sige en hel masse,
17 øhm, som de ikke føler, de har noget at sige om, men man har altid noget at sige om, hvordan det går i ens
18 egen undervisning, eller sådan, så kan man finde et eller andet der sådan, det giver et andet engagement
19 resten af mødet, hvis man lige er startet på sådan en måde er, er jeg sikker på, og det kan godt være at, øh

20 Lisa: men kunne man også bare spørge rundt til, altså, og sige, hvad, hvad, hvad skal vi gøre på et møde for
21 at det bliver et rum det bliver til noget, altså, at mødet kan blive et sted som du prioriterer at komme, fordi
22 du går opfyldt derfra, ikk'

23 Henriette: ja, det kan man godt prøve, men jeg tror ikke, du skal regne med, at det er alle, der kan svare på
24 det der, altså, det er det samme med elever, man kan også godt spørge en elev, hvad har du lyst til at
25 spille? Og jeg oplever bare at 85% de aner ikke, hvad de har lyst til at spille

26 Lisa: nej, men hvis man så siger, hvis du kigger på de sidste 5 møder. Hvad så, hvad er det for nogle punkter,
27 hvad er det vi har gjort – som har (Henriette: så skal man spørge mere konkret ind til, f.eks. hvis du kigger)
28 ja

29 Henriette: på de sidste tre møder, hvad syntes du, der har givet dig noget i fht. altså, så man har noget at
30 gribe i, for hvis det er det der helt åbne, hvad kunne du tænke dig? Eller hvad tror du, der skal til for at du
31 kunne...

32 Niels: komme igen næste gang? (Lisa: kommer igen næste gang, ja, lige præcis (griner) vi vil så gerne have
33 jer til personalemøderne (griner))

34 55:57: Henriette: ja, nogen vil godt kunne det der, altså, nogen af os, der snakker mest, vi vil godt kunne,
35 men der vil også være nogen, der ikke ville ane, hvad de skulle svare til det, altså, tror jeg, eller så vil de
36 føle sig klemt over det, jeg ved ikke, hvad jeg skal sige til det der....

37 Lisa: eller også så planter man måske bare, at de begyn... eller de tænker lidt over, altså overvejer

38 Henriette: jeg tror, hvis man skal op – hvis man skal optræne den her muskel, det er det jo på en måde,
39 altså det her, ikk', så tror jeg man skal styre det en del i starten, uden at det bliver for – det skal jo ikke
40 være manipulation, men, men mange vil være glade for at blive styret lidt, tror jeg, altså, uden at blive
41 dikteret i, hvad de skal gøre, men få nogle konkrete idéer

Kommenterede [MBB8]: Træning, øvelse

1 Lisa: det er det der med at have nogle rammer, ikk', altså, det er faktisk lettere at være kreativ, når der er
2 rammer, du får de her tre farver

3 Henriette: og det er, der er ikke forskel på børn og voksne, vel, det tror jeg ikke der er, altså fordi det
4 oplever vi alle sammen ude i undervisningen netop det der med, at hvis man giver alle muligheder, der er
5 nogle enkelte, der godt kan administrere det, men mange de vil, de vil være helt, det aner de ikke (Lisa: ja)
6 hvad de skal sige til

7 57:08: Maria: og nu er vi lige så stille på vej over i, nu skrev jeg, hvis vi har tid, kunne vi snakke om
8 fællesskab, samhørighed, og der er nemlig også, øh, det har også taget fra sidste samtale, nøglen er at lave
9 flere ting sammen på kryds og tværs, det var Jens, der kom med den. Måske skal der ekstra meget struktur
10 til for at afprøve nye metoder, det var Henriette's mener jeg, og der er vi, så er vi ved det, og det var også
11 det, du sagde lige før, hvis man skal ud at lave noget – MusikMix f.eks. så er det jo, så skal man have nogle
12 værktøjer til det, man skal have nogle kompetencer for at kunne føle sig tryk i. Og det er jo så det vi prøver
13 lige i øjeblikket med karrusellerne, ikk', at man er, at man er med ude med nogen, der har prøvet det før,
14 og bliver sådan sidemandsoplært, så vi laver vores egen form for efteruddannelse eller
15 kompetenceudvikling der

16 Jens: man skal have to ting. Man skal have visionen, hvad er pointen med det her, ikk', altså, det er den der
17 – paraplyen - og så skal man have redskaberne til det også. Og den anden er lige så vigtig, syntes jeg, for
18 hvad søren skal man med sådan en karrusel, man sidder 4 lærere der, altså, hvorf.. man skal have visionen
19 for det, hvad er pointen med det – eller MusikMix - det syntes jeg er lige så vigtig

20 Sven: og den slags inputs kan også sagtens give mening i fht. soloundervisning, altså bare små, små idéer,
21 altså, sådan, hey, jeg gør det her, det virker helt fedt for nogle af mine elever, prøv det, bare små, øh, ffs

22 Jens: altså pludselig sidder man og trækker på samme hammel, eller hvad er det det hedder, æhm, selvom
23 man er 5 lærere, fordi ude på en skole og aldrig ser de andre ud over, at hvis de står og kopierer ved
24 kopimaskinen og ...

25 Sven: ja det gør sådan en fællesskabsfølelse, det der med at man mærker at andre oplever ting, som man
26 selv oplever

27 Henriette: hmm, ja, helt sikkert, har de samme udfordringer måske (Sven: ja)

28 Niels: der snakkede vi meget om for nogle år siden, det der med, at vi skulle lave det der med, at vi kunne
29 samarbejde når vi var på samme skole, ikk, men altså, vi bliver jo mere og mere fragmenterede, jo flere
30 steder vi er, og – jeg ved ikke, hvordan vi løser det, men altså..

31 Henriette: ja praktisk er det bare rigtig kompliceret, ikk', det der puslespil, fordi viljen har jo faktisk virkelig
32 været der, altså mange gange til at, gerne ville – prøve at – (Niels: mikse, og send lige en elev herover til
33 mig og spil her, altså...) det er bare et kæmpe puslespil nogle gange

34 59:30 Maria: men så, vil jeg så sige, visionen er ikke helt glemt, en af de visioner, vi går efter, og som jeg
35 også tænker, jeg går ret konkret videre med til min chef, det er jo netop, det med lokalerne. Altså det med
36 at lave de fire decentrale steder, det syntes jeg simpelthen, vi skal arbejde benhårdt for. Fordi det er nemlig
37 en måde at skabe samhørighed eller fællesskaber på, hvor der også bliver mulighed for at lave nogle
38 forskellige undervisningsformater, ikk', at man går ind og laver samarbejde og, og sammenspil og hvad ved
39 jeg, på en anden måde, end vi kan gøre, når vi er ude på de der mange matrikler. Det er jo alt for spredt (ja
40 rundt om) og det er jo heller ikke bæredygtigt vel, altså, det taler jo heller ikke ind i den dagsorden om at vi

1 skal spare miljøet eller – stressen, for den sags skyld, at man 'kvalder' rundt fra det ene til det andet til det
2 syvende sted, men, men man kan have en forventning om, at man har, er det samme sted en hel dag, ikk',
3
4
5

1 Masteropgave 22/23

2 Transskription MED-møde d. 21 november 2022

3 Jens: noget der tager udgangspunkt i det, vi laver, men alligevel noget, der skal udvikle sig eller finde en
4 form, øhm, det handler meget om den der fælles fortælling, som vi, øh, som vi har, ikk', hvad er det lige
5 som musikken gør og musikken kan og hvad den vil, altså, det tror – det syn's jeg karrusel er et meget godt
6 forum at tage den i, fordi, det er noget af det, jeg syntes er sjovt at undervise i karrusellen, at man laver
7 mange forskellige ting med forskellige lærer osv. men – men vi skal ligesom samme vej –

8 Maria: det er også noget med fællesskabet, ikk', og det har jo også – grunden til at jeg foreslog det, det var
9 fordi du også sagde det her med at "vi laver noget i fællesskab" bare vi laver noget i fællesskab, det var vi
10 inde på, I snakkede om, førhen hvor I havde været på kunstmuseum og lavet sådan nogle forskellige ture,
11 ikk, det er også en måde, men hvis vi arbejder, hvis vi laver noget som handler om arbejdet også, tror jeg
12 også det vil styrke det (Niels: jo, jo helt sikkert)

13 2:08 Maria: musik er en måde at være levende på, og der kan vi – vi kan jo skrive ordene op, hvis vi syntes
14 at vi – vi kan også bare sige, "ja, men de er der!" eller (griner) det ved jeg ikke

15 3:57 Sven: jeg fik lige en anden idé, jeg syntes bare, f.eks. den der sådan Randi's mærkelige, øhm, partitur,
16 ikk' (dagen før havde vi haft talentkoncert, hvor Randi (tidligere sanglærer og nuværende stemme
17 performer) havde afholdt workshop med eleverne og skabt et værk, hvor hun havde tegnet og noteret ned
18 elevernes forskellige input til værket – 'Weave') som var sådan en sjov tegning, og så, så kom jeg også til at
19 tænke på, ude på, ude på toiletterne her, der er sådan en fra, sådan en, en hotline man kan skrive til hvis
20 man er deprimeret eller sådan, barn, og så står der sådan en masse stikord – så måske kunne man lave et
21 eller andet sådan, - et lille grafisk et eller andet – billede, hvor der, hvor der er nogen, sådan nogle af
22 stikordene, ja, som vi har arbejdet med, så det, sådan, mere sådan – magi --- jeg har også gået og tænkt på
23 en sådan brandingsætning, men det er fandt me svært at rumme det hele i en sætning

24 5:48 Lisa: men hvor meget skal det være, altså jeg, hvor meget skal det være udad? og hvor meget skal det
25 være indad? Altså fordi, jeg, lidt i forlængelse af, altså jeg syntes jo også det er sindssygt vigtigt indad til,
26 altså fordi hele denne her proces ser jeg meget som noget, hvor vi skal altså, få et større kollegialt
27 fællesskab, altså og, og, og få, blive lidt mere sådan enige om, hvad er det vi vil, og hvorfor arbejder vi
28 overhovedet på den her arbejdsplads og hvorfor er vi her samtidig eller ikke samtidig, altså, i højere grad
29 end vi måske skal ramme – slet ikke børnene eller deres forældre, vel, fordi der vil jeg give dig ret i den der,
30 eller der mangler de alle mellemregningerne

31 7:19 Martin: jeg syntes det kunne være fedt som ansat, så ville det måske mere komme over i den her, du
32 har her – bang! – Huske lige Martin, når du går på arbejde: Æstetik!, dddddddd, ikk', Fællesskab! Hils lige
33 på Niels og vær kollegial, vi er gode ved hinanden (der grines) når vi har så gode nogle værdiord inde i
34 butikken, og hver gang man får en idé, så kan jo se, peger den mest over mod – hvis det er sådan lidt noget
35 slang, så peger den måske mest over på sådan en poster eller hvad det kunne ende med – eller FB, øhm, og
36 når vi så har idéer, ej den er virkelig kollegial eller det der, når man så sammen, øh, finder sammenspillet,
37 øhm med en kollega, rutz, så ryger den over på vores interne, det syntes jeg personligt kunne være rigtig
38 sjovt, at vi fik to ud, så du har en intern ting, som også er en inspiration, nå ja, det handlede også lige om
39 æstetik, og sådan noget ikk', og så har vi en ekstern

40 8:19: Jens: nu er vi ved at lave den der fælles fortælling, som også er netop - vores fælles fortælling, som
41 er, noget vi alle sammen ligesom skal - købe ind på, eller sådan noget, altså noget som, som inspirerer

- 1 hinanden også. Og når den der fælles fortælling er så stærk at vi kan udnytte den på alle mulige forskellige
2 måder, ikk', både de praktiske ting, vi laver med ungerne og måder vi kan formulere på, og sådan
- 3 Henriette: det er lige præcis idéen med at have de der værdier ikk', og det der, altså det er at man har
4 ligesom, man har et vejskilt man kører efter på en måde, og så kan man komme derover på flere forskellige
5 måder, ikk', men man, man ved alle sammen at det er det her, det er de her overskrifter, man er blevet
6 enige om og det vil vi gerne
- 7 8:56, Jens: når jeg ser de der hjemmesider med de der tre (griner) tre ord der, så tænker jeg, ok, det kan
8 enhver jo sige, ikk', men jeg tænker også, nå, de har været igennem en proces på et halvt år eller et eller
9 andet hvor de virkelig er blevet sammentømret i organisationen - og det er, hvad de kom frem til, så vidt
10 jeg kan se - forhåbentlig er der sket noget ind imellem, det er jo det arbejde her, der er vigtigt også, ikk',
11 Nu sidder vi her i førerbunkeren her, øh, hvor vi kan have nogle rigtig gode snakke, men det er vigtigt, vi
12 kan have dem med ude (Maria: mm) når vi, når vi, ja, sidder og fryser på en eller anden skole (griner) og
13 venter på en elev, som ikke kommer –
- 14 9:25, Henriette: ja, at man ved, hvorfor man sidder derude ikk'?
- 15 Jens: præcis, så man ved, hvorfor man sidder der
- 16 Henriette: for det er ikke umiddelbart særlig sjovt og sidde og fryse på en skole, men der er et højere
17 formål (Jens: umiddelbart giver det ikke mening, vel (griner) Henriette: umiddelbart er det absurd (griner)
18 Jens: så jeg tænker, det vigtigste nu er at skabe en fælles fortælling (det er også et buzz word jeg har brugt
19 3-4 gange i dag – griner) øhm, så skal vi finde ud af
- 20 Henriette: ja, den skal jo netop helst blive til andet end bare et buzz-word ikk', det er folk fed up med, altså
- 21 Martin: ja, det der med at den får krop på
- 22 Jens. Ja, på et eller andet tidspunkt, så bliver den til 2000 elever og, og, øh, de må have et hus (griner)
23 Henriette: præcis, det er det, man gerne skal...
- 24 10:10, Maria: og den fælles fortælling kunne jo godt være, nu sagde du før, Lisa, at det er ligesom, det er
25 vigtigt at det bliver for, altså internt, og at det handler om medarbejderudviklingen, og det er jeg sådan set
26 også enig med dig i, men jeg syntes jo ikke det ene udelukker det andet, fordi umiddelbart så kunne den
27 fælles fortælling, den skulle gerne have så meget kraft, eller energi i sig, at den også bliver en - en fortælling
28 som er synlig udadtil (rundt om: nå ja, selvfølgelig) og gør at vi faktisk får en identitet på den måde, ikk' (ja)
- 29 10:42: så vi skal jo tænke langt ud – i virkeligheden, i fht. det vi kommer frem til, hvis vi også skal forestille
30 os, at det er noget som,
- 31 12:53, Jens: i den ideelle verden, så kunne ordet: Musik – jo være der (grin omkring) det, det, der er det for
32 mange af os sådan: jaaaah! Det siger det hele, ikk' (jo) men når man ligesom, folk der ikke har den samme,
33 der må man fortælle om (ændrer stemme til sælgerstemme) det er fælles puls det her, vi laver crescendo
34 sammen, og de, altså, og så kan man ikke stoppe sig selv fordi man bare begynder at fortælle om alt, hvad
35 der bare ligger i det ord, ikk'. Lidt det samme, vi har sådan et ord, som vi sådan, prøver at bygge videre på,
36 og luk, luk, lukke op....
- 37 14:18, Maria: så, hvis vi skulle lige prøve at summere op hertil, hvad vi har gang i – så – ja, er der nogen, der
38 vil sige det? 14:27, Niels: altså ud fra den sætning der? Maria: ja, men i det hele taget, altså det vi har talt
39 om indtil nu

- 1 Anden omgang af samtale 21/11 – 2022 MED-udvalget
- 2 Maria: vores dialogpapirer her, hvis vi, æh, skæver lidt til det, er det så sådan, hm, at vi er gode til at spørge
3 ind til hinanden eller følge op på noget, der er blevet sagt – eller glemmer vi, at, øh...
- 4 Sven: ja, Martin sagde, at jeg var god til det
- 5 Martin: jeg sagde bare, at du var god til det, ikke at vi gjorde det nødvendigvis, vi er nok bedst til det første
6 du siger med... gode lange eksempler (griner)
- 7 Maria: ja, hvor vi tænker sammen og vi hjælper hinanden med at opsummere, og jeg tror det der med
8 opsummeringen er rigtig, rigtig vigtig i dag, for vi skal frem til noget, der er konkret
- 9 Henriette: men måske kunne man også lige tilføje, Maria, tænker jeg, i fht, til den der måde at tale sammen
10 på, ikk', eller at, hvor man, øh, ikke er så aktiv i fht. til det andre siger, at det er jo noget, der er virkelig
11 svært (Maria: mm), altså fordi det er, de allerfleste mennesker, de taler sammen på den måde, at de venter
12 på, at det bliver deres tur til at sige noget, så, så, jeg tænker også, det er vigtigt at sige...
- 13 Sven: hvad er det for nogle venner, du har? (grin omkring) sådan er mine venner ikke
- 14 Henriette: men det er det bare, det er bare en meget almindelig måde at kommunikere på, at man lytter på
15 nogle andre taler, mens man er i gang med at overveje, hvad man så selv skal sige eller kommer med sin
16 egen holdning, øhh, så det er bare, hvis man syntes den her måde at arbejde på virker meget ny eller lidt
17 svær, altså at komme ind på, eller man skal heller ikke sidde og tænke "Gud, jeg er et dårligt menneske,
18 fordi jeg, øh, gør faktisk ikke særlig tit, det der" (Maria: overhovedet ikke)
- 19 Henriette: så er det bare, øh, så tænker jeg det er godt at vide, ikk', at det er manges udgangspunkt, det
20 der.
- 21 Maria: det er godt sagt, Henriette, for det er faktisk svært. Det er nemlig lige præcis svært ikke at sidde og
22 overveje, hvad er det næste jeg skal sige, når nu du er færdig med at sige noget, ikk', (Henriette: ja) men
23 egentlig bare "være" fuldstændig på, hvad der bliver sagt, og så kommer..
- 24 Sven: er det ikke sådan lidt en blanding vil jeg sige? Jeg veksler da hele tiden mellem, sådan lidt, prøver at
25 reflektere over, hvad andre siger og, og, og, har jeg, og så tænker jeg sådan, har jeg noget at bidrage med –
26 altså, det er ikke sådan enten eller, det er sådan lidt, man, man, man flikker lidt frem og tilbage mellem –
27 lytte, tænke, lytte, sådan, reflektere, formulere et eller andet relevant, lytte – men, ja, det er heller ikke,
28 det er ikke nemt, det er ikke nemt
- 29 2:27: Maria: Men hvis vi kigger på de her tre sætninger ud fra den tankegang også – altså, det, det er, jeg
30 tror også jeg har skrevet et eller andet sted, når, når det begynder at tale tilbage til en – altså de tre
31 sætninger her (roder rundt på flip overen for at finde de tre plancher) som jo igen er taget ud fra, hvad vi
32 har snakket om – altså, jeg syntes umiddelbart, når jeg læser dem igennem, så er det noget andet end de
33 der ord, jeg lige trak frem, som var kommunens ledelsesgrundlag (mm rundt om) 3:07 Hvis jeg skulle
34 beskrive det, så vil jeg sige, der er liv i det her (mm), det, det, hvis jeg skulle sige noget, så taler det tilbage
35 til mig, altså, "Musik er levende", ja, det, det, det er så sandt, at jeg kan faktisk mærke, at musikken er i
36 gang et eller andet sted, ikk', og det her med, at vi lukket musikken op – jeg syntes, det giver billeder - der
37 er sådan, .. det i hvert fald appellerer til noget, der er aktivt --- og det med at skabe et rum, det syntes jeg,
38 bestemt også giver billeder, jeg syntes det, jeg syntes, jeg syntes faktisk det er en utrolig fed sætning, jeg
39 syntes der er noget ... specielt når man kender forholdene rundt omkring, og kender de der forskellige
40 undervisningsrum derude, hvor, hvor – altså nogle steder er der da rigtig dejligt, 522 er et fedt lokale ikk',

- 1 og 518 også for den sags skyld, altså der.... Men der er nogle steder, hvor man tænker, okay, der skal
 2 virkelig noget til for at der kommer en stemning ind her, ikk' --- magien og jeg tænker selvfølgelig også på –
 3 nu var det Yasmin, der kom med den magi, med sine sæbebobler, ikk', og det får jeg også et billede af her,
 4 at man ligesom får lavet den her lille boble omkring sig selv og sine elever og får skabt det her lidt magiske
 5 rum , og, og, og jeg tror egentlig, det er det billede, jeg er meget inspireret af, også i fht. at sige, øh, når vi
 6 kigger på hele musikskolen og vores rammer, at hvis vi ligesom kan lave det her lille magiske rum omkring
 7 os selv, og får den energi til bare at boble løs eller koge, så på et eller andet tidspunkt, ja men så letter låget
 8 altså, som du sagde før, Jens, så må de bygge den der musikskole til de 2000 elever, som vi ikke har lige nu,
 9 men de kommer
- 10 4:53: Martin: det sætter også noget i gang, fordi jeg ville stille det op anderledes, "nå, skal der opstå noget?
 11 – nåå, men så skal ham der jo ikke sidde ovre i den anden ende af lokalet, så skal den.., nå, men så, og så
 12 ville jeg stille det op ud fra "nåå, der skal opstå noget?", så på den måde sætter den jo også noget handling
 13 i gang, for ellers ville jeg måske bare låse mig ind i et eller andet lokale og tænke, hmm, fint nok, og der
 14 roder lidt derovre -- "nåå, skal der opstå noget!"
- 15 Maria: ja, man får måske lyst til, eller det ved jeg ikke, nu tænker jeg, "opstå noget?" hvad vil du gøre så?
- 16 Martin: ja men så ville .. nå, men så bassisten skulle høre tromme, altså så ville..nej nu kan der opstå noget,
 17 og vi kan se hinanden og, nå, men ved du hvad, hvis vi sidder lidt tættere, så kan vi også, øh, øh, mærke
 18 hinandens svingninger og sådan noget, og, og, og
- 19 5:31: Henriette, og det fede er jo, at det er jo så din egen måde at nå derhen på, ikk' (Martin: nå ja, nå ja,)
 20 fordi der er (Martin: så bliver det personligt) ikke skrevet i musikskolens, øh, regler at sådan skal det stå
 21 sådan skal det gøres, men det er noget man selv kan finde vejen hen til, fordi man har det der, øh, øh i
 22 baghovedet (Martin: det er smart, at den ikke er for definerende, ikk') ja,
- 23 Martin: ja, for det er demotiverende hvis der stod, "vi stiller altid op ude langs med kanterne af vores
 24 lokaler" (Henriette: men det kan være, du, du, bedre kan skabe noget, hvis det står på den der måde, og
 25 der er nogle andre de kan, hvis det stod på en anden måde (Martin: det er smart)
- 26 6:00 Jens: det er med 0. klasserne når de skal ind i et musiklokale, de har aldrig været der før, ikk', det
 27 handler ikke bare om at løbe derind og så spille på noget på vejen og så blive kaldt ind og sidde i en
 28 rundkreds, det handler om (det siger jeg ikke til dem) men forestil dig det der med at komme ind i et rum,
 29 det kan være magisk med alle mulige ting, der kan lave alle mulige spændende lyde og, vi kan lave nogle
 30 ting sammen (næsten hvisker) prøv at hør!, der er helt stille, prøv at høre nu! (griner) (hmm, ja, rundt
 31 omkring)
- 32 Jens: det er lidt det samme med soloelever, de spiller ikke bare en tone, de – spiller en tone (nuancerer
 33 stavelserne)
- 34 6:30:Henriette, ja, det er nemlig vildt, hvor meget forskel der kan være sådan (ja)
- 35 6:58: Martin, vil det give mening, hvis vi laver en planche mere, altså, jeg syntes det er sjovere at lave de
 36 der f.eks. "På musikskolen lukker vi musikken op sammen med børnene" ikk', ligesom vi havde, som skyen
 37 og så de der vores værdiord
- 38 7: 11: Maria: ja, det gør vi! Jeg står lige og tænker på, om det vil give mening at vi tager en tur mere med
 39 personalet, altså så man, at vi gør lidt det samme, at vi har de her sætninger og så, ...
- 40 Niels: hører om der er nogen, der ...

1 Maria: nej men hører mere på, hvad sætter det i gang hos dig? Altså, hvordan ville du indrette dit lokale,
 2 hvis du fik den her sætning. Så man bliver konkret på at sige, nå men hvis jeg, "Musik er en måde at være
 3 levende på" derfor vil jeg, jeg vil foreslå man skal gøre sådan og sådan eller, og så de ord, der kommer ud af
 4 det, det kan så blive dem, vi bruger i taleboblere under skyen f.eks. --- ku'det, det kunne være en måde
 5 også at få folk til også at få billeder på det

6 8:52: Martin: "Musikskolen lukker musikken op sammen med børnene", men det er jo noget med
 7 sammenspil og så noget ikk'

8 Jens: både det, men også der er faktisk også nogle børn, som ikke ved, hvad musik handler om, altså, øh,
 9 hvis man, altså, bare f.eks. et orkester starter, bare det der starte og slutte samtidigt, så kan man sige, det
 10 er en teknisk ting at øve, ikk', men det der med, magien er slut og den der pause, der bare kommer
 11 bagefter, ikk', eller en dissonans der bliver opløst mens de sidder og spiller, ikk', altså, øj, dyrk lige den der,
 12 fordi, altså, der er nogle børn, altså jeg har haft, nu er det skoleklasser jeg har haft, altså 6. klasserne, ikk',
 13 som har haft fem års musikuddannelse der bare med skolen, ikk', øhm, som, øh, de skulle tage noget musik
 14 med, og så var der nogen, der tog noget Michael Jackson med, (det var dengang) øhm, og så sagde jeg,
 15 hvad er det fede ved det nummer? De skulle selv tage noget med, ikk', hvad, hvad, det var bare ikke....
 16 Nogen sagde, det var en god video ikk', men, men, er det fordi.. så snakkede vi om bassen – de kunne ikke
 17 høre, der var bas med. Så altså, lyt efter, det der med at lukke musikken op, altså, hvad er det og klassisk
 18 musik endnu værre, altså, hvad er det man lytter efter der, kan man sige, ikk', f.eks. hvad gør I med en
 19 akkordprogression f.eks. hvad sker der, uhh, nu kommer mol akkorden ikk', altså "luk musikken op", det er
 20 jo også, at lukke børnene ind i musikverdenen

21 10:15: Henriette, men der er jo sandsynligt mange ting, man kan give betydning, altså, som de slet ikke vidste
 22 havde betydning, altså som de bare tror, det kan man virkelig blive overrasket over nogle gange ikk', hvor
 23 de sådan lige tror, det der musik, kæmpe musikunivers, at det er sådan noget, der bare er, altså, måske er
 24 det det, de har erfaring med eller de har slet ikke noget erfaring, så, når man begynder at pinde ud, hvor
 25 mange betydningsfulde ting, der er og hvor mange måder, man kan sætte det sammen på, så er det bare
 26 sådan hel verden, altså, musikken er jo også en verden, der er jo afsindig mange begreber og udtryk og
 27 toner og harmonier og alt muligt man kan kombinere på ufatteligt mange måder, så hvis man begynder at
 28 dykke ned i det på den måde, så er det jo et kæmpe område

29 11:00: Maria, er der nogle ord, der sådan kommer til dig, lige i det når du tænker på det, og lukker op?

30 Henriette: et er bare sådan, det er bare et kæmpe univers eller uanede muligheder

31 Martin: univers, det er et godt ord!

32 Henriette: altså, det er masser af ord og sådan fra musikkens verden, det giver ikke så meget mening, tror
 33 jeg at begynde og putte alle dem på, men..

34 Niels: det er jo lydhørhed også, ikk', hvis...

35 Henriette: jo, det er jo også en del af det, ikk' (Niels: ja)

36 11: 28 Martin: øhm, Flow, er en af ordene her fra æstetik (Henriette: ja det er da bestemt også noget, man..
 37 kan opleve) Flow, måske fantasifuldhed, har I også skrevet her Og det er også i sådant et rum, ikk' -- øj,
 38 hvad hvis vi gør sådan her, ikk'

- 1 Henriette: ja, og det der 'betydningsfuldhed', det syntes jeg faktisk også er, øhm, et godt ord (Jens: ja) fordi
 2 at man, .. der er masser af ting, som umiddelbart ikke har betydning for dem, men som man kan hjælpe
 3 dem med at få betydning
- 4 Martin: Hvad mener du med betydningsfuldhed, Henriette? (alle griner, Henriette. Har du været på kursus
 5 Martin?) men faktisk seriøst...
- 6 Henriette: ja, men jeg mener, at øh, man kan tage en lille bitte del, og så kan man, øh, hvad hedder det, øh,
 7 forstørre det op - og vise dem, hvad det kan, øhm, nogen gange én tone, altså det der med at prøve at
 8 spørge en elev, hvor mange forskellige måder tror du, man kan spille én tone på, f.eks. de har slet ikke –
 9 altså, det har de slet ikke tænkt over, altså, de tænker sådan, tryk ned – slip, (Martin: ja, griner), øh, så bare
 10 sådan en ting, det kan man jo godt tage og blæse op, og faktisk forklare dem, at lige den der mikrodal af
 11 hele det der musikunivers, det, det kan fylde så meget her, altså, det kan man gøre på så mange forskellige
 12 måder...
- 13 Martin: så det betyder noget, eller det....
- 14 Henriette: pludselig så bliver det også sådan lidt en ære for dem, altså, at dykke ned i det der (Martin: ja)
 15 det, det er min oplevelse, men når det går rigtig godt, ikk', altså, så, så bliver det sådan, så bliver det
 16 pludselig betydningsfuldt for dem, at gøre noget ud af det der, før har det bare været sådan – det der, det
 17 har ikke været så vigtigt, eller det gør man da bare sådan der – næ, det gør man ikke, der er faktisk 1000
 18 måder at gøre det der på
- 19 Niels: lave vibrato (fnis) Henriette: på klaveret? (griner)
- 20 13:10: Maria: Det er også noget med at fokusere, altså, at stille skarpt, sætte fokus på (Henriette: mmm, ja)
- 21 Sven: nå ja, det der med fordybelse og alt det der, som vi snakkede om – var meget vigtigt
- 22 Jens: ja, fordybelse, det skal helt klart med der også
- 23 Sven: det er ikke så moderne (rundt om: nej)
- 24 Martin: nej men det er sådan noget, meditation, øhm, Mindfulness, (Sven: Jazzfulness)
- 25 Henriette: det kan også give sådan en stolthed over det man bruger tid på, syntes jeg,
- 26 Maria: ja --- stolthed? Henriette: ja, stolthed over hvor kompliceret det egentlig er, når man øhm, når man
 27 øhm, laver sådan nogle indsnit for dem i – hvad for en del af musikuniverset, det nu er, så kan, så syntes jeg
 28 også tit man oplever, at de sådan, de får sådan lidt ærefrygt ikk', over det, de selv er i gang med ..
- 29 Maria: ærefrygt? Henriette: ja, og stolthed, ikk'
- 30 Maria: hvordan vil det virke at skrive 'ærefrygt'? (alle rundt omkring: ajj, det er nok lige, aj, det er nok ikke
 31 så godt)
- 32 Martin: men kan vi oversætte det? Hvad vil det være?
- 33 Sven: bare skriv 'frygt' (der grines) Respekt
- 34 Niels: koncentration, måske? Maria: jaa,
- 35 Martin: ja men, nej, koncentration tror jeg er for meget et skoleord, bortset fra det...

1 Niels: hvad? Martin: koncentration tror jeg, man kender meget som et skoleord Niels: gør man det? Martin:
2 nej, men som en belæring,.. "I har ikke nok koncentration i timerne", jeg tror ikke, det er positivt overfor
3 dem. Så skal det være, øhm, koncentreret om de fede ting, eller

4 Lisa: "koncentrér dig nu, Martin!" (Martin: ja)

5 Lisa: men fokus og fordybelse er da også meget gode (rundt om: ja, det syntes jeg også) som erstatning for
6 det

7 14:55: Maria: Hvad gør, hvad gør det mere, når vi lukket musikken op sammen med børnene? Hvad, hvis
8 nu, hvis nu vi ikke kun tænker på eleverne, men også, .. på musikskolen lukker vi musikken op – sammen
9 med børnene, men hvad betyder det – for os, at lukke musikken op – hvis vi nu tager børnene væk (grin)

10 15:20: Martin: nåh, ja, nåh, ja, "på musikskolen kuller vi musikken op", ja (Maria: sammen)
11 Niels: så kommer alt det der ind på det der med følelser og glæde og (Maria: mm) god stemning, og..

12 Martin: samhörighed, sam-, sam-, samklang, altså effekt hvad hedder sådan noget - er der nogle af ordene
13 her

14 Niels: sammenspilskraft

15 Martin: Jazzfullness, den var altså fed, den der, den bliver vi altså også nødt til at skrive op (grin rundt om)

16 16:08: Martin: øh, hvad hedder det: fælles puls (Maria: ja) det var et Jens'ord

17 16:30, Maria: inspiration, har vi det med også?

18 Martin: fælles beat, det sagde man i hvertfald i 80'erne Maria: jeg har ikke skrevet det op

19 16:50: Martin: når de hører deres musik, og altså, hvis vi bare finder en fællesnævner, det behøver ikke
20 være, sykelig hip hop, men hvad er det , de opnår ved det, når de går, siger de noget....?

21 17:20: Martin: Hvad vil de sige (børnene), de søger? Når de er ude eller opnår eller, hvorfor går de til konc...

22 Niels: det er på et ubevidst plan et eller andet sted....
23

24 18:00: Martin: men hvad er det så, de oplever, ikk'? Selvforglemmelse, har I faktisk selv skrevet her, øhm,
25 eller vi, selvforglemmelse, det er vel faktisk

26 Maria: er det her, eller er det i virkeligheden i det med magien?

27 Sven: en religiøs oplevelse....

28 Maria: det kom vi jo også lidt ind på i en af snakkeene, hvor du sagde det her med, de møder Gud, og, og,
29 (oh, oh oh rundt om) man behøver måske ikke lige frem sige Gud, men ---- der er nok måske en grund til at
30 vi kredser omkring det, fordi det – altså musik handler også om noget eksistentielt -- og det med at skabe
31 noget i et tomt rum – og pludselig er der noget, det kan jo også være i sådan en oplevelse. Altså jeg syntes
32 der var---- nu var vi til koncert i går med talenteleverne, og jeg syntes også det er virkelig spændende at
33 sidde og -- bare være i det, og fordi, der fik jeg også på et tidspunkt, hvor jeg bare sad og tænkte, hvor er
34 det også fantastisk, at de spillede sammen (hmm rundt om) altså, tænk den oplevelse at sidde og spille, de
35 to guitarister f.eks. ikk'? Altså have den ... hvornår opnår man det ellers? Det er jo en fuldstændig
36 usædvanlig situation og sidde med sådan en sprød lyd (Sven: ja) og sidde ved siden af hinanden og lytte ind
37 i, altså lytte på den måde (ja) det syntes jeg er magi også, og jeg syntes det er jo sådan en hel – ja, speciel
38 situation, ja sådan et øjebliksbillede i det her turbulente samfund, hvor, hvor, hvor, I kan bare kigge ned i

- 1 Sporet lige nu, ikk' (skolens åbne fællesrum i underetagen) altså, hvor mange, øh, hvor meget lydhørhed er
 2 der overfor hinanden der lige nu, ikk'? Det kan da godt være de hygger sig og sådan noget, men det er ikke,
 3 det er ikke en disciplin, vi dyrker
- 4 19:48: Sven: det er også sådan en svær ting at føre ud i sådan en folkeskole, ikk', hvor der... (Maria: jov, og
 5 det skal vi heller ikke) er 28 børn i alle klasserne ikk',
- 6 Maria: og det er jo så det næste, vi kunne bruge rigtig meget tid at tale om, og det er, det skal vi heller ikk',
 7 altså, det, vi, vi kan jo noget specielt, og det skal vi holde fast i, det er jo derfor at vi er musikskole, og vi s...
 8 altså det er lige præcis det vi kan, vi kan skabe de der momenter af intimitet og – og magi, som de jo ikke
 9 kan i skolen, og de skal heller ikke gøre det i skolen
- 10 20:21: Martin: hvad sagde du et? Hvor vi skaber et, hvad sagde du et?
- 11 Maria: altså, et moment af magi? Martin: et moment af magi!
 12 Sven: intimitet
 13 Maria: altså intimitet, ja,
 14 Martin: et moment af magi! Det lyder da meget godt (der grines og jokes – her kan du komme og aflevere
 15 et moment af magi....)
- 16 20:45: Martin: selvforglemmelse har I skrevet, øh, og så, øhm, Bevidsthed, fælles bevidsthed, øhm,
 17 vibration, fælles puls,
- 18 Niels: selvforglemmelse, forglemmelse af tid og sted - "Gud, er der gået 20 minutter nu... det tror jeg
 19 simpelthen ikke på"
 20 Martin: det er et godt kompliment, når man får den (ja, rundt om)
 21 Niels: sådan har man det også selv, Gud, er vi allerede færdige! Vi kunne godt have siddet her en time mere
 22 Henriette: ja, tiden er fløjet afsted
- 23 21:18: Martin: øhm, og du har været henne på noget eksistentielt, altså? Maria: ja
- 24 Martin: Gud i musikken, og jeg ved ikke, om man kan finde et andet udtryk, men det ophøjede
 25 Niels: åndfuldhed
- 26 Maria: jaaa, ånd eller Fyldt op af musikken, altså det er et af de her, det er jo i virkeligheden, det
 27 Andre: indlevelse...
- 28 22:20: Maria: det er også den der, altså, gavemetafor, som vi har talt om i fht. – hvor var det vi talt om det?
- 29 Henriette: ja, det blev sagt på et eller andet tidspunkt, gjorde det ikke
 30 Maria: men det der med, det er jo både jer som undervisere, men det er jo også børnene.....
 31 Henriette: det var dig, der sagde det i går.
 32 Maria: jeg sagde det i går, ja men det var fordi jeg var inspireret af det i fht. noget vi havde talt om
- 33 22:49: Henriette: ja, at det er en gave, man giver
 34 Maria: det er det jo i virkeligheden, ja, at du, øh...
- 35 Niels: Musik er en gave – Music is a gift
- 36 Maria: det er det, ja – skal jeg skrive det på engelsk, eller (grin rundt om bordet)

- 1 25:10: Jens: det der vigtighed også, øhm, meningsfyldt, har vi skrevet, men vigtighed, hvis man ikke gør det
 2 her , så bliver det ikke skabt, altså, man, man laver noget, der er der, altså...også i sammenspil, ikk', hvia
 3 man ikke, altså, noget vigtigt, det er vigtigt
- 4 Maria: ja , det er både, men det er også meningsfyldt, og det syntes jeg at ... det var et af ordene også,
 5 ikk'(jo)
- 6 25:45: Henriette: men der er, jeg syntes også der er noget fascinerende over det der med, og også, det kan
 7 også være lidt skræmmende selvfølgelig, men at, tingene får kun den betydning man selv lægger i det.
 8 Fordi hvis du ikke vælger at give noget, altså, ind i det, så bliver det heller ikke til noget, eller så får det ikke,
 9 altså, så man, så man styrer jo rigtig meget selv, øh, hvad skal man sige, det, der opstår, betydningen af det,
 10 og hvor godt det bliver og dybden i det og,
- 11 Maria: er man selv Herre over det, vil du mene?
- 12 26:15: Henriette: det tror jeg man er langt hen ad vejen, ja, det vil jeg mene, altså, vi er som undervisere,
 13 børnene er på sin vis, men vi er, vi faciliterer jo det, der foregår i det rum. Det syntes jeg er en ret fornem
 14 opgave at have egentlig, fordi man kan gøre rigtig meget. Der er også noget man ikke er Herre over, altså,
- 15 26:38: Sven: en ting som er lidt svært, det er det der, altså den der ting, man siger om , om forældre,
 16 måden at, måden man i virkeligheden opdrager sine børn på, det...det er sådan mere de ting man gør, den
 17 måde man agerer på, (Henriette: ja, end det, du siger) ja, end det, man siger (Henriette: ja, fuldstændig) og
 18 hvis man skal overføre det til vores – situation, ikk', så det --- så, så er det egentlig, så må det være vores
 19 ligesom fornemmeste opgave at rent faktisk ..og være ligesom, være alle de der ting (Maria: "Walk the
 20 talk") i stedet for bare, ja, og det er en udfordring, altså, når man sidder der små elever dag efter dag
- 21 27:16: Henriette: ja, for man kan godt sige, **Musik er rigtig vigtig!** (der grines) men hvis du selv er bare
 22 sådan total slap, off dag, ikk', altså, så kan de bare ikke mærke, at det er vigtigt, hvis man ikke viser det
- 23 Sven: ja, og måske er det sådan noget også, vi skal fokusere på (mm) altså, sådan kollegialt også ligesom
 24 prøver sådan et tænde den der gnist
- 25 27:34: Niels: det tror jeg vi gør alle sammen intuitivt, altså, fordi
- 26 27:40: Maria: tror du det? (Niels: ja det..) På hvilken måde
- 27 Sven: det er jo ikke sådan enten eller ting, altså, der er forskellige grader af hvor .. (Henriette: hvor meget
 28 energi man..) hvor dedikeret og energisk man skal være
- 29 Niels: nå, jo, men det er jo også ens personlighed, ikk', der kommer ind der, ikk'
- 30 Martin: men du er også god til det, Niels
- 31 27:54: Maria: men hvis, når du siger det, kan du komme med et eksempel? Hvornår syntes du det virker
 32 som om at, øh, at der sådan sker gensidig inspiration? Hvornår virker det og hvornår virker det ikke?
- 33 28:08: Niels: jo, men hvis man virker begejstret for..roser eleven, giver feedback, ikk'tilbage til eleven om,
 34 "det, du gør det, det er fandme godt", ikk'" (Maria: mm) og ikke bare sidder, nå ja, tag den en gang til, ikk'
- 35 Maria: men også blandt kollegerne, fordi, det var det vi lige kom ind på her, ikk', hvis du siger, det syntes du
 36 også vi gør
- 37 Niels: jeg sidder jo ikke ude og ser alle undervisere og ved, jeg ved bare, at hvis man ikke er engageret som
 38 lærer, så holder eleverne op, så gider de ikke, altså, hvis de ikke har en eller anden personlig relation også

- 1 til én, øh, ens undervisning og ens person, ikk', og den måde, man tager imod dem på, når de kommer ind i
 2 et undervisningslokale, snakker med dem og lige hører, hvordan det går, et eller andet, ikk', altså,
 3 personlig kontakt
- 4 Martin: kunne vi fået ord med på det, for det er jo faktisk, altså der er jo stor forskel på, altså, fordi at, og
 5 det er der faktisk forsket i, hvis du roser, det er faktisk uanset personens niveau, i øvrigt, hvis du bare siger
 6 jeg finder noget at rose for, så har man en 40% læringskurve, øh, jeg tror endda det var et foredrag her i
 7 musikskolen for nogle år siden, og så prøvede man at sige, fejlfinding, for det lærer du faktisk også noget af,
 8 men den ligger kun på 20%. Dvs. vi vil simpelthen få dygtigere elever, hvis vi sige, jeg finder noget at rose
 9 den de elev for
- 10 29:38: Jens: et anslag, det kan være mange ting, ikk', altså, det er helt nede, altså, i, ja, det der, rose, hvad
 11 skal man sige, anerkendende, at, ja vigtigheden igen af at man kan arbejde med nogle ting, altså, hvis de
- 12 Henriette: Men også i fht. udviklingen, at man ikke bare er resultatorienteret, men at det også handler om,
 13 du er nået, siden sidste gang er du nået herfra og hertil, så kan det godt være de mangler SÅ meget endnu
 14 for at de kan komme på konservatoriet – men det skal de måske aldrig. Men så er der stadigvæk den der,
 15 altså, gøre opmærksom på, du har rykket dig SÅ meget der, siden sidste gang. Det skal man hjælpe dem
 16 med, for det kan de ikke selv, altså, der er de ikke selv, så de kan vurdere
- 17 Martin: og det giver faktisk et godt grundlag for at skabe, ikk', det kan godt være en god sætning, hvis vi
 18 kan finde én, altså en positiv feedback – eller "vi spiller hinanden gode" eller (Henriette: anerkendelse, ikk')
 19 anerkendelse – eller også så skal den over på den "På musikskolen lukker vi musikken op", det er faktisk én
 20 af nøglerne for at lukke op
- 21 30:47: Maria: jeg sad lige og tænkte på det, som Sven snakkede om lige før, "Walk the talk" har jeg skrevet,
 22 fordi jeg ved ikke hvad det er lige på.. det er sådan et begreb, ikk', men, inspirationen, og jeg kom til at
 23 tænke videre på, at inspirationen også kan være, det var det du snakkede om Niels, at, altså, hvordan bliver
 24, blive ved med at sige, ej, det er rigtig godt, så, hvor kommer inspirationen fra? Er det noget af det her,
 25 som kommer i magien? Er det noget af det, som ligger i den her øvelse i at være, altså arbejde musisk, øh,
 26 også i andre sammenhænge, når vi er på vores arbejde, at vi, vi
- 27 31:25: Niels: jeg tror i hvertfald det gælder om også at holde sit eget, øh, musikerskab i live, og have det,
 28 ikk' (rundt om: ja) så man har noget, det også selv fylder én op med, med inspiration og glæde, ikk', i stedet
 29 for man bare sidder med de der åndsvage elever uden at man selv også får noget ud af det, ikk' (ja rundt
 30 om) i "gåseøjne" ikk'
- 31 31:47: Sven: jeg syntes, det er ret forskelligt, altså, det handler meget om ligesom, øh, nogle elever kan det
 32 være sådan hvor de ligesom brænder for det og har noget talent, så kan, det kan være en drivkraft i sig selv,
 33 men ved andre elever, der kan det også være sådan... bare det der med sådan, fascinationen af sådan et
 34 lille menneske, der er på vej til at udvikle en personlighed, det syntes jeg, det kan motivere mig. Altså bare
 35 det der med at lære de der små børn at kende, og være sådan, prøve at hjælpe dem i en eller anden god
 36 retning, selvfølgelig er det ikke så meget berøring vi har med dem, men sådan, men bare sådan det der
 37 med at anerkende dem som sådan nogle små ufærdige personligheder, som er på vej et fedt sted hen –
 38 forhåbentlig, det syntes jeg er det, der er sådan mest...
- 39 32:38: Martin: Det var godt sagt, og både det og så positiv feedback er måske den der planche, hvor vi
 40 "lukker musikken op", fordi det der er igen med at lukke op og så siger jeg, ja men, der hvor du er, og du er
 41 11 år, det er da fantastisk, din vej, det er da interessant, og især for eleven, ikk', så, hvad har vi, positiv
 42 feed back og..

- 1 Maria; ja, anerkendelse også Martin: anerkendelse, og det er noget, de søger, "så har vi dem"
- 2 Jens: det handler også, altså, hvad skal der til, for at de øve sig, ikk', de skal jo syn's, de skal jo kunne
3 mærke (Martin: motivation) de skal jo kunne mærke forskel på, om de spiller det anslag, eller det anslag,
4 ikk'. Altså måske kan vi endda spille et stykke, eller en skala, eller et eller andet, de skal, de skal have dend
5 er fornemmelse, og, øhm, hvis man kan dele den med dem, oj, det du gjorde der, det var faktisk, det var
6 godt fordi kan du høre.... Kan du spille det på den måde? De sidder selv og har det der nysgerrige blik der –
7 derhjemme
- 8 Henriette: ja, det er det der med at hjælpe dem til at se, altså fremskridtene eller forskellene, fordi det kan
9 de ikke, øh, altid selv se, og så kan man lige, øh, forstørre det lidt op for dem så de sådan mærker det ekstra
10 meget
- 11 33:53: Martin: ja, og motivation, og det er jo desværre også viser forskning, at mennesket gør ikke noget,
12 uden motivation, altså fordi, der er altid et motiv, det kommer jo af motiv, altså så øh, øh, og det kender vi,
13 det der med eleven der bare overhovedet ikk', og pludselig, hvis man er heldig, så finder man det der:
14 "Nååh, der ligger din drivkraft, ikk', og så finder de deres, det kan vi hjælpe dem med, at finde deres
15 motivation, men, siger forskerne også, mennesket gør ikke noget uden motivation.
- 16 34:40: Maria: men nu kredser vi omkring børnene igen, hvis vi prøver lige at trække det tilbage igen, altså,
17 hvis vi tænker fundamentet i skolen, som også skal handle om jer, og os, som kollegaer, hvor vi.....altså
18 udgangspunktet for nu, nu, det er ikke kun en undervisningssituation, de her ting skal jo også gerne foregå
19 i, alt hvad vi foretager os. Og det kan vi sige, nu var der det her med inspiration, hvor får vi inspirationen fra
20 til at kunne lukke musikken op for børnene? Det gør vi selvfølgelig ved at spille sammen, altså lave de her
21 fællesskaber, fællesskabende aktiviteter med hinanden; men det kan også godt være, at det kommer i den
22 måde vi samtaler på, altså, sår vi ikke spiller, så gør vi det på samme måde, hvis vi, hvis vi igen vender
23 tilbage til den her dialogform og siger, det er sådan en musikalsk måde at samtale på, lydhørheden og
24 inspirationen til at tage den tråd op som du sagde noget om at bringe videre eller spørge ind, altså. Det er
25 jo også en måde at improvisere på og inspirere sig af hinanden på.
- 26 35:50:Martin: spørge ind, den var også meget god
- 27 Sven: hey, det der, det der Jazzfulness, det var altså lidt for sjov, jeg sagde det
- 28 36:32: Maria: nå, prøv at høre, nu tror jeg ikke, vi kan – koge mere suppe på den pølsepind: Det er
29 spørgsmålet om vi kan blive ved at skrive flere ord ned?
- 30 Jens: der skal også være noget at lave for de andre (jo, jo rundt om)
- 31 Maria: Kan I kende jer selv i alt det, vi har skrevet ned her? Eller giver det nogen mening på nogen måde?
32 Og kan I se, at det er en del af jer og jeres arbejdsplads?
- 33 Niels: helt klart, vi skulle da gerne kunne sætte kryds ved dem alle sammen, eller (jo, rundt om)
- 34 37:04: Maria: Kan I også, hvis I sådan lige skulle tænke igennem, oversætte det til jeres kollegaer? Sådan at
35 sige, hvad er det egentlig, vi har arbejdet med her og hvorfor syntes vi, det her giver mening i fht. at være
36 ansat på Fredensborg musikskole? (5 sek)
- 37 37:25:Sven: ja, altså jeg syntes måske en af de vigtigste ting, som vi lige snakker om nu, at, at, at vi bliver
38 gode til ligesom at, ja, hjælpe hinanden til det der med at sådan bibeholde sådan gnisten og glæden ved at
39 videregive ting og sådan, bare sådan den der begejstring og sådan noget. Jeg tror, øh, ...ja, det tror jeg er

- 1 noget af det vigtigste, fordi hvis børnene ligesom kan mærke at, (Niels:mm) at lærerne er sådan lidt
2 begejstret og sådan...ja, så bliver det sjovt, så bliver det godt, og så får de lyst til...
- 3 38:05:Lisa: kan man overføre den til kollegaerne?
- 4 Sven: men, ja, måske skal det være et eller andet med at, ligesom at der bliver et eller andet forum, hvor,
5 hvor, øh, hvor vi alle sammen kan ligesom kan komme med sådan bud på hvad, helt personligt sådan, hey
6 hvad kan gøre min hverdag og min situation mere, altså, hvordan, hvordan kan jeg blive mere tændt på det
7 her, og ikke fordi jeg siger, at folk ikke er tændte på det men, bare sådan, det tror jeg er en af de vigtigste
8 ting at fokusere på eller sådan, og værne om at den der sådan flamme den..bliver ved med sådan at
9 brænde
- 10 38:42: Martin: så det kunne være noget med synergi, det kunne være noget med "at smitte hinanden" det
11 kunne være noget med, fælles- øh, inspiration, øh, det kunne være noget med, øh, dele glæden, øhm...
- 12 Maria: ja, nogle af de ting vi har været, altså, som.. det der med fællesskabet, ikk', vi..jeg har skrevet det
13 ned, hvad siger Jens, han siger, det er et eller andet med, vi laver ting sammen ikk', fælles – fælles ting
14 sammen i, i, i større udstrækning
- 15 Sven: det kan også være sådan et, altså et, bare et lille punkt bare engang imellem på et møde at der er en
16 der kommer med et nummer, et eller andet stykke musik, som, som man er helt begejstret over lige i
17 øjeblikket. Jeg har det sådan lidt i perioder, hvor jeg hører det samme nummer bare sådan på repeat
- 18 Martin: vi deler de gode oplevelser
- 19 Sven: ja, sådan måske prøve at dele de gode oplevelser, sådan hey, prøve lige at tjekke ud, hvor vilde de er
- 20 40:00:Maria: hvad med bare, "vi deler"? Behøver det kun at være de gode oplevelser?
- 21 Lisa: men skulle det ikke have været på den side, du lige har rullet væk? For det handler jo faktisk om et
22 Musik er en måde at være levende på, ikk'
- 23 Martin: nå ja, for det er jo ikke med børnene
- 24 40:28: Sven: og også ligesom være bedre til at skjule, hvis man har det skidt (griner) så det ikke sådan
25 spreder sig (Henriette: man må heller ikke gabe, for så siger man, man er træt)
- 26 40:52:Maria: men det der med at skjule, at man har det skidt (Sven: nej, men det var bare for sjov) nej, men
27 bare for at tage fat i det, fordi, det er jo i virkeligheden også interessant, at der er øhm, jeg ved ikke, har I
28 læst Peter Bastians Mesterlære? Hvor han, altså et af hans hovedmotiver, fordi han foretager jo sådan en
29 transformation igennem sin sidste periode der af sit liv, hvor han på et tidspunkt møder den her guru,
30 Andrew Cohen, som han så, øh, følger en periode, og så siger han til ham, han siger til sin guru der, at han
31 kan ikke forstå fordi, han syntes han bliver et dårligere og dårligere moralsk menneske og ægteskab og
32 venskaber og alt muligt det bare, det bliver, de ligger sådan i en rygende ruinhob bag ham, men han bliver
33 en mere og mere sublim musiker, når han står på scenen. Og så siger han til ham: " Gå aldrig ned fra
34 scenen". Og det tager han med sig (grin rundt om) ja, men det er faktisk ret interessant ikk', fordi det
35 kommer sådan ligesom til at være hans, hans mantra, eller i hvert fald det han forfølger, også i hans
36 meditationscenter derinde på Rosenkilde allé, hvad hedder den... hvor, hvor det handler om at være et
37 moralsk menneske, og der står et sted, det her med, når du går en tur i Supermarked og du hører sådan et
38 ægtepar, der har været gift i 40 år og som simpelthen taler til hinanden som jeg ved ikke hvad i det der
39 offentlige rum, eller når du kommer på arbejde og er skide sur, fordi du har haft en dårlig nat eller du har

1 været oppe at skænes med familien om morgenen og, og så smitter du dine omgivelser. Og jeg syntes
2 faktisk, hos mig gav det virkelig god mening at sige, Ja, man kan godt have det dårligt en dag, men du kan
3 ikke tillade dig, at hælde det udover dine medmennesker på den måde. Du kan jo godt sige, jeg er lidt træt i
4 dag eller jeg har det ikke, eller jeg er lidt stille, og så er det det. Men ligefrem og sådan komme og hælde
5 det ud i hovedet på Henriette som overhovedet intet havde med det at gøre, og det syntes jeg jo faktisk
6 man oplever rigtig meget i det her samfund. Hvis I står nede i Netto i køen eller sådan noget. Der går ikke to
7 sekunder, så er der nogen der er rigtig, rigtig sure over at der ikke bliver åbnet en kasse , altså, absurde
8 småting, som bare forurener

9 Martin: det var en god prædiken det der! Maria: ja ikk? Martin: ja Halleluja (grin)

10 Maria: det var noget, jeg ville dele med jer (grin, ja)

11 Mrtin: ja, og jeg var bare lidt længe om at fatte pointen, ej, nu forstår jeg det der med, han sagde, "gå aldrig
12 ned fra scenen" altså, jeg tænkte det ret bogstaveligt - Henriette: ja, at han skulle holde sig væk fra
13 familien

14 Martin: det er faktisk at tage scenen med rundt, altså, du er stadigvæk på scenen, den forstod jeg først
15 efter fem minutter

16 Niels: du skal være professionel

17 43:43:Sven: også overfor din familie, du skal performe!

18 Maria: nej, altså, det er jo ikke en performance, det er et spørgsmål om, og det kan være afrundingen for
19 dybest set, det er også det, jeg syntes sådan en form for samtale her lægger op til. At det, at det er jo ikke
20 fuldstændig frit bare at sige hvad som helst . Der ligger jo også en moralsk forpligtelse i at behandle
21 hinanden som de medborgere man nu selv gerne vil, altså, eller den måde man selv gerne vil behandles på,
22 ikk'

23 44:16:Sven: men det er jo ikke et problem vi har sådan med hatespeechog sådan noget på
24 personalemøderne

25 44:21:Maria: men oplever du ikke nogle gange der kan være, altså, nu syntes jeg det er blevet bedre, men
26 jeg har da, jeg syntes bare der har været et par gange, jeg kan godt huske et par eksempler, jeg godt kunne
27 sige, hvor jeg faktisk blev lidt chokeret over nogle reaktioner som, der var en kollega der ville fremlægge
28 noget, og så sidder der, altså, så bliver vedkommende mødt af sådan: "det kan jeg ikke bruge til noget" ,
29 det syntes jeg egentlig var, det syntes jeg faktisk var ret chokerende, jeg syntes egentlig ikke at det er en
30 måde at tage imod et stykke arbejde på . Så kan man syntes om det eller ej, og der er det, at man måske
31 kan sige, interessant, når du vælger at bruge det og det, hvad mener du så med det? Eller hvorfor har du
32 lige valgt det materiale frem for noget andet materiale? Eller, eller hvordan tænker du, vi kan bruge det
33 her, jeg har lidt svært ved at se det, men kan du komme med en idé? Ikk'. Så man i stedet for (slå lyd) skyde
34 det ned, så i virkeligheden vise interesse på en anden måde

35 45:18: Martin: men det har man f.eks. i skuespil i, øh, hvad hedder det, når de, impro-teater. Der har du en
36 regel, sig, ja, sig ja, sig ja. Og du må godt være uenig, men så skal du dreje det, altså hvis du syntes okay,
37 handler det her stykke om det her, ja, men så skal du byde inde med noget andet. Du må ikke sige, det er
38 forkert dit skuespil nu, fordi så ryger folk ud af deres kreative zone , så du bliver nødt til at køre, altså prøve
39 at køre med på en eller anden måde, ikk' (ja rundt om) øh, og det er jo også, hvis man siger på musikskolen
40 ja, men vi taler pænt til hinanden, vi spille hinanden gode som udgangspunkt , så hvis du vil høre noget

- 1 mærkeligt, ja men hvordan kan jeg nu spille, hvordan kan vi stadig spille hinanden gode, eller sige hold da
2 fest du har arbejdet i fire timer på det her. Lige nu forstår jeg det ikke, men
- 3 46:00: Henriette: men det er jo også, tænker jeg altså det er jo altid vigtigt det der med at spille hinanden
4 gode , altså, og øh, og tage konstruktivt imod, når folk kommer med noget, men jeg tænker sådan særligt er
5 det også vigtigt hvis, ligesom vi også skal, når man udvikler nogle ting, nu har vi de der to områder, som vi
6 skal udvikle på, musikkarrusel og lokaler , så prøver man også nogle nye, øh, områder af, altså, så, så,
7 eksperimenterer man på en måde også, og så kommer man også til at nogle gange at gøre nogle ting som
8 viser sig at være det, man ikke skal fortsætte med at gøre, altså, man kommer til at lave nogle fejl, eller
9 man kommer, eller jeg tror ikke man kalder det fejl i sådan en udviklingsproces, faktisk, jeg tror man kalder
10 det, at man afsøger nogle områder og så ,øh, og så bliver det bare ekstra vigtigt det der med altså, at
11 forholde sig åbent til, nå men der er en gruppe af mine kolleger, der er i gang med udforske et nyt område,
12 og det kan godt være, de ikke lige præcis kan forklare, hvor er det, vi er på vej hen lige nu, eller, øh, der
13 blev lige taget to dårlige beslutninger, men det gør der, når man er i gang med at udvikle noget, så tænker
14 jeg, så bliver det ekstra presserende også det der med at kunne, øh, at være konstruktiv sammen med dem,
15 der gør de nye ting, øhm,
- 16 47:15: Maria: og hvordan kommer vi der til? For det er jo lidt den oversættelsesopgave, vi har ?
- 17 Henriette: måske er vi der allerede , altså en hel del af vejen, det tror jeg da vi er, øh, bare ved at være
18 opmærksom på det hele tiden , at det er , øh, eller når man er den, der stiler sig op i en forsamling og siger
19 et eller andet, eller fremlægger noget, man laver i sin undervisning eller, hvad det nu kan være, som vi alle
20 sammen gør en gang imellem at, øh, at så udstiller man også sig selv, øh, og det skal man bare vide som
21 tilhører også, ikk' at det skal man tage godt imod , altså, det tænker jeg er vildt vigtigt, for ellers får man
22 ikke lyst til at have den rolle, som en der siger ja til nye opgaver, eller en der siger ja til, ..
- 23 47:59: Sven: men det syntes jeg bestemt heller ikke er et problem, altså, eller det er ikke min opfattelse
- 24 48:05: Martin: men, det der du siger, fordi jeg har også nogle gange siddet fluon på væggen, og jeg har set
25 det andre steder. Det der sker, det er sådan en ventil, og jeg tror faktisk, vi skal vide, hvad vi stiler op med
26 det, fordi det er, øhm, når jeg også har været i kreative processer i kirkeregi og sådan , jeg har nogen gange
27 oplevet nogen blive sure, simpelthen sure! Hvor jeg er sådan lidt, hvad foregår der, og vi kan
28 komme.....hinandens bedste venner: Jeg kan huske, der var en der sad sådan her på stolen, ikk', det var lige
29 før han fik varmen ... og lige pludselig, så blev han simpelthen sur, og jeg tror simpelthen, nogle gange hvis,
30 hvis folk tænker, det her vil kræve alt af mig, eller det her vil være alt, alt for hårdt, ikk', så jeg tror, det vil
31 ske en gang imellem, når man har kreative processer, at lige pludselig er der en eller anden person, eller
32 der kan sidde en med en halv stress tilstand, eller et eller andet, så kommer der en ventil (brrrrr) og i
33 starten bliver man chokeret over det, og jeg syntes stadig ikke, det er sjovt, men jeg har bare set det flere
34 gange
- 35 49:02: Maria: men det skal vi selvfølgelig også tage alvorligt, fordi der er jo, vi har jo, vi er jo meget
36 forskellige, vi er mange forskellige typer, og vi er jo også nogen, som ikke er så uadvendte, eller, eller har
37 det store behov for at finde på eller udvikle hele tiden. Og hvordan kommer vi til at kunne levere det her
38 sådan, at alle føler sig rummet af det, og der ikke ligger nogle forventninger fordi, det gør der vitterlig ikke
39 herfra, altså, jeg syntes jo det er rigtig vigtigt at vi også signalerer, vi kan være her alle sammen. Det er jo
40 ikke sådan, at der er nogen, der så bare skal køre frihjul, jeg syntes jo lidt, der var for meget frihjul, da jeg
41 overtog, altså det der med at der var nogen, der bare havde enormt mange tomme timer, og så fik samme
42 løn, som dem der bare fuldstændig lå vandret. Det er ikke rimeligt, altså, der er jo nogle rammer og der er
43 nogle regler. Hvis man går på arbejde og man har sagt ja til et arbejde og man har sagt ja til et antal timer,

- 1 så skal man også levere for dem, men hvad er det så, man skal levere , det syntes jeg sådan set er vigtigt, vi
 2 alle sammen er med til at bestemme, så længe det løber rundt, ikk'. Men egentlig at man har indflydelse på
 3 sin egen, sammensætningen af arbejdsopgaver. Der er bare ikke nogen, det skal ikke være sådan, at man
 4 kan fuldstændig blive fritaget, fordi man ikke syntes, at man kan, men hvordan får vi signaleret det ud? Så
 5 der ikke kommer den reaktion, når v f.eks. præsenterer det, ikk'
- 6 50:28: Martin: ja, for uden at nævne navne, hvis nogen f.eks. nu sagde jeg en halv stress, hvis nogen har
 7 syntes, nej! Jeg har alt for meget og de måske også har, og de har glemt at tage kørsel med og de har ditten
 8 og datten, så kan man blive forskrækket, hvis øhm, jeg syntes det lyder fedt, men hvis de nu tænker, nej,
 9 nej, nej, skal jeg nu lave tyve timers fantasifuldhed og mere værdi og mere bevægelse og sådan noget der.
 10 Det er derfor, jeg tror, der kommer den der reaktion, fordi så tænker de What!!
- 11 51:02: Jens: det der er noget, vi alle sammen kan være med på, jeg kan ikke forestille mig nogen , der ikke
 12 kan være med på det der, fordi det tager udgangspunkt i den hverdag og i de ting, vi måske laver. Bagefter
 13 så kommer næste, hvad betyder det så, at vi jo ikke skal gøre og så kommer de der snakke, men det der,
 14 det tror jeg da sagtens, folk er med på, det kan jeg da ikke forestille mig de ikke er
- 15 51:44:Martin: og det der med, og det kunne netop være en som sad: "syntes du ikke, at jeg laver magi?"
 16 "syntes du ikke, jeg er fantasifuld?" , så det er faktisk godt at sige, at det er jo, som vi oplever, det er det, vi
 17 gerne vil give videre til eleverne, ikk' og, og nogen hører det som, åh nej, det er en ekstra opgave, eller det,
 18 det , det er noget jeg slet ikke gør i forvejen, ikk'
- 19 Niels: det er en kritik
- 20 52:01: Maria, og det, de ting her er jo også kommet af, altså igennem de samtaler, vi har haft, og vi har også
 21 taget udgangspunkt i det, vi gør og det vi gerne vil, så det er jo en opsamling af noget som i forvejen også
 22 foregår, så der burde folk også være rummet i det. Vi skal runde af nu her – og – vi har en masse..
- 23 Sven: må jeg lige sige, tilføje en sidste ting, hvad hedder det, jeg tror at, at der kan være sådan lidt en
 24 fornemmelse af måske at, sådan når, når alle mulige tanker går abstrakt i alle mulige retninger, og, så kan
 25 der være sådan lidt en fornemmelse af, generelt, at, at, ja, men, det der sådan ligesom er kerneopgaven i
 26 musikskolen, det er at levere så god undervisning som muligt, til de der elever derude, og ligesom, og det er
 27 sådan, det er sådan lidt, øhm, nogle gange kan det blive sådan lidt – altså det her går meget, jeg syntes det
 28 går meget ud på lige som at få, få et lærerkollegie til at, at arbejde sammen, det handler mere om, hvad der
 29 sker på de her møder, nærmest eller, det handler ikke så meget om, hvordan gør den enkelte lærer sådan,
 30 hvordan bliver den enkelte lærer sådan bedst muligt sådan stimuleret til at lave så god undervisning som
 31 muligt, på den måde, det tror jeg, sådan har jeg selv nogle gange haft det lidt, at det sådan, at det kan tage
 32 sådan lidt fokus væk fra det, som jeg føler sådan er kerneopgaven – men det kan godt være, det bare er
 33 mig...
- 34 53:55: Martin: de her plancher for mig på gulvet, de her plancher rammer faktisk ikke så meget det
 35 kollegiale for mig, det vil jeg faktisk sige er modsat, for mig rammer det meget, nøj så vil jeg stille lokalet
 36 anderledes op, så vil jeg, nej, så er det bare interessant at du siger
- 37 Sven: så længe der bare bliver fokuseret på at det er – eller det tror jeg ikke, det føler jeg måske ikke at du
 38 har italesat så meget at det ligesom er vores kerneopgave, og det der med, hvordan, hvordan leverer vi
 39 egentlig den bedst mulige undervisning, jeg ved heller ikke, hvor meget du nødvendigvis skal blande dig i
 40 det, for det er også, folk har jo også en fornemmelse af, okay de har gjort det i mange år, vi er super gode til
 41 det, men det er som om, det er sådan lidt, det er lidt ude på side linjen, hvor der er en eller anden stor

- 1 udviklingsproces i gang ved siden af, men kerneopgaven, hvad med, den skal også have noget fokus, syntes
2 jeg i hvert fald, men det får den sikkert også..
- 3 Jens: og lige præcis det er jeg glad for at værdiprocessen kom med, fordi visionerne det er noget udenfor,
4 det er noget, vi skal hen til på et eller andet tidspunkt, hvad er det for noget, det kan være diffust,
5 skræmmende for mange som har brugt mange år på at danne sig selv som musklærer og fået sin identitet
6 der. Nogen er uddannet ét sted fra nogen et andet og nogen er slet ikke men har bygget noget op, ikk', der
7 er ikke nogen der sådan, meget få, der har taget et eller andet koncept et sted fra, vi har selv lavet vores
8 egen praksis (Sven: ja, ja helt sikkert) det er svært at få, sige det er ikke godt nok, du skal lave noget andet,
9 ikk', men det der, det tager udgangspunktet i værdierne, altså de værdier som sagt, det er ikke noget der
10 kommer ovenfra, det er nogle der skal.., det vi går med, og for mig kan det inspirere selvfølgelig hvad andre
11 tænker om de her ting, og, og blive tvunget til at sætte ord på det, ikk', og, jeg tænker, at hvis det er godt
12 for eleverne at vi nogle gange laver noget samarbejde af en eller anden slags, med karrusellerne eller (Sven:
13 ja, ja bestemt) vi skal lave nogle forskellige ting og nye projekter, så er det et godt udgangspunkt for at tale
14 sammen
- 15 55:53:Martin: det syntes jeg er meget godt sagt
16 Henriette: det er jeg meget enig i
17 Sven: bare vi holder os det for øje ..
18 Jens: (til Maria) men det er vigtigt, du også siger det
- 19 56:00:Maria: og det er rigtigt, og jeg har måske holdt lidt igen med det der med kerneopgaven, for jeg er
20 faktisk selv lidt i tvivl, og det er jo også en del af det som, som, grunden til at jeg har sat det i gang, fordi jeg
21 syntes, det er vigtigt, vi faktisk har et fundament at tale ud fra, når vi på et tidspunkt også tager fat på det
22 med kerneopgave, for musikskoler – kultur og musikskoler er jo i sådan lidt i et eller andet grænseland, tror
23 jeg, og også i en tid, hvor altså, hvad er det, vi skal? Hvad er kerneopgaven? Er kerneopgaven, det den var
24 for 25 år siden? Hvor det ligesom var soloelever, bum og så havde vi noget sammenspil, eller har vi rykket
25 os? Og hvordan, skal vi rykke med, eller skal vi rykke tilbage? Og jeg, og jeg står lidt i, lidt i, i et eller andet
26 midt imellem, jeg startede jo med at sige i dag, at det, der er vigtigt for mig og for musikskolen, som jeg ser
27 det, det er, at vi holder fast i at kunne give de der børn den der oplevelse af f.eks. at sidde og spille sammen
28 to guitarister eller flere, fordi det er kerneopgaven for mig at se også. Vi har så også nogle andre
29 kerneopgaver, jeg ved ikke, om I kan huske, jeg på et tidspunkt præsenterede jer for hele det der hjul, hvor
30 jeg sagde, på sigt kunne det være en vision at musikskolen var et musisk kompetencecenter, hvor al
31 musikfaglighed var samlet, og så kunne vi løse alle mulige forskellige opgaver i kommunen også, ikk', i takt
32 med det bliver sværere at rekruttere medarbejdere på alle fronter, kunne vi lave noget på det sociale? eller
33 kunne vi lave noget for de ældre? kunne vi lave noget for de handicappede? kunne vi lave noget for
34 diagnosebørn? kunne vi lave undervisning, som vi plejer, for børn der skal lære at spille? Mange forskellige
35 opgaver, men hvor vi bruger musikken, og det kan både være instrumentelt', men det kan også være
36 musikken, for musikkens egen skyld! Og det er jo en kæmpe, kæmpe, kæmpe diskussion, og derfor vil jeg
37 foreslå, nu har vi snakket meget værdier, og nu tager vi to konkrete områder, og jeg syntes, vi kigger kun
38 ind i musikskolen, hvor vi tager karrusel modellen og arbejder med den, fordi den har en masse af de andre
39 elementer i sig, og det er noget der foregår, og noget der er rimeligt konkret og som vi kender
- 40 58:12:Martin: men den er interessant den der med, hvad er egentlig kerneopgaven, og jeg syntes det er
41 fedt, du sætter ord på og siger, du faktisk er i tvivl. Det syntes jeg er virkelig, virkelig spændende, fordi det
42 er også igen, at vi så lander et godt sted der, fordi i værste fald, så kunne det være sådan noget med, ja
43 men det er for for forskelligt måske, ikk'

- 1 Maria: men konferencen, d. 3. Januar kommer også til at handle om musikpædagogikken, og hvor er vi på
2 vej hen, og hvad er det vi skal med musikskolerne, ikk´
- 3 Martin: det troede jeg ikke, var et spørgsmål (grin)
- 4 Maria: nej, men det er jo heller ikke, men vi er jo ikke bare sat på jorden sådan fordi, vi er et, vi ikke kan – jo
5 det kan vi ikke, vi kan ikke undværes, det er vi mange, det syntes vi alle sammen, at vi ikke kan, men det er
6 der jo nogen, der syntes vi kan, altså bare hele den diskussion op til valget om, øh, at øh, hvem der på det
7 kommunale område skulle have mere i løn, ikk´ - ja, det skulle sosu´er, og politibetjente, og – men hvad
8 med kulturen? Altså dybest set så blev jeg virkelig provokeret, fordi hvis, hvis man tager kulturen helt væk,
9 men så dør samfundet, ikk´